

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2024

Filip Laštůvka

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Historický ústav

**Tzv. Kniha výhostů a zachovacích listů z let 1525–1672
královského města Poličky (Výběrová edice pramene)**

Bakalářská práce

Autor: Filip Laštůvka
Studijní program: Historie se zaměřením na vzdělávání (maior) a Matematika
se zaměřením na vzdělávání (minor)
Forma studia: prezenční
Vedoucí práce: doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

Hradec Králové 2024

Zadání bakalářské práce

Autor:	Filip Laštůvka
Studium:	F21BP0057
Studijní program:	B0114A120001 Historie se zaměřením na vzdělávání
Studijní obor:	Matematika se zaměřením na vzdělávání, Historie se zaměřením na vzdělávání
Název bakalářské práce:	Tzv. Kniha výhostů a zachovacích listů z let 1525-1672 královského města Poličky (Výběrová edice pramene)
Název bakalářské práce AJ:	Book of the Letters of Discharge and Probity (1525-1672) from the Royal Town of Polička (Critical Edition of the Source)

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem bakalářské práce je doposud nedostatečně zkoumaná problematika výhostů a zachovacích listů vydávaných v období 16. a 17. století královským městem v Čechách. S využitím tzv. Knihy výhostů a zachovacích listů města Poličky z let 1525 až 1672 bude proto tato problematika interdisciplinárně zkoumána a zasazena do kontextu dějin města, jeho panství i tehdejších správních a právních poměrů královských měst v Čechách. Komplexní pramenná analýza, v jejímž rámci budou využity moderní metodické přístupy zvláště diplomatiky, bude součástí výběrové edice pramene, jež je cílem předkládané bakalářské práce.

Zdeňka HLEDÍKOVÁ - Jan JANÁK - Jan DOBEŠ, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005. David JUNEK - Stanislav KONEČNÝ, Dějiny města Poličky, Polička 2015. Jindřich RŮŽIČKA, Dějiny města Poličky, Hradec Králové 1968. Robert ŠIMŮNEK a kol., Historický atlas měst České republiky, svazek č. 30: Polička, Praha 2019. Ivan ŠTOVÍČEK a kol., Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti, Praha 2002. Prameny: SOA Hradec Králové, SOKA Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky, Kniha výhostů a zachovacích listů 1525?1672, inv. č. 235.

Zadávající pracoviště:	Historický ústav, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.
Oponent:	prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.
Datum zadání závěrečné práce:	7.12.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 29. 04. 2024

Filip Laštůvka

Poděkování

Děkuji paní doc. PhDr. Janě Vojtíškové, PhD., za odborné vedení mé bakalářské práce a za cenné rady a připomínky v průběhu jejího zpracování. Dále chci poděkovat pracovníkům Státního okresního archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli za možnost práce s originály dochovaných knih.

Anotace

LAŠTŮVKA, Filip, *Tzv. Kniha výhostů a zachovacích listů z let 1525–1672 královského města Poličky (Výběrová edice pramene)*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2024, bakalářská práce, s. 158.

Tématem bakalářské práce je doposud nedostatečně prozkoumaná problematika výhostů a zachovacích listů vydávaných v období 16. a 17. století královským městem v Čechách. S využitím dochované Knihy výhostů a zachovacích listů královského věnného města Poličky z let 1525–1672 je tato problematika interdisciplinárně zkoumána a zasazena do kontextu dějin města, jeho panství i tehdejších správních a právních poměrů královských měst v Čechách. Komplexní pramenná analýza, v jejímž rámci jsou využity moderní metodické přístupy zvláště diplomatiky, je též součástí výběrové edice pramene, jež je cílem předkládané bakalářské práce.

Klíčová slova

raný novověk; Polička; městské panství; městské knihy; zachovací list; výhostní list; edice

Annotation

LAŠTŮVKA, Filip, *The Book of the Letters of Discharge and Probity (1525–1672) from the Royal town of Polička (Critical Edition of the Source)*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2024, Bachelor thesis, 158 p.

The topic of the bachelor thesis is the hitherto insufficiently researched area of letters of discharge and probity issued by the royal town in Bohemia in the 16th and 17th century. Using the surviving Book of the Letters of Discharge and Probity of the Royal Town of Polička 1525-1672, this issue will be interdisciplinarily examined and placed in the context of the history of the town, its manor and the administrative and legal conditions of the royal towns in Bohemia at that time. A comprehensive source analysis using modern methodological approaches, especially those of diplomacy, will be part of the critical edition of the sources, which is the objective of the present bachelor thesis.

Keywords

early modern period; Polička; town manor; town books; letter of probity; letter of discharge; edition

Obsah

Úvod.....	9
1 Historie Poličky a jejího panství se zaměřením na 16. a 17. století	12
1.1 Stručný vývoj Poličky a okolních vsí do konce 15. století	13
1.2 Vývoj Poličky a jejího panství v 16. a 17. století	17
2 Městská a vrchnostenská správa královského věnného města Poličky se zaměřením na 16. a 17. století	25
3 Diplomatický rozbor pramene	27
3.1 Stručný rozbor vybraných dochovaných knih ze 16. a 17. století	28
3.2 Diplomatický rozbor Knihy výhostů a zachovacích listů 1525–1672...29	
4 Výběrová edice pramene	38
4.1 Ediční poznámka.....	38
4.2 Výběrová edice poličské Knihy výhostů a zachovacích listů 1525– 1672.....	39
Závěr	134
Prameny, literatura a internetové zdroje	137
Seznam zkratek	143
Jmenný rejstřík.....	144
Místní rejstřík.....	157

Úvod

Bádání v oblasti městských kanceláří poskytuje důležité informace pro urbánní výzkum.¹ Produktem městských kanceláří, které v případě, že město vlastnilo panství, fungovaly současně jako vrchnostenské kanceláře, byly písemnosti rozmanité povahy, mezi něž řadíme především městské knihy. Jedním z typů těchto knih byly tzv. knihy výhostů a zachovacích listů, které obsahovaly koncepty nebo opisy těchto listin, jejichž držitelem býval žadatel, pro něhož vznikaly. Výhosty byly udělovány při propouštění člověka z poddanství jisté vrchnosti jako svolení k opuštění panství.² Zachovací listy pak byly vydávány poddaným i měšťanům jako vysvědčení o jejich dosavadním životě, chování, řemesle či původu v panství nebo ve městě.³ Současný výzkum věnuje těmto knihám spíše menší pozornost, přestože se jedná o jeden z dokladů pohybu konkrétních obyvatel napříč městy nebo panstvími. V rámci studia migrace lidí v historii se badatelé ve svých výzkumech zaměřují převážně na důvody migrace a počet odchozích a příchozích lidí, které lze vyčíst z jiných dochovaných knih. Knihy výhostů a zachovacích listů přitom obsahují záznamy konkrétních lidí a jejich rodinných příslušníků, což nabízí velký potenciál pro genealogické výzkumy. Pokud byly knihy vedené městskou kanceláří, lze z nich vyčíst mimo jiné i složení městské rady, jméno vesnického, případně městského, královského rychtáře, jméno písaře atd. Z dosavadních badatelů věnujících se tématu migrace městského a venkovského obyvatelstva jmenujme Eduarda Maura a Josefa Grulichy.⁴ V rámci výzkumu Radky Heisslerové (Tibitanzlové) a Martiny

¹ Ze současných autorů věnujících se urbánnímu výzkumu zmiňme Janu Vojtíškovou, která se zabývá městskými kancelářemi a jejími písemnostmi: Jana VOJTÍŠKOVÁ – Vít ŠEBESTA, *(Králové)hradecké městské kanceláře do roku 1620*, Hradec Králové – Ústí nad Orlicí 2013; Jana VOJTÍŠKOVÁ, *Středověké a raně novověké městské kanceláře: široké téma pro široké využití*, Sborník archivních prací 2018, s. 85–93. Dále také Marek ĎURČANSKÝ, *Nymburk v letech 1629–1634 ve světle městských register a jiných pramenů 2. (Městská kancelář a obsahový rozbor register)*, Středočeský sborník historický 26–27, 2003, s. 15–43.

² *Ottův slovník naučný* 27, heslo *Výhost*, Praha 1908, s. 24.

³ *Ottův slovník naučný* 16, heslo *List zachovací*, Praha 1900, s. 116–117.

⁴ Eduard MAUR – Josef GRULICH (edd.), *Dějiny migrací v českých zemích v novověku*, Historická demografie 30, Praha 2006. Regionálně zkoumal zachovací listy například archivář František Navrátil, a to v archivu Kamenice nad Lipou: František NAVRÁTIL, *Zachovací a výhostní listy v archivu města Kamenice nad Lipou*, Časopis rodopisné společnosti Československé 17–18, 1947, s. 97–98. V minulosti se výzkumem historické demografie u nás

Beranové vzešla edice výhostů, zachovacích a výučních listů pražských malířských bratrstev z let 1580–1783, která rozebírá dochované originály výše zmíněných listů.⁵ Z poličské kanceláře, která fungovala jako městská pro město a vrchnostenská pro poddanské vesnice, se dochovala *Knihy výhostů a zachovacích listů* z let 1525–1672.⁶ Provedený výzkum odhalil, že záznamy v této knize mají smíšený charakter, a kromě výhostů a zachování jsou v ní také zápisy smluvní a cechovní, tedy přesněji se jedná o tzv. Knihu výhostů a zachovacích listů.⁷ Cílem této bakalářské práce je proto výběrová edice této knihy z let 1525–1672 zabývající se právě texty různých vysvědčení, zachování a výhostů.

Samotná práce je rozdělena na čtyři hlavní kapitoly. V úvodu první kapitoly se nachází shrnutí dosavadního výzkumu historie města od prvních prací až po nejnovější monografie. V první části je uveden stručný vývoj města a okolních šosovních vesnic do konce 15. století. Druhá část se zabývá historií města a jeho panství v 16. a 17. století, tedy v období, kdy byly tvořeny zápisy do *Knihy výhostů a zachovacích listů*.

Následující druhá kapitola seznamuje čtenáře s městskou a vrchnostenskou správou a jednotlivými funkcemi v rámci těchto správ. Potřeba zařadit tuto krátkou kapitolu do textu práce je dána obsahem zápisů ve zkoumané knize, v nichž jsou často zmiňovány osoby v různých funkcích zodpovědné za vedení města. Jejich vymezení a zařazení do kontextu správy města vytváří základ pro následný obsahový rozbor zkoumaného pramene.

Na úvod třetí kapitoly je *Knihy výhostů a zachovacích listů* zkoumána v kontextu vybraných dochovaných knih poličského archivu z 16 a 17. století

zabývala také: Eliška ČÁŇOVÁ, *Prameny k vývoji migrací v Čechách (17. a 18. století)*, *Historická demografie* 10, 1986, s. 145–160.

⁵ Srov. Radka TIBITANZLOVÁ – Martina BERANOVÁ (edd.), „...aby se umění malířskému vyučoval“. *Křestní, výuční a zachovací listy z fondu Pražská malířská bratrstva*, Praha 2009. Tyto listy si po jejich vydání uchoval malířský cech. V případě stěhování malíře z města si je mohl vyžádat a předložit v jiném městě nebo panství na důkaz svého vyučení nebo dobrého zachování. V tomto případě však nebyly pravděpodobně některé listy vůbec vydány jejich majitelům, díky čemuž se dochovaly až do současnosti. *Tamtéž*, s. 16–18.

⁶ Srov. Státní oblastní archiv (dále jen SOA) Hradec Králové, Státní okresní archiv (dále jen SOKA) Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky (dále jen AMP), *Knihy výhostů a zachovacích listů 1525–1672*, inventární číslo (dále jen inv. č.) 235.

⁷ Pro přehlednost bude v dalších částech na knihu odkazováno jako na *Knihu výhostů a zachovacích listů*.

obsahující též agendu městskou i vrchnostenskou. Následuje diplomatický rozbor pramene, který je zkoumán ve vztahu k dějinám města a jeho panství. Komplexní analýzou je stanovena jeho historická hodnota.

Ve čtvrté kapitole se již nachází výběrová edice vytvořená podle zásad, které zpracoval kolektiv autorů pod vedením Ivana Šťovíčka.⁸ Zápisy jsou zpřístupněny metodou transkripce českých raně novověkých textů, ve dvou případech pomocí transliterace německého a latinského textu. Všechny texty jsou opatřeny regestem, svým pořadovým číslem a číslem strany, na které jsou v knize zapsány, některé pak obsahují poznámkový aparát pro vysvětlení či transliteraci určitých slov a slovních spojení. Celá práce je pak pro přehlednost doplněna o jmenný a místní rejstřík, který obsahuje jména a místa zmíněná v přepisovaných textech.

⁸ Ivan ŠŤOVÍČEK a kol., *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*, Praha 2002.

1 Historie Poličky a jejího panství se zaměřením na 16. a 17. století

První snahy o sepsání dějin Poličky spolu s jejím panstvím se objevují již v polovině 19. století, až do 2. poloviny 20. století se většinou však jedná o díla kratšího rozsahu. O první monografii v češtině se zasloužil učitel a kněz Josef Václav Justin Michl se svojí knihou *Polička, královské věnné město v Čechách* vydanou v roce 1848 vlastním nákladem.⁹ O rok dříve ještě přispěl článkem do *Časopisu českého musea*,¹⁰ který obsahuje devět vybraných záznamů z knihy výhostů a zachovacích listů, která je také předmětem výzkumu v této práci.¹¹ Na konci 19. století přispěli ke studiu historie města především učitel Jan Václav Štefka s knihou *Královské věnné město Polička v přítomnosti a minulosti*¹² a politik a regionální historik Karel Adámek, zkoumající kulturní a hospodářské dějiny.¹³ Z autorů 19. století nelze opomenout ani faráře Antonína Hájka se svým dílem *Královské věnné město Polička do roku 1838*, které ve své druhé části obsahuje přepisy a překlady vybraných městských privilegií a poskytuje i transkripce některých textů z dochovaných knih městské kanceláře.¹⁴ Z poličské kanceláře byla již kriticky zpracována nejstarší dochovaná kniha v diplomové práci Miloslava Hromádka z roku 1956.¹⁵ Dlouhodobý výzkum vedl k potřebě sepsat vybrané informace do sjednocující monografie, kterou v 60. letech minulého století s názvem *Dějiny města Poličky* sepsali historici Jindřich Růžička a Josef Krušina.¹⁶ K 750. výročí založení města bylo v roce 2015 vydáno zatím nejrozsáhlejší dílo postihující dějiny Poličky s panstvím od prvního osídlení

⁹ Josef MICHL, *Polička, královské věnné město v Čechách*, Praha 1848.

¹⁰ TÝŽ, *Zachovací listy z knih pamětných města Poličky od léta 1525–1667*, *Časopis českého musea* 21, 1847, 1, s. 421–428.

¹¹ Konkrétně se jedná o zachování Tomáše Molendy (s. 32), Kašpara Pekaře (s. 20), Andrle z Jedlové (s. 27), Jaroše Kováře (s. 27), Zdeňka Kropáče (s. 52), Šimona Felixe (s. 101), Tobiáše Cichoraea (s. 129), Tobiáše a Marty, děti T. Cichoraea (s. 134) a Václava Hejle (s. 174).

¹² Jan Václav ŠTEFKA, *Královské věnné město Polička v přítomnosti a minulosti*, Polička 1893.

¹³ Jedná se především o jeho monografie: Karel ADÁMEK, *Z kulturních dějin královského věnného města Poličky*, Praha 1901 a TÝŽ, *Z dějin hospodářství královského věnného města Poličky*, Praha 1906.

¹⁴ Antonín HÁJEK, *Královské věnné město Polička do roku 1838*, Polička 1890.

¹⁵ Jedná se o Knihu městského soudnictví 1432–1523. Jindřich RŮŽIČKA – Josef KRUŠINA, *Dějiny města Poličky*, Hradec Králové 1968, s. 270–271.

¹⁶ *Tamtéž*.

oblasti až po současnost s velkým množstvím grafického a fotografického materiálu, a to *Dějiny města Poličky – 750 let* vzniklé ze spolupráce historiků Davida Junka a Stanislava Konečného.¹⁷

1.1 Stručný vývoj Poličky a okolních vsí do konce 15. století

Východ Čech na zemské hranici s Moravou patřil do období středověku k neperspektivním územím, které nebylo vhodné pro trvalejší osídlení lidí. Kvůli průměrné nadmořské výšce přesahující 550 metrů zde nepanují tak příznivé přírodní podmínky, půda je méně úrodná a zima trvá delší dobu než například v nedaleké Litomyšli.¹⁸ Husté neprostupné lesy a kopcovitá krajina v minulosti navíc znesnadňovaly přesun lidí a zboží z Čech na Moravu a naopak. S rozvojem obchodu a kolonizace se tak v této oblasti vytvářely stezky, nejvýznamnější z nich byly Hrutovská a Trstenická, které spojovaly Čechy s Moravou.¹⁹ Potřeba ochrany obchodních stezek a snaha rozšiřovat zde mocenskou strukturu vedly ve 13. století k zakládání tvrzí a později také královských měst při těchto stezkách. Potenciál východních Čech se snažil využít Přemysl Otakar II., který při obchodní cestě spojující Prahu s Moravou nechal založit několik královských měst, a to zejména Kouřim, Čáslav, Chrudim, Vysoké Mýto a na hranici s Moravou Poličku.²⁰

Oblast dnešní Poličky náležela nejpozději od počátku 13. století k premonstrátskému klášteru, který byl založen roku 1145 v dnešní Litomyšli. V konfirmaci privilegií vydané Václavem I. roku 1245 je uvedeno, že ke klášteru náleží mimo jiné i „... *Újezd řečený Na Lubném, se všemi loukami, jež se nazývají na Poličkách*, ...“,²¹ což jsou právě louky a pole v okolí později založené Poličky. Takzvaná zakládací listina města byla vydána Přemyslem Otakarem II. 27. září

¹⁷ David JUNEK – Stanislav KONEČNÝ, *Dějiny města Poličky – 750 let*, Polička 2015.

¹⁸ Stanislav KONEČNÝ, *Políčsko. Turisticko-vlastivědný průvodce obcemi a jejich okolím*, Tišnov 2005, s. 9–10.

¹⁹ J. RŮŽIČKA, – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 16. Přesné směry, kudy stezky touto oblastí vedly, nejsou dodnes přesně známé. Lze však předpokládat, že přes zemskou hranici Čech a Moravy vedlo stezek několik a Polička byla založena na jedné z nich. Karel DUDEK, *Polička a zemská stezka Hrutovsko-Trstenická*, Polička 1939, s. 6–12.

²⁰ Josef ŽEMLIČKA, *Přemysl Otakar II.: Král na rozhraní věků*, Praha 2011, s. 358.

²¹ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 12.

1265,²² je ale pravděpodobné, že samotná lokace a výstavba města, provedená lokátorem Konrádem z Levendorfu, proběhla již o dva roky dříve. Tuto skutečnost podporuje fakt, že poličským měšťanům byly odpuštěny platby dávek na osmnáct let, nikoliv na obvyklých let dvacet.²³ Městu bylo uděleno mílové právo vztahující se zpočátku pouze na krčmy a později rozšířeno také na další hospodářské činnosti anebo právo vybírat mýto od procházejících obchodníků. Charakter města v budoucnu utvářelo také jeho feudální postavení vůči vsím, které mu byly přiděleny na výměře 800 lánů²⁴, z toho 50 lánů připadlo přímo městu a měšťanům, kteří zde mohli provozovat zemědělskou činnost. Oblast Poličky spolu s vesnicemi se svým charakterem podobala tzv. vikpildám, tj. územím okolo města, které spadalo pod jeho soudně správní pravomoc a na venek vystupovaly jako jeden celek, což bylo v Českém království ojedinělé.²⁵

Ještě za vlády Přemysla Otakara II. byla Polička dána věnem korunované české královně Kunhutě, a to spolu s dalšími statky v okolí. Nedaleký hrad Svojanov se stal po smrti Přemysla na pár let dokonce jejím sídlem. Do rukou královných se Polička vrátila až roku 1288 za vlády Václava II., který ji před svou smrtí roku 1305 taktéž odkázal své manželce Elišce Rejčce, a to spolu s některými dalšími východočeskými městy, čímž byl dán základ institutu královských věnných měst v Českém království, který se dále rozvíjel ve 14. století.²⁶ Správa těchto měst a z nich plynoucí příjmy královně byly následně potvrzeny také druhým Eliščiným manželem a českým králem Rudolfem I. Habsburským, po jehož smrti byla římským králem Albrechtem Habsburským Poličce udělena další privilegia, jako například povinný sklad zboží projíždějícími

²² Originál listiny z roku 1265 se nedochoval, v SOkA Svitavy se sídlem v Litomyšli je uchován tzv. vidimát z roku 1508 odkazující na majestát Vladislava II. Jagellonského z roku 1474, který potvrzuje pravost privilegia Václava IV., v němž byl potvrzen text listiny z roku 1265. Stanislav KONEČNÝ, *O zakládací listině města Poličky*, Polička 1995, s. 3.

²³ Srov. *Codex Juris Municipalis Regni Bohemiae II.* (dále *CIM II*), ed. Jaromír Čelakovský, Praha 1895, č. 14, s. 42–43.

²⁴ Lán byl původně určen jako množství půdy obdělané za období orby. To dávalo poměrně volné vymezení, proto nelze určit přesnou výměru v dnešních jednotkách. Pro bližší představu se však jedná o oblast v rozmezí 10 000–15 000 ha. August SEDLÁČEK, *Paměti a doklady o staročeských mírách a vahách*, Praha 1923, s. 39–56.

²⁵ Robert ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 30. Polička* (dále jen HAM Polička), Praha 2019, s. 2 a Jiří KEJŘ, *Vznik městského zřízení v českých zemích*, Praha 1998, s. 170–171.

obchodníky, dočasné zrušení platby daní do královské pokladny nebo rozšíření městské samosprávy a podílu na příjmech z oblasti soudnictví.²⁷ Poličtí měšťané však i přes své závazky vůči Elišce Rejčce upřednostňovali své vlastní zájmy, kdy sice roku 1308 otevřeli na příkaz královny vdovy své hradby habsburskému vojsku, avšak během vzpoury české šlechty po roce 1315 se postavili za krále Jana Lucemburského, kterému měšťané pomohli vyhnat vojenské posádky Jindřicha z Lipé, spojence Elišky Rejčky. Po skončení povstání se Eliška Rejčka vzdala panství nad věnnými městy výměnnou za peněžitou náhradu a Polička se dostala opět pod přímou správu českého krále Jana Lucemburského, který Poličským potvrdil všechna privilegia při návštěvě východních Čech roku 1318.²⁸

Zástupcem panovníka ve městě byl od jeho založení rychtář, u kterého se scházel sbor konšelů, ze kterého se postupem let utvořila městská rada. Privilegium Jana Lucemburského královským městům z roku 1337²⁹ upravovalo mimo jiné obměnu městské rady, kdy mělo být 6 měšťanů voleno každý rok do dvanáctičlenné rady. To mělo zajistit kontinuitu městské správy v průběhu dalších let. Konšelé získali také soudní pravomoc nad všemi případy ve městě a ve vesnicích patřících městu, kromě případů výslovně určených na rozsouzení králem.³⁰ Jak rostla jejich moc, rostla také snaha radních vymanit se z přímého vlivu rychtáře, což nakonec vedlo k výstavbě radnice v polovině 14. století jako místa, kde se rada s rychtářem scházela.³¹

Ani za vlády Karla IV. nezůstala Polička stranou zájmu českého krále, který se zde zastavil v roce 1356 a o čtyři roky později povolil Poličským vydláždění města a výběr speciálního cla na jeho financování. V této době došlo také ke stavbě kamenného opevnění se čtyřmi branami umožňujícími vjezd do města a k rozsáhlé výstavbě měšťanským domů.³² Za těmito hradbami vně města postupně vyrostla dvě předměstí, která neměla vlastní radu ani rychtáře, ale

²⁶ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 24.

²⁷ Srov. *CIM II*, č. 83, s. 148–149.

²⁸ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 43.

²⁹ Srov. *CIM II*, č. 200, s. 323–325.

³⁰ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 5.

³¹ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 54–55.

³² *Tamtéž*, s. 45–48.

spadala přímo pod správu poličské rady. Jedná se o Horní a Dolní předměstí, jejichž obyvatelé byli poličskými obyvateli bez měšťanských práv a výsad.³³

Obr. 1 Historické centrum Poličky s dochovaným opevněním, uprostřed kostel sv. Jakuba. Pohled od Dolního Předměstí, v pravé části se nachází Horní Předměstí (foto autor)

Nástupem Václava IV. na královský trůn začaly pro české země krušné časy. Ten se větší měrou opíral o moc a podporu nižší šlechty nebo měšťanstva, což však vedlo k jeho sporům s vyšší šlechtou. Církev také procházela krizí, která se projevila papežským schizmatem a šířícím se reformním učením mistra Jana Husa. Polička zůstávala stranou tohoto dění až do roku 1421, kdy se pražané a táborité pod velením Jana Žižky z Trocnova vydali do východních Čech, aby si zde zajistili vojenskou převahu nad Zikmundem Lucemburským. Předpokládá se, že Polička, podobně jako další obsazená města, otevřela své brány husitům dobrovolně.³⁴ Ještě na podzim téhož roku však vtrhla přes Moravu do Čech uherská vojska krále Zikmunda a i kvůli zradě několika poličských měšťanů došlo k vojenskému obsazení Poličky. V následujícím období se město stalo součástí pražského městského svazu, ale do událostí husitských válek se již výrazněji nezapojilo, z demografického hlediska však došlo, podobně jako v dalších městech Českého království, k výraznému počestění obyvatel.³⁵

³³ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 31.

³⁴ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 63.

³⁵ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 36.

Po smrti Zikmunda Lucemburského v roce 1437 a Albrechta Habsburského o dva roky později nastalo v českých zemích znovu bezvládí. Královská města se během husitských válek stala účastníky zemské sněmu a následně se spolu se šlechtou sdružovala do krajských landfrýdů zajišťujících mír v zemi. Roku 1440 došlo ve východních Čechách ke vzniku většího landfrýdu spojujícího činnost čtyř krajských landfrýdů, a to Časlavského, Kouřimského, Chrudimského a Hradeckého.³⁶ Kališnické landfrýdy se následně v roce 1448 spojili pod vedením Jiřího z Poděbrad v Jednotu poděbradskou a dopomohly titulovat Jiřího z Poděbrad správcem Království českého, Polička přitom stála na straně Jednoty. Po korunovaci Jiřího z Poděbrad českým králem a během následné války s Uhry byla Polička dvakrát obléhána, nebyla však dobyta.³⁷ Za vlády Vladislava Jagellonského byla královská města stále oporou krále proti rostoucí moci šlechty. Po svém nástupu na trůn potvrdil král Poličským všechna privilegia včetně „... *držení vesnic pod šos městský příslušejících*“,³⁸ kdy pod Poličku spadalo 9 vsí a části 4 dalších. K těmto potvrzeným vsím zakoupila Polička v roce 1494 ještě ves Makov, která byla převážně německá, a usedlosti ze vsi Újezdec.³⁹

1.2 Vývoj Poličky a jejího panství v 16. a 17. století

První polovina 16. století byla pro Poličku obdobím úpadku. Časté průchody vojsk během války s Uhry, soupeření se šlechtou, převážně pak se svojanovským panstvím a s pány z Pernštejna, a časté požáry vedly k tomu, že se zhoršil stav městské pokladny. Hradby ani měšťanské domy nebylo z čeho opravovat, v roce 1540 proto žádali poličtí měšťané královnu Annu Jagellonskou o odpuštění odváděných plateb na několik let.⁴⁰ Polička si nechala v roce 1545 zapsat své šosovní vesnice do desk zemských, čímž se staly vesnicemi poddanskými a městu se tím podařilo vytvořit si základ svého budoucího panství. Když nechal Ferdinand I. během šmalkadské války svolat zemskou hotovost, nadvakrát se mu

³⁶ Zdeněk BERAN, *Landfrýdní hnutí v zemích České koruny: snahy o zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti ve středověké společnosti*, České Budějovice 2014, s. 86.

³⁷ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 68.

³⁸ Srov. *Codex Juris Municipalis Regni Bohemiae III*, edd. Jaromír Čelakovský – Gustav Friedrich, Praha 1948, č. 356, s. 605–607.

³⁹ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 71.

šlechta společně s městy vzepřela a hotovost nebyla svolána. Města pokračovala v odboji i po kapitulaci šlechty až do července 1547, za což byla tvrdě potrestána. Polička musela králi odvádět cla a daň z uvařeného piva, zaplatit pokutu tisíc kop grošů a mimo to také musela odevzdat veškerý pozemkový majetek do zástavy sousednímu rychmburskému panství. Zároveň došlo k dočasnému odnětí a přezkoumání všech městských privilegií a zřízení postu královského rychtáře, což značně ovlivnilo samosprávu a fungování města.⁴¹ Tato opatření vzbouřená města tvrdě zasáhla, a proto se Ferdinand I. uvolil v následných letech své tresty postupně mírnit či úplně rušit. Poličce bylo navráceno celé její panství pod podmínkou zaplacení sumy 750 kop grošů, na kterou se kvůli špatné finanční situaci skládali všichni měšťané.⁴² Pod poličskou vrchnost se tak vrátilo 10 vsí a některé statky ve vsích Korouhev, Radiměř, Rybná, Široký Důl a Újezdec.⁴³

Pro Poličku bylo její feudální panství důležité především jako zdroj financí a robotní síly.⁴⁴ Soupis poddaných z roku 1584 přisuzuje Poličce s oběma předměstími 184 usedlých rodin, vesnicím spadajícím do poličského panství pak 376 rodin.⁴⁵ O své poddané Polička soupeřila s okolními panstvími Svojanov, Bystré a Litomyšl. Mnoho sporů vzniklo pro překračování hranic panství či o to, komu mají odvádět své platby některé hraniční vsi. Spor s Janem Bezdrůžickým z Kolowrat, pánem ze Svojanova a majitelem panství Bystré, z roku 1581 o překračování hranic panství u vsi Telecí byl dokonce řešen zemským soudem, který rozhodl ve prospěch Poličky. Spory však přetrvávaly i v dalších letech, kdy například došlo k zadržení městských konšelů v Bystrém nebo ke zřízení solného skladu v poličské poddanské vsi Telecí, kde však mělo právo prodávat sůl pouze

⁴⁰ *Tamtéž*, s. 80.

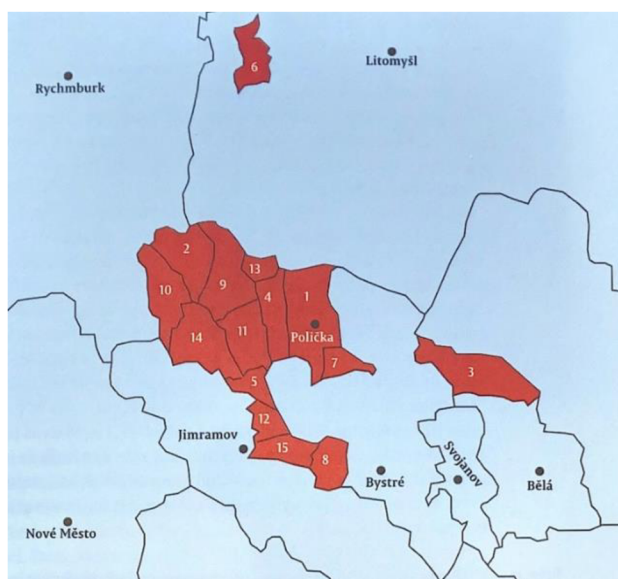
⁴¹ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 12.

⁴² Zde se nabízí srovnání s Vysokým Mýtem, též královským věnným městem potrestaným po odboji roku 1547 a ležícím k Poličce nejbližší. Vesnický majetek města mu byl totiž navrácen pouze částečně, a to kvůli odkoupení některých vsí šlechtickým rodem Kostků z Postupic. Robert ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 33. Vysoké Mýto*, Praha 2021, s. 15–16. Podobný osud jako Vysoké Mýto potkal také Hradec Králové, který o část svých vesnic přišel převážně ve prospěch Pernštejnů vlastnicích nedaleké Pardubice. Miroslav RICHTER – Eva SEMOTANOVÁ (ed.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 5. Hradec Králové*, Praha 1998, s. 2–3.

⁴³ Vesnicemi navracenými poličské vrchnosti byly Borová, Kamenec, Makov, Modřec, Nedvězí, Oldřich, Sádek, Sedliště, Telecí a Trhonice. D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 87.

⁴⁴ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 48.

městečko Bystré.⁴⁶ Polička se snažila svůj vliv v regionu dále rozšiřovat a v roce 1586 odkoupila usedlosti ve vsi Radiměř z dílu Hertvíka Žejdlice ze Šenfeldu za 6000 kop grošů českých. Aby měšťané získali potřebný obnos, museli na panství vypsat zvláštní daň a vypůjčit si peníze, které v dalších desetiletích složitě spláceli.⁴⁷ Zbavení povinnosti svých poddaných ze vsí Široký Důl a Sedliště vůči majiteli svojanovského panství. Rozšiřování městského panství ovšem vedlo k velkému zadlužení města, na nákup Radiměře.⁴⁸

Obr. 2 Rozsah poličského panství po roce 1586⁴⁹

Kvůli četným požárům města v první polovině 16. století bylo potřeba znovu postavit či opravit městskou zástavbu. Přestavby v renesančním duchu se dočkal do té doby jediný kostel ve městě, a to gotický kostel svatého Jakuba v jihozápadní části města. Ten byl doplněn o dvoupatrovou kruchtu a nový zvon, který byl umístěn v nově zbudované zvonici. V 70. letech byl na Dolním předměstí vystavěn italským stavitelem Ambrožem Vlachem hřbitovní kostel se zvonící zasvěcený svatému archandělu Michaelovi, který byl navržen v gotickém

⁴⁵ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 90.

⁴⁶ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 48–49.

⁴⁷ Radiměř spolu s Modřcem byly jedinými vesnicemi v poličském panství s převážně německým obyvatelstvem. Tento stav zde trval až do 20. století. *Tamtéž*.

⁴⁸ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 102.

⁴⁹ *Tamtéž*, s. 105.

stylu s vnitřní renesanční výzdobou. Modernizace se dočkala také radnice, sídlo městské rady, či některé měšťanské domy, většinou se však jednalo o menší úpravy.⁵⁰

Velikou zátěží pro města byly daně a různé půjčky, které po nich Habsburkové jakožto čeští králové požadovali. Matyáš Habsburský po nástupu na český trůn požadoval po Poličských půjčku 3100 kop grošů míšeňských, které Habsburkové městu nikdy nesplatili.⁵¹ Příštího roku navíc Poličku zasáhl ničivý požár, který se 15. října 1613 rozšířil z Limberské ulice, zasáhl celé město a zachvátil také část předměstí a většinu zásob obilí. Od několika českých měst získala Polička peněžní částky na opravy, které však nedostačovaly, a proto na zemském sněmu město žádalo odpuštění povinných plateb, čemuž bylo vyhověno pouze částečně. Většina obyvatel města se musela pustit do opravy či postavení svých domů a ti nejchudší z nich, kterým nic nezbylo, museli město opustit.⁵²

Nespokojenost s vládou Habsburků a nedodržování Rudolfova majestátu v Čechách vedly k tomu, že se zástupci radikální české šlechty vydali v květnu 1618 do české dvorské kanceláře na Pražský hrad, kde vyhodili z oken dva místodržící a jejich písaře. Vzbouření stavové následně ustavili třicetičlenné Direktorium, které v červnu povolalo zástupce měst do Prahy s vyzváním poskytnutí půjčky a následného svolání zemské hotovosti. Podporu Direktoriu vyslovila většina českých královských měst včetně Poličky, která do zemské hotovosti přispěla 29 pěšimi vojáky a 4 jezdci i s koňmi, kteří se vydali na mustruňk do Chrudimi. Z dochované dobové korespondence se nepředpokládá, že by se někdo z nich dožil bitvy na Bílé hoře.⁵³

Vojenský konflikt na území Českého království však neskončil bitvou na Bílé hoře, protože české stavovské povstání bylo pouze začátkem třicetileté války, která ovlivňovala česká města i po svém konci v roce 1648. Po porážení stavovského odboje a nastoupení Ferdinanda II. na český trůn byl ustaven konfiskační soud, který v případě Poličky rozhodl o odebrání všech privilegií a že

⁵⁰ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 13.

⁵¹ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 106.

⁵² J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 51.

⁵³ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 14.

budou „... *pro toto provinění po bitvě bělohorské v pokutě ujaty a císařskému rychtáři k správě odevzdány všechny statky ...*, totiž: *vesnice Kamenec Starý, Sádek, Oldřiš, Borová, Telecí (díl), Nedvězí, Trhonice, Modřice, Sedliště a Makov; též 8 dvorů kmetcích ve vsi Korouhvi, dvory kmetcí v Rybné Pusté, v Širokém Důle a Oujezdci; pak plat ve vsi Radiměři ...*, 5 rybníků a les, jak to obec leta 1547 pro účastenství ve vzpouře v pokutě propadla a leta 1558 dne 5. prosince opět od císaře Ferdinanda I. za 750 kop grošů českých koupila.“⁵⁴ Celkovou situaci Poličky během třicetileté války dále zhoršovaly časté průchody vojsk, které měšťané museli ubytovat a živit. Bída ve městě byla taková, že v listopadu 1623 museli být vojáci Cratzova regimentu přemístěni do Vysokého Mýta. Podobně nuzné životní podmínky v průběhu války lze předpokládat také v okolních vsích poličského panství. K tomu se ještě přidalo oslabení měny, rostoucí ceny potravin, venkovské rebelie v okolí a vysoké daně, na které Poličští neměli kde brát peníze. Jen za roky 1621–1627 měla Polička na válečných daních odvést přes 13 tisíc kop zlatých a k tomu množství žita a ovsu. To nakonec dospělo k tomu, že se město do roku 1624 zadlužilo sumou 23 tisíc kop.⁵⁵

Po porážce českých stavů na Bílé hoře probíhal také v Poličce a okolních vsích proces rekatolizace. Nevůle lidí konvertovat ke katolické víře ale trvala i dále, kvůli čemuž byli do Vysokého Mýta roku 1626 povoláni a zde uvězněni císařský rychtář Johanides a purkmistr Matěj Malíř,⁵⁶ aby vysvětlili tento trvající stav. Matěj Malíř spolu s dalšími měšťany nakonec Poličku opustil. V Poličce a na obou předměstích tak bylo téhož roku napočítáno jen 41 rodin. V přespříštím roce se Ferdinand II. rozhodl navrátit zbídačenému městu dříve odebraná privilegia a poddanské vesnice, ovšem za uhrazení částky 250 říšských tolarů a privilegia pouze pro katolické měšťany, což vedlo k dalším odchodům těch nekatolických.⁵⁷ Úpadek města dokresluje také výpověď berního komisaře, který informoval o veliké chudobě ve městě, bortících se domech, a tedy o neschopnosti města splácet své dluhy. Polička se několikrát snažila o snížení daní, avšak marně. Ve

⁵⁴ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 120–121.

⁵⁵ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 54–55.

⁵⁶ Oba mají svůj zachovací list zapsaný ve zkoumané knize. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 122, s. 153–154.

městě se nacházelo 40 domů, ze kterých se odváděla daň a na vesnicích bylo zaznamenáno 120 usedlostí, mnoho poddaných uteklo z panství a pole ležela ladem.⁵⁸

Na konci 30. let vtrhli do Čech Švédové, se kterými se boje přenesly zpět na české území. Švédská vojska pronikla až k sousedním Svitavám, proto se Poličtí ze strachu, že by se případní dobyvatelé mohli zmocnit městských privilegií a požadovat za ně výkupné, jak ostatně bylo tehdy zvykem, rozhodli ukrýt tyto písemnosti na několik let pod zem či do litomyšlského kláštera.⁵⁹ Přes Poličku se v dalších letech převalilo několik armád, ať už císařských či švédských, které působily velké škody jak v městské pokladně, tak na zemědělské půdě. Obyvatelé Poličky i okolních vesnic často prchali do okolních lesů ve snaze vyhnout se útrapám války, často však trpěli hladem a zimou a lze předpokládat úmrtí mnoha z nich.⁶⁰ Zpětný pohled na řádění Švédů v Poličce roku 1645 shrnuje městský písař větou: „*Tak dobře hospodařili, že téměř kámen na kameně pokojem ležeti nezůstal.*“⁶¹ O tři roky později byl ve vestfálském Münsteru podepsán mír, který ukončil třicet let trvající konflikt postihující české země i jejich obyvatele.

První léta po třicetileté válce nebyla pro Poličku nijak příznivá. Majetek měšťanů, kteří během války odešli, byl zkonfiskován královskou komorou, poddaným z poličského panství musely být odpuštěny povinné platby, město mělo obrovský dluh a počet obyvatel značně klesl. V Soupisu poddaných podle víry z roku 1651⁶² bylo napočítáno 475 osob žijících v hradbách města, 176 na obou předměstích a 1359 ve vsích na poličském panství.⁶³ Ve městě již zůstali pouze měšťané katolického vyznání nebo ti s nadějí na rekatolizaci.⁶⁴ Polička začala postupně s obnovou svých feudálních práv a výsad, což dopadlo nepříznivě na vesnické obyvatelstvo. Jako příklad lze uvést tkalcovský cech ve městě, který si

⁵⁷ J. RŮŽIČKA – J. KRUŠINA, *Dějiny Poličky*, s. 55–56.

⁵⁸ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 15.

⁵⁹ *Tamtéž*.

⁶⁰ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 132–133.

⁶¹ *Tamtéž*, s. 134.

⁶² Srov. *Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Chrudimsko*, edd. Lenka Matušíková – Alena Pazderová, Praha 2017, s. 873–922.

⁶³ V případě Poličky byl tento soupis z nařízení císaře vypracován pouze u mužů starších 12 let a u žen starších 11 let. *Tamtéž*, s. 873.

⁶⁴ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 16.

dokázal prosadit přednostní nákup příze od poličských poddaných, kterým navíc zakázal tkalcovské řemeslo úplně provozovat.⁶⁵ To způsobilo nespokojenost poddaných, kteří vyslali v roce 1680 své zástupce do Poličky, aby zde vyjádřili svoji nespokojenost s feudální zátěží a domáhali se snížení svých závazků vůči poličské vrchnosti. Také si stěžovali na to, že okolní panství má za svoji vrchnost urozené šlechtice, kdežto vrchnost poličská jsou pouze měšťané. Podkomoří českých věnných měst Vratislav z Mitrovic vyslal do města dva své zástupce, kteří shledali jejich žádost jako neopodstatněnou, navíc zdůraznili, že poddaní svých povinností mohou dobře dostát.⁶⁶

Ačkoliv Polička se svým panstvím připomínala po třicetileté válce robotní velkostatek, došlo v tomto období k vzestupu města převážně díky obchodu a podnikání. Opuštěná pole v městském panství si rozebrali ostatní poddaní, kteří začali s jejich obděláváním, dále se rozvíjelo tkalcovství a sklárství. V šedesátých letech sedmnáctého století byla v Pusté Rybné založena sklárna, jejíž výnosy byly využívány na splácení městských dluhů. Do města putovali také židovští obchodníci, kteří mohli nově využívat prodeje zboží na místní faře.⁶⁷ Stejně jako v patnáctém století vedla i nyní Polička spory s okolními panstvími o své statky a poddanské obce. Před válkou pronajala Polička některé statky v Telecím jimramovské vrchnosti, která se s vracením pozemků do městské správy opožďovala. S bysterským panstvím zase vedla spor o prodej piva v Limberku,⁶⁸ vsi sousedící s poličským panstvím na východě. Roku 1659 založil bysterský pán Maxmilián hrabě z Martinic v Lačnově kovářskou dílnu, kde pro kováře zřídil i prodej piva a později ve zmíněném Limberku založil také krčmu. Šlechtické pivo bylo obvykle levnější než městské, což vedlo ke zvýšení konzumace bysterského piva poličskými poddanými a měšťany, a tím ke snížení odbytu piva poličského. Krčmu Poličští nakonec tolerovali, po smrti hraběte byl však spor

⁶⁵ J. RŮŽIČKA – J. KRUSINA, *Dějiny Poličky*, s. 64.

⁶⁶ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 139.

⁶⁷ J. RŮŽIČKA – J. KRUSINA, *Dějiny Poličky*, s. 64–65.

⁶⁸ Limberk je původní název pro dnešní vesnici Pomezí v těsné blízkosti Poličky. S. KONEČNÝ, *Turisticko-vlastivědný průvodce*, s. 108.

řešen až u podkomořího věnných měst a krčma v Limberku s největší pravděpodobností zůstala.⁶⁹

Poličce se podařilo do konce 17. století splatit veškeré dluhy nastrádané během třicetileté války. Podle soupisu konzumentů soli v Čechách z roku 1702 žilo na poličském panství 3499 obyvatel, což byl podstatný nárůst oproti roku 1651.⁷⁰ Díky klidnému poválečnému období, rozvoji hospodářství a robotním povinnostem poličských poddaných začalo město prosperovat a rozšiřovat svoji zástavbu, která byla nově převážně v barokním stylu.⁷¹ Stranou nezůstalo ani poličské panství, kde byly zakládány nové osady, což bezpochyby způsobilo příchod nových poddaných a tím i navýšení příjmů města. Vztah poddaného k městu právně upravoval nově sepsaný poddanský řád Poličky z roku 1719, u kterého lze předpokládat návaznost na předchozí zvyklosti a v němž byly uvedeny povinnosti poddaného vůči vrchnosti včetně nabádání ke katolické víře.⁷²

⁶⁹ D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 147–148.

⁷⁰ V roce 1702 byly z nařízení císaře zaznamenány všechny osoby starší 10 let, kdežto v roce 1651 byli v případě Poličky a jejího panství jako nejmladší zaznamenáni dvanáctiletí chlapi a jedenáctileté dívky. Tento rozdíl (ne)započtených dětí však s největší pravděpodobností nečinil závratné hodnoty, proto lze tato dvě čísla v porovnání považovat za vypovídající. Srov. *Sčítání konzumentů soli v Čechách roku 1702*, edd. Eduard Maur – Dagmar Pišová, *Historická demografie* 18, Praha 1994, s. 40.

⁷¹ R. ŠIMŮNEK (ed.) a kol., *HAM Polička*, s. 17.

⁷² *Tamtéž*, s. 16.

2 Městská a vrchnostenská správa královského věnného města Poličky se zaměřením na 16. a 17. století

Před samotným rozbořením pramene je potřebné zabývat se systémem městské správy, a to kvůli přesnému vymezení pojmů, které se v textech zkoumané knihy vyskytují. Tyto pojmy se nejčastěji vztahují k osobám, které byly přítomné vydání listů, jejichž opisy kniha výhostů a zachování obsahuje. Jednotlivé funkce jsou zde popsány a vysvětleny v kontextu vývoje městské a vrchnostenské správy města Poličky.

Po založení města měl vedoucí správní a soudní úlohu *královský rychtář*, který zde současně zastupoval panovníka. Touha měšťanů po větší samosprávě vedla ve 14. století ke vzniku *městské rady* a moc rychtáře tak postupně upadala. Od této doby byl městský rychtář pouze ochráncem pořádku ve městě podřízený městské radě, která ho také volila.⁷³ Králem dosazovaný rychtář se do Poličky vrátil po potlačeném stavovském odboji z léta 1547. Královský (císařský) rychtář se pravidelně účastnil zasedání rady a hájil zde zájmy panovníka.⁷⁴ V městské radě působil 12 *konšelů* (radních), z nichž se každý stal na jeden měsíc *purkmistrem* stojícím v čele rady. První purkmistr zvolený toho roku, také zvaný *primas* nebo *primátor*,⁷⁵ měl na starosti hospodaření města a mezi purkmistry toho roku měl přednostní postavení.⁷⁶ Vedle městské rady zasedala ještě rada *starších obecních*, která kontrolovala řízení města a podílela na určitých úředních záležitostech.⁷⁷ Důležitým orgánem, který byl nápomocný městské správě, byla *městská kancelář*, která měla na starosti veškeré činnosti spojené s písemnostmi, především jejich sepisování a uchovávání. V městské kanceláři sídlil *písař*, který byl zaměstnáván a vyplácen městem, potažmo městskou radou. Ve větších městech bylo zapotřebí písařů v městské kanceláři více, aby dokázali zpracovat veškerou agendu městské rady. Postupně docházelo k rozlišení

⁷³ Ladislav SOUKUP, *Vývoj veřejné správy v českých zemích 1, do roku 1848*, Plzeň 1996, s. 17.

⁷⁴ Jan JANÁK – Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2007, s. 217.

⁷⁵ *Ottův slovník naučný 20*, heslo *Primátor*, Praha 1903, s. 690.

⁷⁶ Někdy byl proto také nazýván jako *hospodář města*, např. v zachování Vavřince Kulhánka se píše: „*Stalo se za purgmistra pana Matouše Dejmalu a za hospodáře města Matouše Kašparova, léta a dne svrchu psaného.*“ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 37.

postavení písařů a nejvýše postavený z nich byl nazýván *starší písař*. V případě Poličky raného novověku však nepředpokládáme více než jednoho stálého radního písaře.⁷⁸

⁷⁷ František HOFFMANN, *Středověké město v Čechách a na Moravě*, Praha 2009, s. 411.

⁷⁸ *Tamtéž*, s. 417.

3 Diplomatický rozbor pramene

Při studiu knih městské správy se již tradičně pracuje s jejich základní typologií. Jednu z prvních systematictějších kategorizací knih městské provenience navrhl a sepsal již na začátku 20. století český historik a archivář Václav Vojtíšek ve své knize *O studiu městských knih českých*,⁷⁹ ve které se snaží o jednotný přístup ke studiu městských knih a jejich rozdělení podle skutečného stavu v českých zemích. Na Vojtíškovu kategorizaci následně navázal *Slovníček archivní terminologie*⁸⁰ z roku 1954, který vznikl pod záštitou Ministerstva vnitra a byl sepsaný historiky a archiváři právě pro potřeby archivů. Ten rozlišuje knihy z působnosti městské kanceláře následovně:

I. Knihy památné;

II. Knihy k pojištění práv města jako celku

1. knihy městského zákonodárství, například knihy privilegií a královských patentů,
2. knihy městských financí, například knihy berní a knihy počtů,
3. knihy městské správy v užším smyslu, například knihy pamětní a radní manuály);

III. Knihy k pojištění soukromých práv měšťanů, například knihy výhostů a zachovacích listů;

IV. Knihy městského soudnictví, například knihy apelací a knihy nálezů;

V. Knihy vzniklé z přenesené veřejnoprávní působnosti města a jeho řadů, například knihy sirotčí.⁸¹

Toto základní členění lze využít pro ukotvení zkoumané Knihy výhostů a zachovacích listů z let 1525–1672 jako knihy k pojištění soukromých práv obyvatel města a panství, jež byla vedena městskou kanceláří společně s dalšími písemnostmi.

⁷⁹ Václav VOJTÍŠEK, *O studiu městských knih českých*, Praha 1916.

⁸⁰ František ROUBÍK – Antonín HAAS a kol., *Slovníček archivní terminologie*, Praha 1954.

⁸¹ *Tamtéž*, s. 22–23.

3.1 Stručný rozbor vybraných dochovaných knih ze 16. a 17. století

Počátky uspořádání poličského archivu spadají až do poloviny 19. století. Za prvního městského archiváře je považován Josef Michl, který projevil snahu o uspořádání všech písemností archivu z let 1472–1699. Jelikož tehdejší městská rada potřebovala přednostně zpracovat velké množství písemností z dob regulovaného magistrátu, zrušeného v roce 1848, nebylo Michlovi umožněno v jeho práci pokračovat a namísto něho byl přijat Václav Lukáš, který dostal za úkol zpracovat písemnosti zrušeného magistrátu.⁸² Další snahy o uspořádání dochovaných písemností byly až v první polovině 20. století, avšak moderní uspořádání celého městského archivu proběhlo až v 60. letech 20. století. Tak došlo k rozdělení archivního fondu na 3 kategorie: V první jsou listiny, listy a jiné předmagistrální písemnosti, ve druhé jsou městské knihy do roku 1850 včetně písemností regulovaného magistrátu (v rámci této skupiny se nachází dochované městské knihy) a ve třetí se nachází písemnosti z let 1850–1945.⁸³

Nejstarší dochovanou poličskou knihou je *Knihla městského soudnictví*⁸⁴ vedená v letech 1432–1523, již podrobně rozebral Miloslav Hromádka ve své diplomové práci.⁸⁵ Jedná se o papírový kodex dochovaný v původní pergamenové vazbě a kromě zápisů sporů, trestních řízení obsahuje také majetkové převody a smlouvy. Podle výše zmíněného rozdělení se kniha řadí mezi knihy městského soudnictví. Zápisy se kromě města Poličky dotýkají také lidí žijících v okolních vsích, což dokládá úzkou správní provázanost Poličky s okolními vesnicemi, tehdy ještě šosovními.

Další dochovanou knihou obsahující zápisy z let, ve kterých byla vedena kniha výhostů a zachovacích listů, je *Knihla pamětní*⁸⁶ 1509–1713, u které se

⁸² Jindřich RŮŽIČKA, *Okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli. Průvodce po fondech a sbírkách*, Hradec Králové 1973, s. 139. Zmíněný Lukáš během několika let vybral několik stovek kilogramů písemností k vydražení či ke skartaci. *Tamtéž*.

⁸³ *Tamtéž*.

⁸⁴ Srov. SOA Hradec Králové, SOkA Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky, *Protokol civilní a trestní 1432–1523*, inv. č. 233.

⁸⁵ J. RŮŽIČKA, *Okresní archiv Svitavy*, s. 147.

⁸⁶ Srov. SOA Hradec Králové, SOkA Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky, *Liber memorabilium 1509–1713*, inv. č. 234b.

dochovalo výrazně méně listů. Navíc kromě svázaných listů obsahuje i listy volné, z čehož lze usuzovat, že jich původně kniha obsahovala více, ale dochovala se pouze jejich část. Podle výše zmíněného rozdělení se kniha řadí mezi knihy městské správy v užším slova smyslu.

Z období let 1601–1663 se dochovaly *Knihy městské žluté*,⁸⁷ které obsahují informace o přijímaných měšťanech a vydaných zachovacích listech v tomto období. Jedná se o papírový kodex s původní koženou vazbou zdobenou ornamenty. Podle výše zmíněného rozdělení se kniha řadí, stejně jako kniha výhostů a zachovacích listů, mezi knihy k pojištění soukromých práv měšťanů. Kniha má 168 stran a je obsahově rozdělena na tři díly: První díl obsahuje informace o lidech přijatých do města, druhý díl o vydaných zachovacích listech a o poddaných a ve třetím díle jsou zapsáni poddaní města, kteří byli propuštěni z poddanství. Nebyly v ní však, narozdíl od zkoumané knihy výhostů a zachovacích listů, zaznamenávány koncepty nebo opisy těchto listů, nýbrž pouze informace o jejich vydání. Knihy městské žluté jsou počtem stránek poloviční než kniha výhostů, z počtu záznamů v nich lze ale vytušit, že jsou co do obsahu obsáhlejší a pravděpodobně i ucelenější, což určuje jejich velký potenciál pro další výzkum v oblasti migrace obyvatel z Poličky a do ní. Této problematice bude v rámci plánované diplomové práce věnována náležitá pozornost.

3.2 Diplomatický rozbor Knihy výhostů a zachovacích listů 1525–1672

Výhostní i zachovací listy byly písemnosti produkované městskou nebo vrchnostenskou kanceláří. Termín *list* v současném chápání však není úplně přesný, protože výhosty i zachování měly právní platnost, což je řadí mezi *listiny*. Pro jednotnost textu celé této práce však budeme dále užívat termíny *zachovací* a *výhostní listy*.⁸⁸ Výhosty byly udělovány při propouštění člověka z poddanství

⁸⁷ Srov. SOA Hradec Králové, SOkA Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky, *Knihy městské žluté 1601–1663*, inv. č. 69. Dle výše zmíněného rozdělení se kniha řadí, stejně jako kniha výhostů a zachovacích listů, mezi knihy k pojištění soukromých práv občanů.

⁸⁸ Termín *listina* zavedl až v 19. století František Palacký právě pro odlišení jejich právní platnosti. V raném novověku byl tedy tento termín neznámý a označení *list* bylo užíváno pro písemnosti obou povah. Ivan HLAVÁČEK, *Diplomatika*, in: Ivan HLAVÁČEK – Jaroslav KAŠPAR – Rostislav NOVÝ, *Vademecum pomocných věd historických*, Jinočany 1997, s. 175.

jisté vrchnosti jako svolení k opuštění panství.⁸⁹ V jejich textech mohlo být také uvedeno, na které panství či do kterého města se propuštěný člověk chystá přestěhovat.⁹⁰ Zachování pak dostávali poddaní i měšťané jako vysvědčení o svém dosavadním životě, chování, řemesle či původu na panství nebo ve městě.⁹¹ Tato listina pak mohla sloužit pro vrchnost, která daného člověka přijímala, jako potvrzení bezúhonnosti a dobrého původu nejen jeho, ale případně jeho i jeho manželky a jejich dětí. Knihy výhostů a zachovacích listů pak byly vytvářeny z jejich opisů nebo konceptů za účelem uchování textu pro pozdější potřeby (např. v případě ztráty nebo zničení zachovacího listu si mohl člověk díky zápisu jeho zachování v knize nechat vydat list nový).⁹² Zápisy v poličské knize výhostů a zachovacích listů často obsahují přeškrtnaná slova, která byla změněna či vypuštěna při sepisování konceptů. Na základě toho lze vyvodit, že texty v knize neměly právní platnost.

Zkoumaná kniha se dochovala jako papírový kodex opatřený koženou vazbou o rozměrech 32 × 10 cm. Na předních deskách je nápis *Památní knihy* [...] psaný českou novogotickou kurzívou. Ten pochází z doby vzniku knihy, neboť se shoduje s písmem v jejích prvních zápisech. Původně se za výrazem *Památní knihy* nacházelo ještě další slovo, které je však kvůli vyblednutí inkoustu téměř nečitelné. Uprostřed desek se nachází nápis *Zachování 1525–1672*, který byl doplněn v pozdější době.⁹³ Na prvních 30 stranách je na vrchní straně patrné poškození knihy, které vzniklo zřejmě působením vlhkosti. První strany mají též mechanicky poškozené horní rohy. Kniha obsahuje dvě formy číslování jednotlivých listů: první je původní foliace a je vedena v pravém horním rohu recta folií. Začíná na současné s. 18 a končí na současné s. 174 číslem 82. Není však úplná, a dokonce jsou zde zcela přeskočena čísla 76 a 77. Z porovnání stylu psaní číslic lze předpokládat, že foliace vznikala postupně pro lepší orientaci

⁸⁹ *Ottův slovník naučný* 27, heslo *Výhost*, s. 24.

⁹⁰ Např. ve výhostu Joanesa Hostinského se píše: „... abych Johanisovi ... známosti jemu svobodně v témž městě Poličce přál ...“ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 50.

⁹¹ *Ottův slovník naučný* 16, heslo *List zachovací*, s. 117.

⁹² Např. v zachování Matouše Dejmalu se píše: „... poněvadž paměť lidská pomíje, ale písmo zůstává, ...“ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 32.

⁹³ Text *Zachování 1525* lze přibližně datovat do poloviny 16. století, od kdy se zachování do knihy začaly vepisovat. Následný rok 1672 je již novější, pravděpodobně vznikl společně s paginací.

v knize, byla ovšem vedena narázově. Z nedávné doby pak pochází paginace, která již zachycuje všechny strany knihy. Začíná na rubové přední části kožené vazby a končí na lícové zadní části kožené vazby. Tato paginace je díky přehlednosti a celistvosti použita pro určení jednotlivých stran v rámci této bakalářské práce.

Obr. 3 Poličská Kniha výhostů a zachovacích listů s dochovanou koženou vazbou (foto autor)

Přestože je kniha v poličském inventáři vedena jako Kniha výhostů a zachovacích listů, její obsah je rozmanitější o zápisy smluv nebo o narovnání dluhu mezi obyvateli. První zachování se nachází na s. 18 a až do s. 44 mají zápisy ještě smíšený charakter.⁹⁴ Poté už následují texty výhostů a zachování, ojediněle pak texty vyučení a zaručení se, a to až do s. 176. Od této strany kniha znovu postrádá monotematicnost a na stranách 236–251 jsou zaznamenávány smlouvy mezi obyvateli, kterými kniha začínala. Dále se v knize narázově objevují texty o pozůstalostech nebožtíků a povinnostech cechů (s. 286–288) a peněžních narovnáních (s. 309–312). Strany, které nebyly zmíněny (tj. s. 177–235, s. 252–285, s. 289–308), jsou prázdné, bez zápisů i foliace. Můžeme se domnívat, že zkoumaná kniha měla být určena pro širší a obsáhlejší agendu,

⁹⁴ Od s. 32 do s. 44 kniha obsahuje jediný zápis smlouvy, a to z roku 1562. Srov. AMP, *Kniha výhostů a zachovacích listů*, s. 44.

k čemuž nakonec nedošlo pravděpodobně kvůli postupné specifikaci knih vedených v městské kanceláři.

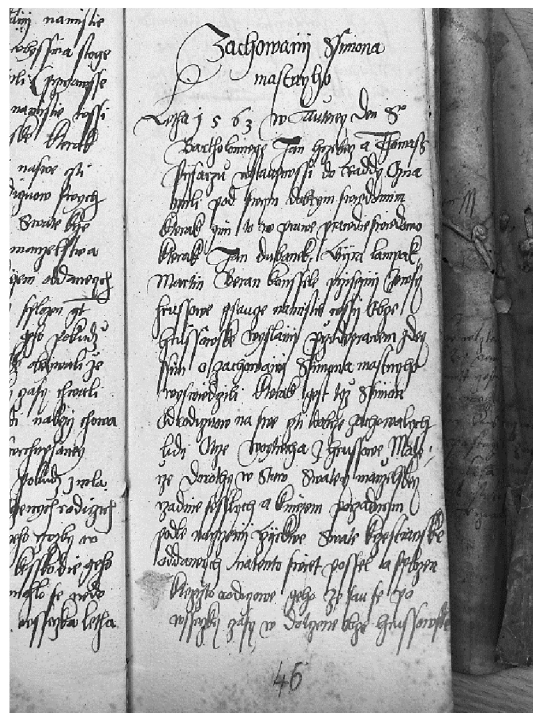
Celkem se v knize nachází 140 zápisů různých vysvědčení, zachování a výhostů. Nejstarší zápis zachování v knize je z roku 1533 a týká se Olbrechta žijícího za rybníkem. Nejmladší zápis zachování je zároveň nejmladším zápisem v celé knize. Jedná se o zachování Alžběty, dcery Bartoloměje Jeřábka z roku 1672 psaný v němčině novogotickou kurzívou. Nejvíce zápisů, konkrétně 46, obsahují léta 1618–1623, tedy v době těsně během a po porážce stavovského povstání, kdy mimo jiné začínala rekatolizace českého obyvatelstva. V případě Tobiáše Bilavinsa (103–108), Tobiáše Cichoraea (129–131), Matouše Javůrka a jeho manželky Anny (151) a Matěje Malíře (153–154) se jedná o opisy dříve vydaných zachování a výhostů, které si s sebou do Poličky přinesli z jiných měst.⁹⁵ Je tedy patrné, že minimálně v prvních letech třicetileté války panovala ve městě nejistota z budoucího vývoje a lidé si nechávali sepsat svá zachování, nebo minimálně v případě výše zmíněných lidí opisy jejich zachování z jiných měst.

Zápisy byly v knize vedeny po dobu bezmála 150 let, z čehož nutně vyplývá, že se v městské kanceláři vystříдалo několik písařů, kteří tvořili zápisy do městských knih. Někteří navíc vytvořili pouze jednotky zápisů v rámci jednoho roku a více do knihy nezapisovali.⁹⁶ Určení jejich počtu dále ztěžuje fakt, že se u jednoho písaře působícího v kanceláři delší dobu mohlo výrazným způsobem proměnit jeho písmo. Pro bližší rozlišení jednotlivých písařů by bylo zapotřebí komplexní komparace obsahu, struktury a stylu písma dochovaných textů z tohoto období, což jde nad rámec této práce. Další výklad je proto věnován těm písařům, kteří jsou zmíněni v zápisech Knihy výhostů a zachovacích listů.

⁹⁵ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 102–154.

⁹⁶ Například záznamy z roku 1553 na stranách 27–31 sepsal písař, který již do knihy nezapisoval. Stejně tak text zachování Joanesa Hostinského z roku 1563 na stranách 48–50 byl jediným zápisem jistého písaře do knihy.

Aby byl písař zmíněn v textu zachování nebo výhostu, musel buď být přítomen zasedání rady, nebo být tím, o němž byl list zachovací nebo výhostní sepsán. Prvním z nich je **Tomáš Písařů**, který je poprvé zmiňován jako svědek zachování Šimona Mastného z roku 1563.⁹⁷ Dozvídáme se o něm, že je to člověk hodnověrný, pravděpodobně bývalý písař, který mohl být i autorem starších zápisů v knize, nebo syn písaře. Více se o něm v této knize nedovídáme.

Obr. 4 Opis zachovacího listu Šimona Mastného, zapsaný pravděpodobně Joanem Hostinským (foto autor)

Druhým zmíněným písařem je **Joanes (Jan) Hostinský**, který se poprvé objevuje v textu svého vlastního výhostu a zachování z roku 1563. V něm se dozvídáme, že byl roku 1555 propuštěn z poddanství z Hostinného nad Labem do města Poličky a pravděpodobně již od tohoto roku působil jako radní písař.⁹⁸ V takovém případě bychom mu mohli přisoudit zápisy od zachování Matouše Dejmalu na s. 32 po opis zachování Petra Kováře na s. 66, tedy přibližně do roku

⁹⁷ Tomáš Písařů je jako svědek zmiňován i v zachování Jílka Dřevěného a Petra Kováře. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 53, 57.

⁹⁸ V knize se nachází opis zachování i výhostu. Zachování Joanesa vydala městská rada, kdežto výhost mu udělil Jiří z Valdštejna na Hostinném. Hostinné nad Labem bylo totiž od roku 1316 poddanským městem. Srov. *CIM II.*, s. 173–174, č. 99, srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 48–50.

1570. Výjimku tvoří jeho již zmíněné zachování s výhostem, které je psáno jiným písmem a lze předpokládat, že tento opis sepsal bývalý písař nebo někdo z rady, kdo uměl psát. Joanes Hostinský se v Poličce osvědčil nejen jako písař, nýbrž později i jako radní a purkmistr, jak zmiňuje zachování Jiřika Plížilova na s. 89.⁹⁹ Text, který pravděpodobně sepsal Joanes Hostinský, je psán českou novogotickou kurzívou na obr. 4.

Dalším písařem, který je také v textech zmiňován jako radní a purkmistr, je **Tobiáš, starej písař**. První zmínka o něm je v zachování Petra Kováře z roku 1566, kde je zmiňován jako přísežný konšel.¹⁰⁰ V textu na s. 59 je pak písař Tobiáš zmiňován jako purkmistr. Přízvisko *starej* napovídá, že se jedná o bývalého písaře, který v kanceláři působil v minulosti. Bližší informace o něm však již zkoumaná kniha neobsahuje.

Netradiční pozici zaujímá písař **Jan Felix**, který je poprvé zmiňován jako měšťan ve vidimátu zachování Adama Kobylského z Krakova z roku 1614. Ten zde totiž není uveden jako písař, o jeho profesi se však dozvídáme z jiných zdrojů, kde je uváděn také jako Jan starší Felix nebo Jan Vojtěch (Adalbert) Felix.¹⁰¹ Jan Felix se objevuje v textech opakovaně jako měšťan a osoba konšelská, ani jednou o něm není zmínka jako o písaři. Je možné, že působil jako osoba radní na začátku 20. let 17. století, kdy je v textech zmiňován a díky umění psát mohl zastupovat stálého radního písaře. Během třicetileté války opustil kvůli své protestantské víře Poličku a pravděpodobně s sebou vzal i své děti.¹⁰² Ještě za války se však do města vrátil, a ačkoliv byl podezříván z nepravého obrácení ke katolictví, stal se po sporu s primasem Janem Tichým radním písařem. V první polovině 17. století opustila Poličku spousta jejích obyvatel a pro nedostatek vzdělaných měšťanů se pravděpodobně mohl vrátit do rady jako písař, a to i přes podezření ostatních

⁹⁹ Na konci opisu zachování se píše: „*Stalo se [za] purkmistra pana Joanesa Hostinského a primátora poručeného pana Nykodéma Zychova.*“ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 89.

¹⁰⁰ Zachování Petra Kováře je v knize obsaženo dvakrát, logicky je tedy informace o písaři Tobiáši zanesena i ve druhém opsání na s. 65–66. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 65–66.

¹⁰¹ Srov. *Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Chrudimsko*, edd. Lenka Matušiková – Alena Pazderová, Praha 2017, s. 875; D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 124.

¹⁰² Jeho synové Jan, Duchoslav, Kryštof a Samuel mají zanesený opis svých zachovacích listů z roku 1622 na s. 141. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 141.

katolických měšťanů.¹⁰³ Naposledy je zmiňován v zachování Matěje, syna Vavřince Rezka, z roku 1664 jako „osoba konšelská bývalá.“¹⁰⁴

Pátým písařem zmíněným v knize výhostů a zachovacích listů je **Pavel Rubecula Trutnovský**. V knize je zapsán koncept zachování jeho a jeho syna z roku 1622. Dle dopisu od jeho synovce, chrudimského písaře Jana Rubeculy, víme, že Pavel byl zaručeně písařem již roku 1620. Pokud bychom předpokládali, že se písařem stal před tímto rokem a zůstal jím i během války, pak by mohl být tím písařem, který se postaral o zápisy z let 1619–1633.¹⁰⁵ Tento písař je typický výrazným sklonem doprava a velmi zhuštěným textem se splývajícími písmeny *n*, *m*, *u*, *i*, což ztěžuje čitelnost textu.¹⁰⁶ Více se o tomto písaři z knihy nedozvídáme a pro jeho jisté ztotožnění s tímto typem písma je zapotřebí další komparativní výzkum.

Obr. 5 Zachování z let 1623, která pravděpodobně sepsal Pavel Rubecula. V pravém horním rohu recta folia je patrná původní foliace. (foto autor)

¹⁰³ Jeho odchod z města nám však již udávají jiné dochované prameny. D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 124.

¹⁰⁴ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 172.

¹⁰⁵ Z rozboru písma by se tedy jednalo o zápisy na stranách 102, 118, 122–166. Nelze vyloučit, že vytvořil i zápisy na jiných stranách.

¹⁰⁶ Srov. obr. 5.

Posledním zmíněným písařem je **Pavel Kubeček**, jehož jméno se objevuje v zachování Václava Hejla z roku 1667. Zde je o něm zmínka jako o nebožtíkovi a bývalém písaři, více se o něm z obsahu zachování nedozvídáme.¹⁰⁷

Texty zápisů v knize jsou povětšinou psány v českém jazyce českou novogotickou kurzívou, do které v pobělohorské době pronikají prvky německé novogotické kurzívy, dva zápisy jsou pak zapsány polokurzívním písmem.¹⁰⁸ Nachází se zde také dva cizojazyčné texty psané v latině a v němčině. Zápis o zachování a řádném manželství Tobiáše Cichoraea je na začátku uveden regestem v českém jazyce, poté na stranách 129–130 následuje opis originálu psaný v latině humanistickým písmem. Po latinském textu je na stranách 130–131 český přepis, který je opět psán českou novogotickou kurzívou. V knize už nenajdeme celistvý latinský text, ale pouze latinská slova či výrazy psané humanistickým písmem. Poměrně často používaným latinským souslovím je „*Actum ut supra*“, vyskytující se v závěru některých textů a odkazující na dataci uvedenou výše. V ojedinělých případech docházelo k jeho zkrácení na „*Act. ut. s.*“ Latinský zápis textu se objevuje také u názvů vybraných církevních svátků, jako jsou neděle „*Reminiscere*“ na s. 78 nebo neděle postní „*Oculi*“ na s. 99, nebo u názvů měsíců, které však byly zaznamenávány v rámci průběžného datování až v pozdějších dobách.¹⁰⁹ Druhý cizojazyčný text je na stranách 175–176. Jak již bylo zmíněno, jedná se o zápis zachování Alžběty, dcery Bartoloměje Jeřábka, který je zároveň posledním zápisem zachování v této knize. Jedná se o text z roku 1672 psaný v němčině německou novogotickou kurzívou. Německá slova se jinak v knize vyskytují ojediněle a v počeštěné podobě, například „*rathauz*“ na s. 18, „*Krejfndorf*“, dnes Hradec nad Svitavou, na s. 38 nebo název vesnice „*Rouštejn*“, dnes Ostrý Kámen, na s. 69.¹¹⁰

Obsahy textů vysvědčení a výhostů v Knize výhostů a zachovacích listů jsou ve většině případů shodné. V nadpisu je uvedeno jméno člověka, případně

¹⁰⁷ Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 174.

¹⁰⁸ Dva zápisy zapsané polokurzívním novogotickou češtinou jsou zachování zámečníka Jílka a Matěje Fiksy. Polokurzívním písmem je ještě ojediněle užíváno v nadpisech textů. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 25, 26.

¹⁰⁹ *Tamtéž*, s. 78, 99.

¹¹⁰ *Tamtéž*, s. 18, 38, 69.

jeho příjímí nebo profese, kterého se text týká, pouze u několika zápisů do s. 30 se v nadpisu nachází datum sepsání listu nebo se nadpis nevyskytuje vůbec. Samotný text začíná rokem, který je do strany 60 zapisován nejčastěji římskými číslicemi, poté již arabskými číslicemi. Konkrétní dny se uvádí ve starších zápisech s odkazem na nejbližší církevní svátky či významné dny a nejmladší zápisy užívají již datování podle číslovaného kalendáře. Po dataci následuje výčet lidí, kteří byli přítomni vydání listu. Nejčastěji jsou zde zmiňováni purkmistr, konšelé z městské rady, starší obecní nebo lidé z vesnice, pokud bylo zachování určeno pro poddaného. V zápisech datovaných od 2. poloviny 16. století se v zástupu svědků vyskytuje také „*Jeho Milosti císařské rychtář*“, jehož pozice byla v královských městech obnovena po roce 1547. Dále následuje informování o rodičích, jejich chování v sousedství, manželství a že se „*vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic po sobě takového nepozůstavivše, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní i na časy budoucí.*“¹¹¹

Připomeňme, že Poličku v 16. století postihlo několik požárů, které mohly mít za následek torzovitost dochovaných knih z tohoto období. Polička navíc byla poměrně malým městem s řadou vnitřních problémů, včetně vysokého zadlužení, a vedení specificky určené knihy pro určitou agendu nemuselo být ve finančních možnostech města, možná to nebylo ani jeho prioritou.¹¹² To mohlo vést k tomu, že nově zakládané knihy na počátku 16. století neobsahovaly sjednocený okruh zápisů, ale měly smíšený charakter a byly využívány na různé zápisy tzv. „*pro budoucí paměť*“, což by odpovídalo obsahu zkoumané knihy. Nicméně evidence vydaných či přijatých zachovacích listů a výhostů je v knize dominantní.

¹¹¹ Jedná se o závěr zachování Václava Holuba. Srov. AMP, *Knihy výhostů a zachovacích listů*, s. 95.

¹¹² Však ještě v roce 1540, kdy již byla zkoumaná kniha vedena, žádali poličtí královnu Annu Jagellonskou o odpuštění povinných plateb na několik let z důvodu špatného stavu městských financí a neschopnosti jejich platby. D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 80.

4 Výběrová edice pramene

4.1 Ediční poznámka

Výběrová edice *Knihy výhostů a zachovacích listů* byla vytvořena dle zásad, které pro období od raného novověku po současnost stanovil kolektiv autorů pod vedením Ivana Šťovíčka.¹¹³ Při přepisu byla využívána metoda transkripce, u cizojazyčných textů pak transliterace. V textech, ve kterých ještě nebylo používáno průběžné datování, bylo datum určeno dodatečně v poznámkách pod čarou pomocí *Historické chronologie*.¹¹⁴ Zde jsou také uvedeny vysvětlující poznámky k obsahu daného textu či transliterace některých slov. Při transkripci archaických slov a příjmí bylo využíváno elektronického slovníku staré češtiny,¹¹⁵ který spravuje Akademie věd ČR. Podle příjmí, (kde to bylo možné určit), je také řazen jmenný rejstřík, který navíc obsahuje tučně zvýrazněná jména těch osob, které mají v knize zapsán svůj zachovací nebo výhostní list s tučně zvýrazněnou stranou jeho výskytu. V textech se vyskytují staré nebo německé názvy vesnic, k jejichž určení a lokalizaci napomáhala digitalizovaná verze Müllerova mapování z roku 1720.¹¹⁶ Řazení textů v edici bylo zachováno s pořadím ve zkoumané knize. To je také zaneseno v registru, který dále informuje o roce zapsání a jménu člověka, kterému byl daný list vydán. Pro lepší přehlednost je pak edice doplněna o paginaci, která je shodná s paginací v *Knize výhostů a zachovacích listů*. Práce také obsahuje jmenný rejstřík, ve kterém jsou zvýrazněné ty osoby, které mají v *Knize výhostů a zachovacích listů* svůj zachovací nebo výhostní list a místní rejstřík.

¹¹³ Ivan ŠŤOVÍČEK a kol., *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*, Praha 2002.

¹¹⁴ Marie BLÁHOVÁ a kol., *Historická chronologie*, Praha 2001.

¹¹⁵ *Elektronický slovník staré češtiny* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., oddělení vývoje jazyka 2006–2024 [cit. 20. 4. 2024]. <https://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx>.

¹¹⁶ Johann Christoph MÜLLER, *Müllerova mapa Čech z roku 1720: z mapové sbírky Historického ústavu AV ČR* [online]. Praha: Historický ústav AV ČR, 2002. [cit. 20. 4. 2024]. http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul.

4.2 Výběrová edice poličské Knihy výhostů a zachovacích listů 1525–1672

[1.]

1533 Zachovací list Olbrechta žijícího za rybníkem

Léta etc. XXXIII¹ pro potomní paměť a pořádnost toto se zapsalo a to za [s. 18] purgmi[stra] Jana Koláře a před úřadem Pavla Vachačova, Nikle Pekaře, Jiříka Sklenáře Borovského, Martina Kazdy, Martina Rýmara, Jana Nallary, Jiříka Machny, kdež předstoupili na rathauz před pány, lidé dobří a víry hodní na žádost Olbrechta za rybníkem,² což se zachováni jeho rodičův i jeho samého dotýče, o tém vyznali a pověděli v pravdě, dobře se pamatující a to tito ze jména: Venc Homrych, Jiřík Štyl, Mertl Foller ze Čtyřiceti Lánů,³ i jsouce z tý vsi od rychtáře a konšel i vši obce vyslaní i týž také od práva svitavského, a tak, že jim poručeno i pod závazky vysvědčiti i tak, že Olbrecht pošel jest na tento svět od rodičův dobrých v Kecndorfě,⁴ v sousedství zachovalých, v stav manželský pořádně sešlých a to, že jest mezi ně skrze dobrý lidi do Čtyřiceti Lánů,⁵ kam přinesl, což pověděli, že Olbrecht mezi námi jsa v sousedství na 15 let, zachovával se i s dětmi svými, jako dobrého člověka náleží, v stav manželský pořádně s Kateřinou, manželkou svou, sešel. A to sou ti dobří lidé, týž takovou a dobrou pověst o Olbrechtovi vyznali, což sou k sobě o jeho rodičích přijali, tolikýž z povinnosti učinili a z slušného pořádku na potomní čas.

¹ Tj. 1533.

² Pokud bychom na lokalizaci pohlíželi z pohledu opevněného města, pak by se patrně jednalo o oblast za dnešním Synským rybníkem, který pravděpodobně již od založení města posiloval jižní obranu města. Dnes je tato část součástí Horního předměstí. D. JUNEK – S. KONEČNÝ, *Dějiny 750 let*, s. 52.

³ *XLti lanu*. Jedná se o místní část Lány u Svitav, dříve městys Čtyřicet Lánů.

⁴ Pravděpodobně Kätzendorf/Kätzeldorf, dnešní Koclířov.

⁵ *Xlti lanu*

[2.]

1534 Zachovací list Kašpara Pekaře

Kašpara Pekaře.

[s. 20]

Léta etc. XXXIII¹ pro potomní paměť a pořádnost toto se zapsalo, a to za purgmistra Jana Čamprle a před úřadem Martina Březovského, Bartoše Krejčího, Staníka Pekaře, Jiříka Sklenáře, Václava Asatury, kdež předstoupili na rathauz přede pány, lidé dobří a víry hodní na žádost Kašpara, souseda našeho, co se zachování rodičův jeho, i tudíž jeho samého, o tom vyznali odpověděti, v pravé pravdě se pamatujícíce, a to tito: rychtář z Limberka Martin Klornar, Pavel Jehl, Bartoš, Hanus Pajkar, Jákob Vajs Háp,² Hanus Deml, i pod závazky tak, že Kašpar pošel jest na tento svět od rodičův dobrých v Limberku a v sousedství zachovalých, v stav manželský pořádně sešlých, týž pověděli, že Kašpar mezi nimi sou v sousedství drahně let a jest šel na řemeslo pekařské, zachovával se jako na dobrého přísluší, nepozůstaviv po sobě nižádné zlé pověsti, což by jeho dobrému a poctivému zachování škoditi mohlo. A to sa ti dobří lidé vyznali, co sou k sobě o jeho rodičův přijali, tolikéž pro povinnosti učinili a slušného pořádku na potomní čas.

¹ Tj. 1534.

² *Yacuob wayf hap*

[3.]

Léta XXXVIII¹ Hanusa Pláteníka zachování přinesli tito a souce odeslaní od rychtáře a konšel vsi Krejfdorfa Zbrojny a Jílek [!].

¹ Tj. 1538.

[4.]

1535 Zachovací list Pavla Červeného

Pavla Červeného.

[s. 21]

Léta etc. XXXV¹ pro potomní paměť a pořádek toto se jest zapsalo za purgmistra Staníka Pekaře a před úřadem Martina Březovského, Cígele starýho, Bartoše

¹ Tj. 1535.

Krejčího, Pavla Vachačova, Martina Kazdyho, Jana Čamprleho, Jiřika Sklenáře, Václava Mydláře, Jiřika Machny, Jindry Soukeníka etc. a Jana Hřebce, kdež předstoupili přede pány na rathauz, lidé dobří a víry hodní na žádost Pavla Červeného, co se zachování jeho rodičův i jeho samého dotejče, o tom vyznali a pověděli, v dobré pravdě se pamatujícíce, a to tito zejména: Mikuláš, rychtář pohorský, Martin Janků z Lezníka, Jan Švíhel z Lezníka, Daněk z Lezníka, pod závazky přijavše to k svým duším, že jest to zachování mezi ně přinesl a dobří lidé sou vyznali z Karle, že svrchu dotčený Pavel pošel jest na tento svět od rodičův dobrých v Karli v sousedstvích dobrých a zachovalých, v stav manželský řádně sešlých. Týž pověděli, že Pavel, mezi nimi sa v sousedství drahně let, poctivě se jest zachoval, jako na dobrého přísluší, nepozůstaviv po sobě nižádné zlé pověsti, což by jeho dobré a poctivé zachování škoditi mělo. A to sou ti dobří lidé vyznali, co sou k sobě o jeho rodičích přijali z povinnosti, tolikéž učinili slušného pořádku.

[5.]

1538 Zachovací list Brikcia

Brikcius.

[s. 22]

Léta etc. XXXVIII¹ pro potomní paměť a pořádnost toto zachování zapsalo se, a to za purg[mistra] Jiřika Machny a před úřadem Pavla Vachač[e], Martina Březovského, Jana Voříška, Bartoše Krejčího, Jana Hřebce, Martina Kazdy, Jiřika Sklenáře, Víta Soukeníka, Kašpara, Matouše Řezníka, Eliáše Kožešníka, kdež předstoupili před jmenovaný úřad, lidé dobří, zachovalí a víry hodní na žádost Brikcí² ze splavu rybníka prostředního, co se zachování rodičův, i tudíž taky jeho samého dotejče, o tom vyznali a pověděli v pravdě a dobře se pamatujícíce, a to tito zejména: Longvencel ze Čtyryceti Lánů, Háp Vencel odtud, Motl Olbrecht. A ti souce z té vsi vyslaní tak, že Brikcí pošel jest na tento svět od rodičův dobrých na Čtyryceti Láních a v sousedství zachovalých, ze jména Bartoše a matere Barbory, a ti že sou se sešli v pravý stav manželský a mezi nimi v sousedství bydleli mnohá

¹ Tj. 1538.

² *Bricci*

líta, až i Pán Bůh s toho světa od živých k mrtvým pojíti jest ráčil. A to sou i ti dobří lidé týž takovou a dobrou pověst o Brikecím, synu jich, vyznali, co sou k sobě o jeho rodičích přijali, tolikěž z povinnosti a slušného pořádku na potomní čas o něm učinili.

[6.]

1538, 21. října Zachovací list Blažka Krejčího

Blažka Krejčího.

[s. 23]

Léta etc. XXXVIII v pondělí den památný svaté Korduly¹ pro potomní paměť toto se zapsalo za purkmistra Hanusa Křiny a před úřadem Pavla Vacha[čov]a, Martina Březovského, Jana Hřebce, Jiřika Sklenáře, Víta Soukeníka, Hanuše Abštorského, Mikuláše Borovskýho, Ondry Nyklova, kdež předstoupili na rathauz přede pány, lidé dobří, starožitní a víry hodní, rychtář a konšeli /zejména tito: Pavel Janků, Zyman Leslárů Martin Klornar, Mutl Pastuš/, jsouce vyslaní ode vsi obce Limberské s jistou vědomostí a pra[vou] pamětí, na žádost Hanusa Demle z Limberka, otce Blažka Krejčího, souseda našeho tak, že sou se on Hanus Deml z Vosiku² s manželkou svou a matkou již často psaného Blažka Krejčího v ten stav manželský poctivě a řádně sešli tak, jakož toho stavu manželského církev svatá potvrzuje. A v tom stavu manželském tak jináč trvajíc a podle vůle božské živí souc, tak se snášeli a jměli, jako dobrým a křesťanským lidem náleží, v nic se neupustili, což by jich dobré poctivosti k úrazu jakému se stahovati mělo. A v tom jest jim Pán Bůh syna dáti ráčil, výš a často psaného Blažka Krejčího, již spolusouseda našeho, kterýžto taky a tu při rodičích svých své mladosti sou se jest schoval a vždy se zachovával, jako na dobrého mládence příslušelo. O němž my nic jiného, co nevíme, praviti nežli dobré pověsti a zachování jeho jemu při i po žití. A to sou ti dobří lidé napřed psaní vyznali, co sou k sobě přijali, tolikěž z povinnosti učiniti slušného pořádku na potomní čas.

[s. 24]

¹ Tj. 21. října 1538.

² *Wozffiku*, dnes Osík u Litomyšle.

[7.]

1544 Zachovací list Martina Hrnčíře

Léta XLIII.¹

Martin Mlynář z Jedlový, Bartoš Hanus odtud, Jakub Šňorků,² mlynář, odtud ti sou obeslaní od rychtáře a konšel i ode všecy obce a Martina Hrnčíře z Dolního podměstí, rodičův jeho, otce a matky, i taky jeho samýho zachování sou přinesli a světle u práva stojíc vysvědčili, že jest lůžem pravým na tento svět pošel a pokudkoli mezi nimi v sousedství byl, chvalitebně se choval, jako dobrému náleželo. Stalo se za hospodáře Jana Hřebce, purkmistra Jana Voříška a před úřadem.

¹ Tj. 1544.

² *sfniorku*

[8.]

1545, 24. ledna Zachovací list Albrechta Mlynáře

Léta etc. XLV před svatým Pavlem na víru obráčení¹ Jiřík, rychtář strany letovský, a Vencl, rychtář strany svojanovský, Michal Kovář, Vencl Linhart vše z Radiměře vyslaní od konšel i ode všecy obce, zachování Albrechta Mlynáře sou přinesli, a u práva stojíc, na rathauze jsou vysvědčili, a to tak, že jest on Albrecht s manželkou svou poctivě a řádně sešel tak, jakž svatá církev drží a toho stavu svatýho manželskýho potvrzuje. A pokudž jest mezi nimi tu v Radiměři v sousedství byl, choval se jest poctivě tak, jako na dobrého příslušelo, a za to žádali, abychom my na ně laskaví byli. A my slyšíce o něm o Albrechtovi Mlynáři tako[vou] dobrou pověst, to sme jemu učiniti připověděli. Stalo se za purkmistra Jana Voříška a před úřadem.

[s. 25]

¹ Tj. 24. ledna 1545.

[9.]

1547, 13. června Zachovací list o vyučení a dobrém chování Jílka zámečníka

Léta etc. XLVII v pondělí den památný svat[é]ho Antonína¹ Šmídek Truhlář předstoupil před pány na rathauz a jemu dva spolucechovní Tomáš Zámečník, Jan Zámečník, a to sou oznámili o Jílkovi téhož řemesla, že jest se u něho u Šmídka témuž řemeslu docela vyučil, a v tom učení trvaje, všechnu poctivost zachoval tak, jako na dobrýho přináleží, a všechno učinil, což jest za dobrý pořádek cechu našeho.

¹ Tj. 13. června 1547.

[10.]

1545 Zachovací list Matěje Fiksy

Matěje Fiksy z Sedlišť.

[s. 26]

Léta etc. XLV¹ pro budoucí i věčnou paměť toto se poznamenalo a zapsalo za purgmistra Tomáše Soukeníka a před ouřadem. Ten úřad Pavla Vachače hospodáře, Jana Hřebce, Jana Voříška, Martina Kazdy, Václava Mydláře, Jiříka Sklenáře, Víta Soukeníka, Martina Plachého, Ondřeje Soukeníka, Šimona Pekaře, Jákuha Řezníka etc. Předstoupili před nás na rathauz lidé dobří zachovalí a víry hodní na žádost Matěje přímím² Fiksy, poddanýho našeho [ze] Sedlišť, co se zachování rodičův jeho jest, i tudíž taky jeho samýho, dotejče, item Matěj přímím Rolastovička z Korouhve, poddaný jich pána Trčky, a Dorota Popudka, kmetična³ králové, Její Milosti, paní naší, všech milostivě stojíce na místě přísěžným a řkac: „Páni milí, nám to dobře vědomo i v paměti jest, kderak nebožtik⁴ Jan, otec Matěje tohoto Fiksy, a Markytu, manželku svou a mateře tohoto Matěje, šel se jest v stav svatý manželský poctivě a řádně tak, jako na dobré a křesťanské lidi přišlušelo. A v tom sou splodili tohoto Matěje, syna svýho, z vůle Pána Boha

¹ Tj. 1545.

² Tj. přímím.

³ Slovo *kmet* označovalo muže, který byl tzv. „hlavou rodiny“ bez ohledu na společenské postavení (poddaný i šlechtic). Tento výraz byl později užíván také jako synonymum slova stařec. Jako *kmetična* se označovala dcera/manželka *kmeta* nebo vdova po *kmetovi*, která zůstala v poddanství. *Ottův slovník naučný 14*, heslo *Kmet*, s. 421

⁴ *Nebožtik*

všemohoucího a potom, když již při městě Poličce souce při Dorotě přímím Popudce kmetičně králově Její Milosti pacholík drahný byl, Jan neboštík, otec Matějův, šel jest k přátelom svým a tam z dopuštění božího jest zhynúl.⁵ A po smrti Jana, hospodáře svého, Markyta s Matějem, synem svým taky poctivě se jest živila tak, jako na dobrou přináleželo. A to jest v pravdě takto přijímáme k svému svědomí i k svým duším.“

⁵ zhynuol

[11.]

1546, 22. března Zachovací list Jaroše Kováře

Léta etc. XLVI v pondělí den památný před Početím Pána Krista¹ Hanus Hajný, Jíra Valentů, Jákob Žák, a tito souce odeslaní od rychtáře a konšel i všechné obce vsi Lubného tak, že jest Jaroš Kovář posel na tento svět a splozen jest poctivě od otce jménem Tomáše a matere Kateřiny. A tito rodičové podle ustanovení církve svaté v stav manželský sou vešli.

[s. 27]

¹ Tj. 22. března 1546.

[12.]

1553, 3. ledna Zachovací list Andrle

Léta 1553 v pondělí po Novým létu¹ Martin Mlynář, Havel Bartlu, oba z Jedlový a ti souce vyslaní od rychtáře, konšel i ode všechné tý obce přinesli zachování Andrlovo u rybníka Velikýho, i taky rodičův jeho, Materny Šlajpara i manželky jeho, že řádem křesťanským v stav manželský s[va]tý vešli a se chovali, jako na dobré lidi, až i do hodiny své smrti se cho[va]li.

¹ Tj. 3. ledna 1553.

[13.]

Mikuláše Pláteníka též dobří lidi ze Květný od rychtáře, konšel i vši obce tý sou přinesli.

[s. 28]

[14.]

Park Vencle z Klemnýho, též dobří lidé od rychtáře a konšel i vsí obce tý přinesli.

[15.]

1553 Zachovací list Matouše Dejmal

Matouše Dejmal zachování.

[s. 32]

Letá etc. LIII¹ pro budoucí a věčnou paměť poznamenalo se, poněvadž paměť lidská pomíje, ale písmo zůstává, kterak starý rychtář limberský Paul Jehl, Klornar, starý Leflar, lidé staří a hodnověrní, stojíce na rathauze, vysvědčili sou, kterak Matouš Dejmal, od počestných rodičův Nykle Mlynáře otce a Kateřiny matky, v stav svatý manželský podle uložení církve svaté řádně oddaných, pošel a zplozen jest. Tudiž také i on sám jsa mezi námi v sousedství mnohá léta po všecken čas se jest řádně šlechtně k jednomu každému z sousedův, jako na dobrého náleží, choval. A to zapsání se stalo za purg[mistra] Mikuláše Vachačova, pana Beneše, primasa, a před pány na rathauze léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 1553.

[16.]

1555 Zachovací list Tomáše Molendy

Tomáše Molendy.

Léta etc. LV¹ zapsalo se pro budoucí paměť vysvědčení kněze Matěje, faráře svatoanského při městě Hradci nad Labem, kteréžto takto slova od slova zní:

Já, kněz Matěj, farář u svaté Anny u města Hradce nad Labem, známo činím tímto listem všem vůbec aneb kdež slyšení náleží, že jest předstoupil přede mne Tomáš Molenda, řemesla zámečnického, s pány a přáteli svými, žádajíc jistoty té, abych mu ji vydal, jak jest v stav manželský všel. I to Vaším Milostem, všem vůbec i jednomu každému zvlášť, oznamuji, že Tomáš Molenda podle řádu církve svaté řádně a poctivě skrz mne, kněze Matěje, faráře u svaté Anny u města Hradce

[s. 33]

¹ Tj. 1555.

napřed řečeným, jakožto osobou církve k tomu nařčenou, jest potvrzen a s Zuzanou manželkou svou jest oddán v outerej na svat[é]ho Fabiána Šebestiána² léta Páně 1544. A toho povědomí sou osoby tyto a přítomní byli: Jiřík, zámečník, Chlubna řečený, Tomáš Zámečník, pan Prokop Hejtman, hřebenář, Bartoloměj zámečník přijmí Volf, u něhož prv jmenovaný Tomáš a Zuzana svadbu měli. A pro lepší toho jistotu sekret svůj vlastní k tomu listu sem přitiskl. Jenž jest dán v středu před slavností Těla božího léta etc. LIII.³

² Den svatého Fabiána Šebestiána je 20. ledna, tento den však v roce 1544 připadl na neděli. Bud' tedy neděle 20. ledna, nebo úterý 22. ledna 1544.

³ Tj. 11. června 1554.

[17.]

1558, 25. dubna Zachovací list Jokla Hegara

Jokle Hegara.

[s. 34]

Léta etc. LVIII v pondělí den svat[é]ho Marka¹ za purkmistra Matouše Longvenclova, Matouše Kašparova, hospodáře města, Bartoše Krejčího, Beneše Formana a jiných spoluradních zapsalo se, co se dotejče zachování Jokle Hegara z Bahnína i rodičův jeho. Že předstoupivše před právo Hanuš Fikar, Lorenc Permer, Matouš Hegr, vše sousedé ze vsi Banína, kteřížto jsouce na místě vší obce banínské vyslaní, takto sou o zachování rodičův jeho, tudíž i jeho samého, to k svému svědomí berouc, vysvědčili, že týž Jokl jmenovaný od rodičův dobře zachovalých, od otce Mutle Kováře a matěře Magdaleny, v stav svatej manželský řádně sešlých a knězem oddaných, pošel a zplozen jest. A pokudž rodičové jeho, tudíž i on sám, v té jmenované obci obývali, ke všem i k jednomu každému z nich chvalitebně, jakž na dobré a zachovalé lidi náleží, že sou se chovali a že nic jiného nevědí do něho než všecko dobré. Stalo se dne svrchu psaného.

¹ Tj. 25. dubna 1558.

[18.]

1558, 21. října Zachovací list Václava Sádla

Václava Sádly.

[s. 36]

Léta etc. LVIII v pondělí u vigilií Všech svatých¹ poznamenalo a zapsalo se pro věčnou a budoucí paměť, poněvadž lidská paměť pomíjí, ale písmo zůstává, kterak jsou přede pány na rathaus ze jména muži zachovalí a hodnověrní ze vsi Banína Andrlé Park, Mutl Hegr, Hanus Šod,² kteřížto jsou z té obce banínské na místě vsí obce vyslaní, svědectví (přijavše to k svému svědomí) o zachování rodičův Václava Sádly, i tudíž o jeho zachování vydali. Že jmenovaný Václav Sádlo od rodičův lidí dobře zachovalých, otce Mutle Leflara, matere Kateřiny, podle nařízení církve svaté křesťanské v stav svatý manželskej řádně sešlých a knězem oddanejch, pošel a zplozen jest. A pokudž jsou v té obci banínské obývali, i tolikož Václav, syn jejich, vždycky ke všem, že sou se chvalitebně zachovali a že do nich nic jiného než všecko dobré nevědí, i tolikož do Václava Sádly, syna jejich. A to se zapsalo za purkmistra Matěje Kožešníka, pana Matouše Kašparového, toho času primasa města, pana Matouše Opustila a jiných pánův konšel toho roku, léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 21. října 1558.

² *šod*

[19.]

1559, 17. dubna Zachovací list Vavřince Kulhánka

Vavřince Kulhánka.

[s. 37]

Léta etc. LVIII v pondělí po neděli Jubilate¹ Ambrož Čermák, Matěj Vilímů, konšelé přísežní, [a] Vašek Dlápů, vše sousedy ze vsi Vosika, předstoupivše před pana purgmistra a přede pány, a to k svému svědomí vzavše, takto /na místě vsí obce vosické/ vysvědčili, že Vavřinec Kulhánek, řemesla tkadlcovského, pokudž tu v Vosiku mezi nimi obýval, že se po ty všecky časy v tý jmenované obci vosické chvalitebně a dobře, jakž na dobrého člověka náleží, zachovával a že do

¹ Tj. 17. dubna 1559.

něho nic jiného nevědí než všecko dobré. Stalo se za purgmistra pana Matouše Dejmalu a za hospodáře Matouše Kašparova léta a dne svrchu psaného.

[20.]

1560, 22. července Zachovací list Tomáše Štěpána Luče

Tomáše Štěpána Luče.

[s. 38]

Léta etc. LX v pondělí den svatě Máří Magdalény¹ Pavel Geryser, Gregor Luče, Štěpán Nerberk, Šimon Luče, konšelé přísežní ze vsi Grejndorfa, jsou vyslaní na místě rychtáře a vši obce krejfdorfské,² stoje přede pány, oznámili a vysvědčili, kterak Tomáš, řemesla ševcovského, od rodičův, lidí dobře zachovalých, otce Štěpána Luče, mateře Doroty, podle nařízení církve svatě křesťanské v stav svatej manželskej řádně sešlých a kněžem řádně oddanejch, pošel a na tento svět zplozen jest a že se dotčení rodičové jeho i s jmenovaným Tomášem, synem svým, mezi nimi po všecky časy, jakž na dobré lidi náleží, že sou se chovali a že do Tomáše často psaného nic jiného nevědí než všecko dobré a chvalitebné. To poznamenání pro budoucí paměť se do těchto knih zapsalo za purgmistra pana Zigmunda Čápalova, hospodáře města poručeného, pana Mikuláše Vachačova, pana Beneše Kincle a jinými spoluradními léta svrchu psaného.

¹ Tj. 22. července 1560.

² *Greyffendorffke*

[21.]

1561, 3. ledna Zachovací list Jana Kožešníka

Jana Kožešníka z Rovečného zachování.

[s. 39]

Léta etc. LXI v pátek před Třimi králi¹ Martin Lavrejnů, Jan Kavců, konšelé přísežní ze vsi Rovečného, jsouce vyslaní na místě rychtáře a jiných konšel i vši [obce] z též vsi Rovečného, před pánem purgmistrem a pány oznámili o zachování rodičův Jana Kožešníka, tudíž i o téhož Jana samého, kterak týž Jan od lidí (ač robotných), však na své cti dobře zachovalých, /otce Vondřeje Louštíka, mateře Kateřiny/, podle nařízení církve svatě křesťanské v stav svatej

¹ Tj. 3. ledna 1561.

manželskej řádně sešlejš a knězem oddaných, na tento svět zplozen jest a po všecky časy, že sou se ke všem i k jednomu každému zvláště, jakž na dobré lidi náleží, chvalitebně chovali. Tudíž i častopsaný Jan, syn jejich, že se jest ničeho takového, pokudž při dotčených rodičech svých z mladosti své obejval, což by v pravdě ke škodě a k újmě jeho dobré pověsti býti mohlo, nedopustil, nýbrž že se jest, jakž na dobrého mládence přísluší, zachovával. Stalo se za purgmistra pana Matěje Kožešníka a hospodáře města poručeného, pana Havla Řezníka a jiných spoluradních toho léta, léta a dne svrchu psaného.

[22.]

1561, 10. února Zachovací list Jana z Pohory

Zachování Jana z Pohory.

[s. 40]

Léta etc. šedesátého prvního v pondělí před svatým Valentinem¹ Vondřej, rychtář pohorský, Jan Šejnoha z Kaliště, konšel přísežnej, Jan Štamberskej, Václav Jandů též odtudž, Tobiáš Mourek z Pohory, konšel přísežnej, Vaniš z Lezníka, stoje přede pány oznámili /a vysvědčili/ o zachování rodičův jeho. To berouc k svému svědomí, že jest Jan od rodičův, lidí na své cti dobře zachovalých, otce Václava příjmí Macků, matere Aliny, v stav svatej manželskej podle nařízení církve svaté křesťaské řádně sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošel a zplozen jest. A pokudž dotčení rodičové jeho na Pohoře obejvali, že sou se k jednomu každému, jakž na dobré zachovalé lidi náleží, chovali. Tudíž i často psanej Jan, syn jejich, nic takového, což by k újmě jeho dobré pověsti býti mělo, se nedopustil, nýbrž že se chvalitebně, jak dobrému náleží, zachoval. Stalo se za purgmistra pana Bartoše Krejčího, hospodáře města pana Mikuláše Vachačova, při přítomnosti jiných pánův spoluradních toho léta, léta a dne svrchu psaného.

[s. 41]

¹ Tj. 10. února 1561.

² *Mhourek*

[23.]

1561, 10. února Zachovací list Faltýna z Kunvaldu

Zachování Faltýna z Kunvaldu.

[s. 42]

Léta etc. LXI v pondělí před svatým Valentinem¹ Hanuš Cymprt, Prokl Bolec, konšelé přísežní z Kunvaldu, a Tomáš Čapek, odtudž jsouc vyslaní na místě vši obce kunvaldské, stoje přede pány, vysvědčili [a] to k svým svědomím berouc, že Faltýn jest od lidí na své cti dobře zachovalejch, rodičův, otce Hanuša Kunce, mateře Zuzany, podle nařízení církve svaté křesťanské v stav svatej manželskej řádně sešlejch a knězem oddanejch, na tento svět zplozen jest. Kteřížto rodičové jeho, jsouc v obci kunvaldské z mladosti lét svých, vždycky že sou se chvalitebně, jakž na dobré lidi náleží, zachovali. Tudíž i prv psanej Faltýn, syn jich, nic takového, což by ke škodě a k újmě býti mohlo, že jest se nedopustil než tak, jakž na dobrého mládence náleží, že se jest choval. Stalo se za purgmistra pana Bartoše Krejčího, hospodáře města pana Mikuláše Vachačova při přítomnosti jiných [s. 43] pánův spoluradních toho roku, léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 10. února 1561.

[24.]

1562, 6. dubna Zachovací list Marka Kováře

Zachování Marka Kováře.

Léta etc. LXII v pondělí po Provodní neděli¹ Martin Straka, rychtář z Širokého Dolu, Matěj Havelků, konšel přísežný též z Širokého Dolu, Staněk a Mikuláš Micka z vobecních odtudž, jsouc vyslaní na místě vši obce širokodolské, stoje v radě vysvědčili, kterak Marek Kovář od rodičův, lidí dobře zachovalejch, otce Matouše Štejgle, mateře Margarety, v stav svatej manželskej podle nařízení církve svaté křesťanské řádně sešlých a knězem oddaných, na tento svět řádně splozen jest a že svrchu psaní rodičové jeho i s Markem, synem svým, v tý obci se po všecky časy chvalitebně chovali, jak dobrým lidem přísluší, a posavad že se otec jeho, jsa živ, chvalitebně chová. Stalo se za purgmistra pana Matouše Longvence,

¹ Tj. 6. dubna 1562.

hospodáře města pana Mikuláše Vachačova a jiných spoluradních toho roku, léta a dne svrchu psaného.

[25.]

1563, 7. března Zachovací list Vavřince Tácka

Zachování Vavřince Tácka.

[s. 45]

Léta 1563 v neděli Reminiscere¹ Jan Večeře, konšel přísežný, Marek Lisej, Jan Cendelínů, Jan Mládek, Matěj Jílků z Velkého Ubišína z vobecních jsouc vyslaní na místě vši obce z Velkého Ubišína,² stoje přede právem, vysvědčili (přijavše to k svému svědomí) na místě vši dotčené obci ubišínské, kterak Vavřinec Tácka od lidí na své cti dobře zachovalých, rodičův svých, podle nařízení církve svaté křesťanské v stav svat[é]ho manželstva řádně sešlejších a knězem oddanejších, na tento svět posel a splozen jest. A dotčení rodičové jeho, pokudž sou v obci ubišínské obehvali, že sou se po ty všecky časy chvalitebně, jakž na dobré lidi náleží, chovali, i tudíž také svrchu psanej Vavřinec, syn jejich, pokudž z mladosti své při již dotčených rodičích svých obýval, nic takového, což by v pravdě k újmě a ke škodě jeho dobré pověsti býti mohlo, se nedopustiv, nýbrž po ty všecka léta že se jest dobře a chvalitebně, jakž na dobrého mládence přísluší, zachovával. [s. 46]

Stalo se za hospodáře města pana Matouše Ploucara, purgmistra pana Matouše Dejerala a jiných spoluradních toho léta, léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 7. března 1563.

² Dnešní Ubušín u Jimramova.

[26.]

1563, 24. srpna Zachovací list Šimona Mastnýho

Zachování Šimona Mastnýho.

Léta 1563 v outerej den svat[é]ho Bartoloměje¹ Jan Hřebec a Tomáš Písařů, vstoupivši do rady, oznámili pod svým dobrým svědomím, kterak jim to v právě pravdivě svědomo [jest], kterak Jan Dubánek, Jíra Lampák, Martin Beran, konšelé

¹ Tj. 24. srpna 1563

přísežní ze vsi Hrušové,² jsouce na místě vší obce hrušovské vyslaní, před právem zdejšími o zachování Šimona Mastného vysvědčili, kterak jest týž Šimon od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Vojtěcha z Hrušové, matere Doroty, v stav svatej manželskej řádně sešlých a knězem pořádným podle nařízení církve svatě křesťanské oddanejch, na tento svět posel a splozen. Kteřížto rodičové jeho, že sou se po vŕecky časy v dotčené obci hrušovské chvalitebně a dobře zachovali, i tudíž také často psaný Šimon, syn jejich, pokudž při již dotčených rodičích svých z mladosti své obejval, nic takového, což by jeho dobré pověsti v pravdě ke škodě býti mohlo, se nedopustiv, nýbrž že se jest dobře a chvalitebně, jakž na dobrého mládence náleží, zachovával. Stalo se za purgmistra pana Zigmunda Čápala, hospodáře města pana Matouše Kašparova a jiných spoluradních dne a léta svrchu psaného. [s. 47]

² Vesnice Hrušová se nachází v okrese Ústní nad Orlicí u Vysokého Mýta.

[27.]

1563, 24. srpna Zachovací a výhostní list Joanesa Hostinského

Zachování Joanesa Hostinského. [s. 48]

Léta etc. LXIII v outerej den svatého Bartoloměje¹ Johanus Hostinský, písař radní, předstoupivše před radu dožádal se jest toho na páních, že list o zachování jeho rodičův, i tudíž také o jeho samého, i také list vejhostní jeho do knih památných pro budoucí paměť vložití a vepsání dopustiti ráčili, kteřížto listové znějí slovo od slova takto:

My, purgmistr a rada města Hostinného nad Labem,² služby naše přátelské s přináležitou poctivostí napřed vzkazující, známo činíme všem vŕbec i jednomu každému zvláště,³ jichž tento list dojde anebo před nimiž čten nebo čtouce slýchán bude a zvláště⁴ slovatné Opatrnosti pánům purgmistru a radě města Poličky, pánům a přátelům našim milým, že jest předstoupil před nás do plné rady naší poctivý mládenec, von ukazatel listu tohoto s přátely svými, lidmi starými

¹ Tj. 24. srpna 1563.

² Dnešní Hostinné v okrese Trutnov.

³ *wzlaŕffie*

⁴ *zlwaffie*

dobrymi zachovalými i hodnověrnými, jichžto jména tato sou: Adam Hatz, Václav Šíbl, Petr Groff; nás jest požádal, abychom jemu, jakožto v tomto městě mezi námi zrozenému o zachování rodičův, tudíž i jeho samého listovní vysvědčení a vyhlášení vydali. A my znajíce, že on věc spravedlivou a slušnou žádá, toho sme jemu odporni bejtí nemohli, neb jest nám dobře vědomo, kterak svrchu psaní přáteli jeho před námi jednostejně a dobrovolně vysvědčili, že jmenovaný Jan od rodičův počestných, otce Petra kováře příjmi Šindlara, matky Kateřiny, poctivě podle nařízení církve svaté křesťanské v stav svatý manželský sešlých pošel a splozen jest. Pak po všicken čas jmenování rodičové jeho až do skonání životův jich obývají mezi námi, pokudž živí byli k nám, k všem i k jednomu každému zvláště z obyvatelův našich, jakž na dobré lidi náleželo, chvalitebně chovali sou se, tudíž i jmenovaný Jan, syn jejich, pokudž jest při nich byl z mladosti své i potom jsa již vyrostlý a správu nad školou naší drže po ta všecka léta, jakž na dobrého a šlechtného mládence náleží, choval se jest, nic nepozůstaviv po sobě, co by jeho dobré pověsti na překážku neb ke škodě býti mohlo. Nic, všecko dobré a chvalitebné. I tak sme od něho spraveni, že jest sobě mezi Vašimi Opatrnostmi a Vámi být a živnost oblíbil, Vašich Opatrností, všech i jednoho každého zvláště, s pilností přátelsky žádajíc prosíme, že přijmouc jej mezi se, přízeň i lásku a dobrou vůli jemu ukážíc, v slušných potřebách jeho fedrovati a ochraňovati ráčíte, to že učiníte pro obranu cstnosti pro rodičův jeho, tudíž i jeho samého počestné a chvály hodné mezi námi chování, pro naše v takové věci i mnohem větčí přátelské libosti ukázání Vašim Opatrnostem věříme. Tomu na svědomí a pro lepší toho jistotu pečeť větčí města našeho svrhupsaného s dobrým našim vědomím k tomuto listu jsme dali p[ř]itisknouti. Jenž jest dán a psán v Hostinném ten pondělí před památkou Nanebevstoupení Pána Krista⁵ léta od narození Pána a Spasitele našeho tisícího pětistého padesátého pátého.

Já, Jirí z Val[d]štejna a na Hostinném známo činím tímto listem vůbec přede všemi a zvláště tu, kdež náleží jakož sem žádán od Jeho Milosti královské, pána nás všech milostivého, též i od některých pánův a přátel svých, tudíž i od

⁵ Tj. 19. května.

opatrných pánů pur[g]mistra a rady města Poličky, abych Johanisovi, synu nebožtíka Petra kováře z Hostinného, poddanému svému, vejhost dadouc, z člověčenstvího propustil a známosti jemu svobodné v témž městě Poličce přál, což já v žádost a milostivou přímluvu Jeho Milosti královské, pána svého nejmilostivějšího a pánů přátel svých i opatrných pánův poličských tak činím a toho Johanisa ze vši povinnosti a z člověčenství i ze vši spravedlnosti, kterouž by na gruntech mejch měl a jemu spravedlivě náležitá byla do téhož města Poličky sem vpustila, mocí listu toho od sebe i od svejch dědicův a budoucích opouštím a žádného práva ani spravedlnosti sobě ani dědicům a budoucím svým na něm nepozůstavuji. Toho na svědomí a pro lepší jistotu pečeť svou vlastní a přirozenou k tomuto listu přitisknouti sem dal. Jenž jest dán a psán na Hostinném v pondělí před památkou Nanebevstoupení Pána Krista⁶ léta Páně tisícího pětistého padesátého pátého.

Stalo se za pur[g]mistra pan Zigmunda Čápala, v nabejvání hospodáře města pana Matouše Kašparova, pana Tobiáše i jiných pánův spoluradních toho roku, léta a dne svrchu psaného

⁶ Tj. 19. května

[28.]

1564, 9. června Zachovací list Pavla Cygána

Zachování Pavla, pastorka Cygánova.

[s. 51]

Léta etc. LXVIII v pátek před svatým Antonínem¹ za purkmistra pana Zigmunda Čápala Martin Belvl, konšel přísežný, Matouš Štrygl, Beneš Sejdk z obecních ze vsi Kecldorfu,² jsouce vyslaní na místě vši obce Kecldorfské přede právem (přijavše to k svému svědomí), vysvědčili, že Pavel od rodičův, lidí na své cti dobře zachovalejch, otce Jana příjmí Štůblmana, matere Anny, dcery Martina Jecle, v stav svatej manželskej podle nařízení církve svaté křesťanské řádně sešlejch a knězem oddanejch, na tento svět pošel a splozen jest. Kterížto rodičové jeho obývajíce mezi nimi po všecy časy, že sou se chvalitebně, jakž na dobré lidi

¹ Tj. 9. června 1564.

² Pravděpodobně Kätzendorf/Kätzelsdorf, dnešní Koclířov v okrese Svitavy.

náleží, chovali, i tudíž také často psanej Pavel, syn jejich, nic takového, což by v pravdě ke škodě a k újmě jeho dobré pověsti býti mohlo, /se nedopustivše/, než jakž na dobře zachovalého mládence náleží, že se zachovával. To zapsání se stalo léta a dne svrchu psaného.

[29.]

1564, 21. února Zachovací list Zdeňka Kropáče

Zdenka Kropáče o sněti v stav manželský.

[s. 52]

Léta MDLXIII v pondělí po neděli Invocavit¹ Zdeněk Kropáč, předstoupivši do plné rady města našeho Poličky s přátely svými, lidmi dobrými, zachovalými a hodnověrnými, spoluměšťany našimi, jichžto jména sou pan Martin Plachej, Jeho císařské Milosti rychtář, pan Jiřík Nyklů, toho času volenej rychtář města našeho, /pan Zigmund Čápalů/ a pan Havel Řezník, žádaje nás, abychom jemu pro budoucí věčnou paměť dopustili v knihy vložiti, kterak jest se on s manželkou svou v stav manželskej sňal a vstoupil. Kteroužto žádost my uznavši slušně býti, poněvadž všickni smrtedlní jsme, toho jsme jemu odepřiti nemohli, neb jsou svrchu psaní přátelé jeho světle jednomyslně přede vši radou (přijavše to k svému svědomí) vysvědčili, že jim to v pravé pravdě svědomo jest, že jest on, Zdeněk dotčený, pojímaje sobě Dorotu, dceru Vavřince Molendy, za manželku, řádně podle nařízení církve svatě křesťanské v ten svatej stav manželský, jak na věrné křesťany² náleží, vstoupil a s ní se s Dorotou, manželkou svou, sňal. A i knězem jakožto služebníkem církevním v tom stavu manželském potvrzení že sou. Stalo se za purgmistra pana Tobiáše, hospodáře města pana Matouše Kašparova, Jana Cígelova z konšel a jiných spoluradních toho roku, léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 21. února 1564.

² krzestiane

[30.]

1564, 27. prosince Zachovací list o vyučení a dobrém chování Jílka Dřevěného

O vyučení řemesla Jílka Dřevěného truhláře.

[s. 53]

Léta etc. LXVIII v středu na den svat[é]ho Jana Evangelisty¹ /poznamenalo se, že/ předstoupili sou před plnou radu Tomáš Písařů, Václav Vacek, Tomáš Molenda, Pavel Jarošů, lidé zachovalí a hodnověrní, a před právem, vzavše to k svému svědomí, vysvědčili, kterak jim to dobře svědomo, že se Jílek Dřevěný řemeslu truhlářskému pořádně učil i vyučil u nebožtíka Jana Šmídka, truhláře mistra pořádného, a pokudž v tom učení byl, že se jest /všelíjak/ dobře a chvalitebně k mistru svému zachovával a tomu všemu což jest koliv s ním s mistrem svým namluvil žádosti, /že jest/ učinil a potomně, když jemu za vyučení dal a jeho propustil, že jest to při přítomnosti pořádných mistrů řemesla truhlářského, ze jména těchto: Jiříka z města Vysokého Mejta, Adama Truhláře z města Litomyšle, Jana Vlčíhrdly a starého žáka z městečka Bystrého Jiříka Lantry z Bystřice, Jana Javůrka truhláře učinil. To poznamenání se stalo za purgmistra pana Zycha Čápala, primátora pana Matouše Kašparova letá a dne svrchupsaného.

¹ Tj. 27. prosince 1564.

[31.]

1565, 12. února Zachovací list Ondřeje Cíglu

Ondra Cíglů.

[s. 54]

Léta etc. LXV v pondělí před svatým Valentínem¹ Václav Straník, konšel přísežný, Vichta Mářů a Jan Straník z vobecních ze vsi Květný, předstoupivše před radu na místě vsi obce květenské, vysvědčili, kterak jest Ondřej od lidí, na své cti dobře zachovalých rodičův, otce Urbana Cígle, matere Markéty, v stav svat[é]ho manželstva řádně sešlejších a knězem oddanejších, na tento svět posel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho i s dotčeným Ondřejem, synem svým, všelikterak po všecky časy chvalitebně a dobře, jakž na dobré lidi přísluší, chovali tak, že o nich nic jiného nevědí co praviti než všeccko dobré. To zapsání se stalo za purgmistra pana Bartoše Krejčího, hospodáře města pana Matouše Kašparova,

s konšel pánů Zycha Čápala, Matouše Opustila, Beneše Sekery, Jana Ježíka, Petra Křiny, Vondry Vopičkova, Macha Sovy, Václava Čermáka léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 12. února 1565.

[32.]

1565, 16. února Zachovací list Viktorína z Pohory

Zachování Viktorína z Pohory.

[s. 55]

Léta etc. LXV ve čtvrtek po svatým Valentíně¹ Vondřej, rychtář pohorskej, Jan Šejnoha z Kaliště, Václav Řůnda² odtudž, Máček Valentů z Pohory, Matěj Řeháků z Lezníka, předstoupivši před plnou radu, vysvědčili, přijavše to k svému svědomí, kterak Viktorín od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Václava z Pohory, mateře Aliny, v stav svatej manželskej podle nařízení církve svatě křesťanské řádně sešlejších a knězem oddanejších, na tento svět pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho obejavíce v dotčené obci pohorské hned z mladosti jich i s dotčeným Viktorínem, synem svým, že sou se po ty všecky časy všelikterak dobře, jakž na dobré lidi záleží, zachovávali, i tudíž také již častopsanej Viktorín, syn jejich, pokudž z mladosti své při již dotčených rodičích svých obejval, že se nic takového, což by v pravdě na ublížení jeho dobré pověsti býti mohlo nedopustil, nýbrž že se také po všecky časy, jakž na dobrého mládence náleží, dobře zachovával, do něho že nic jiného nevědí než všecko dobré. Toto zapsání se stalo za purgmistra pana Bartoše Krejčího, hospodáře města pana Matouše Kašparova a jiných pánův spoluradních léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 16. února 1565.

² rzuonda

[33.]

1565, 28. května Zachovací list Valenta Harapičky

Valenty Harapičky.

[s. 56]

Léta etc. LXV v pondělí po Křížové neděli¹ za purgmistra pana Tomáše Sokola, hospodáře města pana Matouše Kašparova, pánův spoluradních Jana Ježíka, Bartoše Krejčího, Vondřeje Vopičky, Matouše Opustila, Beneše Sekery, Macha Sovy, Václava Čermáka zapsalo se a v knihy vložilo, kterak sou Staněk a Jílek a Mikuláš Micka ze vsi Širokého Dolu, poddaní Jeho Milosti pána Václava Haugvice z Biskupic, přijavše to k svému svědomí, před plnou radou vysvědčili, kterak jest Valenta Harapička u nich v Širokém Dole s Kunhutou, manželkou svou, pořádně podle ustanovení církve svaté křesťanské v stav svatej manželskej vstoupil a knězem pořádně potvrzení sou. Od kterýchžto Valenta Harapička, syn jejich, že pořádně na ten svět splozen jest a o napřed psaném Valentinovi, otci jeho, že nic jiného nevědí než všecko dobré. Actum ut supra.

¹ Tj. 28. května 1565.

[34.]

1566, 7. ledna Zachovací list Petra Kováře

Petra Kováře.¹

[s. 57]

Léta etc. MDLXVI v pondělí po Třech králích² Bartoš Krejčí, Tobiáš, starej písař, /přísežní konšel a Jan Hřebec, usedlý starožitný soused v městě Poličce/, stoje v plné radě a přijavše to k svému svědomí, vysvědčili, že jim to v pravdě dobře svědomo jest, kterak před dvacítí lety Urban, starej hejný, Mutl Frejšlam, Jukl Matějčků, Martin Čepů, Tomáš Drašar, Adam Babr, vše susedé usedlí ze vsi Stašova, jsouce od rychtáře a konšel i vši obce Stašovské vyslaní, před právem /na rathauze to v plné radě/ o zachování Petra Kováře vysvědčili, že jmenovaný Petr Kovář od rodičův, na své cti zachovalých lidí, otce Hanusa Šišky, mateře Barbory, v stav svatý manželskej řádně sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošel

¹ Zachování a výhost Petra Kováře je v knize obsažen dvakrát. Druhý text je na s. 65–66. První opis na s. 57–58 obsahuje mnoho vsuvek a přeškrtnutých slov a pochopení textu je proto značně ztíženo. To mohl být důvod vyhotovení druhého pozdějšího opisu, který je také stručnější. Srov. Obr. 6.

a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho i s Petrem, synem svým, že sou se, pokudž v dotčené obci stašovské obejvali po ty všecky časy, dobře chvalitebně, jak na dobré lidi náleží, chovali tak, že se o nich nic jiného praviti nemůže než všechno dobré /a chvalitebné/. To zapsání se stalo za purgmistra pana Tobiáše, primátora pana Jana Cígele a pánův spoluradních pana Matouše Kašparova, Matouše Opustila, Jana Pekaře, Jana Berana léta a dne svrchu psaného.

[s. 58]

A téhož dne a téhož léta /svrchu psaní/ Jan Hřebec a Tobiáš písař toličež vysvědčili o týmž jmenovaným Petrovi Kováři, že jim to dobře svědomo jest, že /on, často jmenovaný Petr Kovář/ od pána /Krušiny/ z panství svojanovského do města Poličky i se vši spravedlností jeho propuštěn jest. Léta etc. LXXI v pondělí před svatým Valentinem³ týž často psaný Petr Kovář předstoupivše do rady s opatrnými Matoušem příjmí Dejmalem, Janem Čafourem, Tomášem Písařem, lidmi hodnověrnými, sousedy v městě Poličce usedlým, kterýž toliko, přijavše to k svému svědomí, o tom, že /to v jisté pravdě/ dobře pamatují, že se týž již často jmenovaný Petr Kovář nejprve s Markétou, dcerou Jakuba Čarasa z předměstí Horního, první manželkou, a po smrti její s Kateřinou, dcero[u] Jana Dvořáka z Dolního předměstí, druhou manželkou svou, poctivě sešel a řádně podle nařízení církve křesťanské v tom stavu potvrzení že sou, vysvědčili, a pokudž při městě Poličce i s manželkou první i potom po smrti její s druhou manželkou obejval, že sou dobře bez ouhony, manželsky i jinak, poctivě a chvalitebně, jakž na dobré, zachovalé lidi záleželo, zachovávali. A to se stalo zapsání za purgmistra pana Nykodéma Zychova tomu etc.

² Tj. 7. ledna 1566.

³ Tj. 12. února 1571.

[35.]

1566, 14. června Zachovací list Martina Poura

Martina Poura z Limberka.

[s. 59]

Léta etc. MDLXVI v pátek po svatým Antonínu¹ Václav Straník, konšel přísežný, Viktorín Mášů, Pártl Adamů, vše sousedé usedlí ze vsi Květné, jsouce na místě rychtáře a konšelův i všecky obce vsi Květný vyslaní, před právem sou vysvědčili, kterak Martin Pour, od rodičův, lidí na své cti dobře zachovalých lidí,² Vavřince Poura, mateře Barbory, v stav svatého manželstva podle nařízení církve svaté křesťanské řádně sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho, pokudž sou v dotčené vsi Květné i s jmenovaným Martinem, synem svým, obejvali, že sou se po ty všecky časy, jakž na dobré, zachovalé lidi náleželo a příslušelo, zachovávali tak, že se o nich nic jiného neví, co praviti, než všecko dobré a chvalitebné. A to poznamenání a vysvědčení se stalo za purgmistra pana Tobiáše, starého písaře, léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 14. června 1566.

² V této větě písař z nepozornosti zapsal slovo *lidí* dvakrát.

[36.]

1567, 13. listopadu Zachovací list Jeronýma a Urbana z Jedlové

Jeronýma a Urbana.

[s. 60]

Léta MDLXVII ve čtvrtek po svatým Martině¹ Viktorín rychtář a Jiřík Dreml, konšel přísežný ze vsi Jedlové, a Michal Deml z obecních odtudž a Havel ze Čtyř Dvorů² stoje v radě a přijavše to k svému svědomí vysvědčili, že Jeroným a Urban, vlastní bratři od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Jana Hamana ze vsi Jedlové, mateře Mandaleny, v stav svatej manželskej řádně podle nařízení církve svaté křesťanské sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošli a splozeni sou. Kteřížto rodičové jich i s dotčeným Jeronýmem a Urbanem, syny jich, že sou se všelikterak dobře, tak jakž na dobré zachovalé lidi náleželo, chovali a nic takového, což by v pravdě na ublížení jich dobrejš pověstí býti mohlo, že

¹ Tj. 13. listopadu 1567.

sou se nedopustili. A toto vysvědčení sou svrchu psané osoby učinily, jsouce na to ode vší obce jedlovské vyslaní. Stalo se léta a dne svrchu psaného za purgmistra a primátora pana Matouše Kašparova v nabejvání.

² Čtyři Dvory je název pro místní část obce Jedlová.

[37.]

1568, 20. ledna Zachovací list Faltysa z Pohledce

Zachování Faltysa z Pohledce.

[s. 61]

Léta 1568 v outerej den svatého Fabiána¹ Andrle rychtář, Václav Pompeš, konšel přísežný, a Martin Lukášů z vobecních, vše ze vsi Pohledce jsouce vyslaní na místě vší obce z též vsi Pohledce, stojíce před právem, vysvědčili sou o zachování pod svým svědomím rodičův Faltysa z Pohledce, i tudíž také o jeho samého, a to takto, že jim to v pravdě svědomo jest, že jest dotčený Faltys, od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Šimona Poukara, matere Markéty, v stav svat[é]ho manželství řádně sešlejš a knězem oddaných, na tento svět jest pošel a splozen. Kteřížto rodičové jeho i s dotčeným Faltysem, synem /svým/, že sou se po všecky časy, jakž na dobré zachovalé lidi náleželo, dobře chovali a nic takového, což by v pravdě na ublížení jejich dobrých pověstí býti mohlo, že sou se nedopustili. Stalo se za purgmistra pana Jana Cígele a hospodáře města pana Matouše Kašparova léta svrchu psaného.

¹ Tj. 20. ledna.

[38.]

1569, 10. ledna Zachovací list Jana Borka

Zachování Jana Borka z Borovnice.

[s. 62]

Léta etc. 1569 v pondělí po Třech králích¹ Jan Havlů, konšel přísežný ze vsi Borovnice, a Václav Severa a Jan Malát odtudž z vobecních, jsouce na místě vší obce Borovnice vyslaní, před radou vysvědčili, přijavše to k svému svědomí, že Jan Borek od rodičův, na své cti zachovalých lidí, otce Matěje Borka a matere Anny, v stav svatej manželskej řádně sešlejš a knězem oddaných, na tento svět

pošel a splozen jest. A že se jmenovaní rodičové i s Janem, synem svým, po všecky časy tak, jakž na dobře zachovalé lidi příslušelo, zachovávali a nic takového, co by v pravdě na ublížení a na škodu jejich dobrých pověstí býti mohlo, že sou se nedopustili. A to vysvědčení se zapsalo za purgmistra poručeného pana Nykodéma Zychova léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 10. ledna.

[39.]

[s. 63]

1570, 1. května Zachovací list Urbana z Lačnova

Zachování Urbana z Lačnova.

Léta etc. 1570 v pondělí den svatých Filipa¹ a Jakuba² Paul Šindlar z Lačnova na místě rychtáře lačnovského, Hanuš Hipšauf,³ Jokl Lojchr, konšelé přísežní odtudž, předstoupili do plné rady [a] oznámili, že na místě vší obce lačnovské vyslaní sou k vysvědčení o řádném splození na svět Urbana, syna Jokle Keršpana, a o zachování rodičův jeho, i tudíž také o jeho samého. A stojíce v radě a přijavše to k svému svědomí, všickni jednomyslně na místě vší obce lačnovské vysvědčili, že jmenovaný Urban od rodičův, lidí na své cti dobře zachovalých, otce Jokle Keršpana, matere Anny, v stav svatej manželskej podle nařízení církve svate křesťanské řádně sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho i s často psaným Urbanem, synem svým, že sou se po všecky časy v té obci lačnovské mezi nimi všelikterak dobře a chvalitebně chovali a nic se takového, což by v pravdě na překážku a ke škodě býti mohlo, nedopustili. A to vysvědčení se stalo za purgmistra poručeného pana Matouše Pařízka, primátora pana Matouše Kašparova při přítomnosti pánův spoluradních Bartoše Krejčího, Tobiáše Tobíka léta a dne svrchu psaného.

[s. 64]

¹ *Philipa*

² Tj. 1. května.

³ *Hipffauff*

[40.]

1566, 7. ledna Zachovací list Petra Kováře

Petra Kováře.¹

[s. 65]

Léta etc. LXVI v pondělí po Třech králích² Bartoš Krejčí, Tobiáš, starej písař, a Jan Hřebec, hodnověrní a zachovalí muži, stoje v plné radě a přijavše to k svému svědomí, vysvědčili, že jim to dobře svědomo jest a že dobře pamatují, kterak před dvadcíti léty Urban starej Hejneš, Mutl Frejšlam, Jakub Matějků, Martin Čepů, Tomáš Drašar, Adam Babr, vše usedlí sousedé ze vsi Stašova, jsouce od rychtáře a konšel i od naší obce stašovské vyslaní, před právem na rathauze v plné radě o zachování Petra Kováře, svrchu psaného, vysvědčili, že jmenovaný Petr Kovář od rodičův, na své cti zachovalých lidí, otce Hanusa Šišky, mateře Barbory, v stav svatej manželskej řádně sešlejš a knězem oddanejch, na tento svět pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho i s často psaným Petrem, synem svým, že sou se, pokudž v dotčené obci stašovské obehvali, po ty všecky časy dobře a chvalitebně tak, jakž na dobré zachovalé lidi náleželo zachovávali a nic se takového, což by v pravdě na ublížení jich dobrých pověstí býti mohlo, nedopustili. A o tom také svrchu psaný Tobiáš, starej písař, a Jan Hřebec, že jim v pravdě to povědomo jest, že týž Petr Kovář od dobré paměti pana Krušiny z panst[ví] svojanovského i se vši spravedlností jeho do města Poličky propuštěn jest, dosvědčili. To zapsání se stalo za purgmistra pana Tobiáše, primátora pana Jana Cígele a pánův spoluradních Matouše Kašparova, Matouše Opustila, Jana Pekaře a jiných toho roku, dne a léta svrchu psaného.

[s. 66]

Léta pak tohoto etc. LXXI v pondělí před svatým Valentínem³ za purgmistra pana Nykodéma Zychova předstoupili sou do rady opatrní Matouš Dejmal, Tomáš Měchýř, Jan Čafour, spolusousedé naši, s jmenovaným Petrem Kovářem. A o tom také, že jim to v skutečné pravdě dobře, že se jmenovaný Petr s Markétou, dcerou Jakuba Čarasa z Horního předměstí, první manželkou, a potomě ze smrti její, že s Kateřinou, dcerou Jana Dvořáka z Dolního předměstí, druhou manželkou svou,

¹ Jedná se o druhý, zkrácený opis zachování a výhostu Petra Kováře.

² Tj. 7. ledna 1566.

³ Tj. 12. února 1571.

poctivě a řádně sešel, svědomo (přijavše ti k svému svědomí) dosvědčili, že to v pravé pravdě tak jest a že jmace[!] není. Actum ut supra.

[41.]

1572, 5. července Výhostní list Jakuba Hlineckého

Vejhost Jakuba /bakaláře/¹ Hlineckého skrze žádost vši rady a osoby tyto, kteréž jsou s ním pracovaly, jest vyjednáán předkem skrze pana Martina, Jeho [Milosti] císařské rychtáře a pana Jana Ježíkova a pana Jana Cígele, osoby spoluradní.

[s. 67]

V sobotu před mistrem Janem z Husince to se stalo 1572.²

Já, Zdeněk Berka z Dubé [a] z Lipého, pán na Rychmburce, vyznávám tímto mým listem obecně přede všemi, před nimiž čten anebo čtoucí slyšán bude, a zvláště³ tu, kdež by náleželo, že jest přede mne s přátely svými předstoupil Jakub, syn nebožtíka Martina Koláře jinak Kostelníka z městečka Hlinského⁴ poddanej, nyní žádajíc mne, abych jej od sebe i od svých dědicův z poddanosti, kterouž mě, dědicům a budoucím mým po otci svém povinen byl, propustil. I nemoha takové přátel jeho žádosti, též jeho Jakuba prosby oslyšeti (ač nerad, neb se mně i budoucím mým snad službou svou hoditi mohl a obmejšlejíc jeho dobré a poctivé) svrchu jmenovaného Jakuba, sám od sebe i svých dědicův z člověčenství a ze vši povinné poddanosti mně i budoucím mým po rodičích jeho, náležitě propustil sem a tímto listem i spravedlnosti jeho, ač měl-li by na gruntech mých jakou, propouštím mocně, úplně a docela, na něm sobě, dědicům ani budoucím mým ničehož nepozůstavující. Toho na svědomí pečeť svou vlastní s mým jistým vědomím dal sem přitisknouti k tomuto listu vejhostnímu, kteréhož datum na Rychmburce v pondělí před památkou Marie Magdaleny léta božího tisícého pětistého sedmdesátého druhého. Stalo se toto zapsání za purgmistra poručeného pana Jana Ježíkova a primátora pana Matouše Kašparova v pondělí před Novým lítem léta 1572.⁵

¹ *baccalarze*

² Tj. 5. července

³ *wzlaŕffie*

⁴ Hlinsko se nachází v okrese Chrudim asi 20 km od Poličky, v 15. století spadalo pod panství Rychmburk.

⁵ Tj. 29. prosince.

[42.]

1573, 23. listopadu Zachovací list Urbana z Abštorfu/Opatova

Zachovací Urbana z Abštorfu.¹

[s. 68]

Léta 1573 v pondělí před svatou Kateřinou² Andrle Ulmon z Abštorfu z konšel, Martin Honc z obce, jsouce na místě abštorské obce vyslaní, před právem zdejším o zachování Urbana vysvědčili, kterak jest týž Urban od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Hanusa Puchara, mateře Markyty, v stav svatej manželskej řádně sešlých a knězem pořádným podle nařízení církve svatě křesťanské oddanejch, na tento svět posel a splozen. Kteřížto rodičové jeho že sou se po všecky časy v dotčené obci abštorský chvalitebně a dobře zachovávali, i tudíž také častopsaný Urban, syn jejich, pokudž při již dotčených rodičích svých z mladosti své obejval, nic takového, což by jeho dobré pověsti v pravdě ke škodě býti mohlo, se nedopustiv, nýbrž že se jest dobře a chvalitebně, jakž na dobrého mládence náleží, zachovával. Stalo se za purkmistra a primátora pana Matouše Kašparova a jinejch spoluradních dne a léta svrchu psaného.

¹ *Apsstorffu*. Pravděpodobně Abtsdorf, dnešní Opatov.

² Tj. 23. listopadu.

[43.]

1573, 4. prosince Zachovací list Prokopa Brokla

Zachování Prokopa, jinak Brokle z Vejdola

[s. 69]

Léta 1573 v pátek den svaté panny Barbory¹ Michal rychtář, Vildnar Myslivec, Portl Pokuron, konšel přísežný, jsouce na místě z obce rouštejnské² vyslaní, stojíce před právem, vysvědčili sou pod svým svědomím o zachování rodičův Prokopa, jinak Brokle z Vejdola,³ i tudíž také o jeho samého řádném na tento svět splození, že jest týž Prokop od otce Andresa Nykle [a] mateře Barbory /též z Vejdola/, rodičův na své cti dobře zachovalých a knězem pořádným oddávaných, posel a splozen. Kteřížto rodičové jeho i s dotčeným Broklem, synem svým, že sou se po všecky časy, jakž na dobré lidi náleželo, dobře chovali

¹ Tj. 4. prosince.

² *rauffteynske*. Pravděpodobně Rausenstein, dnešní ves Ostrý Kámen v okrese Svitavy.

³ Jedná se o ves Vendolí v okrese Svitavy.

a nic takového, což by v pravdě na ublížení jejich dobré pověsti býti mohlo, že sou se nedopustili. A to vysvědčení se zapsalo za purkmistra pana Joanesa léta a dne svrchu psaného.

[44.]

1574, 21. září Zachovací list Petra Bílýho

Zachování Petra ševce, jinak Bílýho z Radiměře.

[s. 71]

Léta 1574 v outerej den památný svatého Matouše apoštola božího¹ Tomeš Ernpargnar, Václav Manigeltt, konšelé Jakub Ehl, mlynář z obce ze vsi Radiměře, a Paul Nycl ze vsi Sebranic, jsouce na místě obce vyslaní, stojíce před radou pod svým svědomím, vysvědčili o zachování Petra Bílýho z Radiměře, kterak jest týž Petr od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Beneše Bílýho a mateře Voršily, v stav svatej manželskej řádně sešlých a knězem pořádným oddanejch, pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho že sou se po všecky časy v dotčené obci Radiměřské chvalitebně a dobře zachovávali, i tudíž také často psaný Petr, syn jejich, pokudž při dotčených rodičích svých z mladosti své obejval, i také s Kateřinou, manželkou svou, knězem pořádným podle nařízení církve svaté sa oddáváný, a nic takového po sobě, což by jeho dobré pověsti a poctivosti škoditi mělo, že se nedopustil, nýbrž že se jest dobře a chvalitebně, jakž na dobrého člověka náleží, zachovával. To vysvědčení zapsalo se v pondělí před svatým Václavem léta svrchu psaného za purkmistra a primátora pana Jana Ježíkova.

¹ Tj. 21. září.

[45.]

1575 Zaručení se za Hanůsa zedníka

Léta 1575 v pondělí na den svatého Štěpána¹ za purkmistra pana Nykodýma Zachovýho a primátora pana Jana Ježíkova Andres, zedník, slíbil a rukojmě se učinil za Hanůsa, zedníka z Horních zemí, jestliže by od vrchnosti jeho na něj nastupováno bylo anebo na zdejší vobec. Actum ut supra.

[s. 72]

¹ Tj. 26. prosince.

[46.]

1576, 2. ledna Zaručení se za Annu podružku

Léta 1576 v pondělí po Novým létě¹ za purkmistra pana Nykodýma Zachovýho, rukojmě se učinili za Annu, která u Jirka Nožíře v podružství jest, a za škodu, jestliže by se skrze ní na vobec jaká těžkost od pána jejího vztahovala, /a to do časů do velké noci nejprv příští/. Jan Čafour, Petr Kolář, Martin Bermasso, Jiřík Stodola, Mikuláš Sládek, Pavel Nožíř. A ona Anna týmž rukojmím v tom čase všecko své jmění zastavuje. Actum ut supra.

¹ Tj. 2. ledna.

[47.]

1576, 6. února Zachovací list Jakuba, syna Martina Nováčka

Jakuba, syna Martina Nováčka z Ubušina zachování.

[s. 73]

Léta 1576 v pondělí na den svaté panny Doroty¹ Matěj Stejskal, Havel Kopřiva, oba z konšel, a Matěj Košek z obce i na místě všecký obce a konšel ze vsi Ubušina, jsouce vyslaní, při právě zdejší v městě Poličce a při přítomnosti Jeho Milosti císařské pana rychtáře a pánův spoluradních a pánův starších obecních (přijavše to k svému svědomí), vysvědčili, že Jakub, syn Martina Nováčka odtudž ze vsi Ubušina, od téhož otce svého a mateře Magdeliny na tento svět pořádně, podle dobrého řádu křesťanského, pošel a splozen jest. Kteřížto rodičové jeho že sou pořádným knězem oddáváni byli, a pokudž sou v té obci ve vsi Ubušině trvali, i tudíž nadepsaný Jakub, syn jejich, pod mocí starších svých trvaje, že sou se všickni dobře a chvalitebně chovali, nic takového po sobě nepozůstavivši, což by potomě jim nyní i na časy budoucí škoditi mohlo. Stalo se za purkmistra pana Macha Sovy léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 6. února.

[48.]

1576, 6. srpna Výhostní list Valentina, syna Martina Mikulova

Vejpis vejhostu Valentina, syna Martina Mikulova z[e] Studence, slovo od slova [s. 74]
takto.

Moudrým a opatrným pánům purgmistru a radě města Poličky, přátelům
a sousedům mým milým.

Službu svou vykazují moudří Opatrní páni, přátelé a sousedé moji milí téhož
zdraví v něm, jiného všeho dobrého přeji vám věrně rád. Psaní, které jste mi
učinili jedno i druhý o Valentu, syna Martina Mikulova ze vsi Studence,
poddaného mého, mne za to žádajíc, abych jej z poddanosti i s spravedlností (ač
má-li jakou) Vám propustil. Což k žádosti vaší tak činím a jeho Vám
i s spravedlností, ač má-li jakou, propouštím. S tím milosti boží všickni poručení
buďme, dán na Landtšeperce v pondělí před svatým Divišem léta etc. LXXVI.¹

Štefan, svobodný pán z Ejčínku, dědičný komorník v Rakousích.

¹ Tj. 6. srpna 1576.

[49.]

1577, 7. ledna Zachovací list Valentina, syna Martina Mikulova

Zachování Valentina, syna Martina Mikulova z Studence. [s. 75]

Léta páně 1577 v pondělí po památce svat[ý]ch Tři králův¹ Matěj Macholt,
rychtář z Hlásnice, Jiřík Vašků, koňšel přísežný odtudž, Duchek, koňšel přísežný
ze vsi Studence, Vavřinec Mlynář z Hutí, Martin Mašků ze Lhoty, jsouce před
nás, do plné rady naší, od urozeného pána Haška Bořka z Poličan, na místě Jeho
Milosti pána Štefana z Ejčínku, připravení, před námi sou jsouce lidé starožitní
(ač robotní), zachovalí a hodnověrní, přijavše to k svému svědomí a k své víře,
vysvědčili, kterak Valentin, kteréhož jest vysoce urozený pán pan Štefan,
svobodný pán z Ejčínku etc. k ruce Její Milosti císařově, jakožto králově české,
paní naší nejmilostivější, do města našeho /i s spravedlností jeho/ propustiti ráčil,
od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Martina příjmí Mikulova ze vsi [s. 76]
Studence, mateře Marty, v stav svatý manželský podle nařízení církve svaté

křesťanské řádně sešlejš a knězem pořádným oddanejch, na tento svět pošel a zplozen jest. Kteřížto rodičové jeho že sou se po všecky časy i s jmenovaným Valentinem, synem svým, pokud' z mladosti své při nich byl a obejval, ctně, chvalitebně a všelikterak dobře tak, jakž na dobré lidi zachovalé náleželo a příslušelo, zachovali a nic takového, což by jejich dobré pověsti v pravdě ke škodě aneb k újmě býti mohlo, po sobě že sou nepozůstavili. Stalo se za purkmistra, poručeného pána, Václava Čermáka, spoluradních pánů pana Nykodéma Zychova, Daniele Viktorínova, Jana Hostinského, Tomáše Horkého a jiných spoluradních toho léta. Dne a léta svrchu psaného /na místě všech jiných osob svrchu psaných z vesnic a obcí/.

¹ Tj. 7. ledna.

[50.]

1578, 24. února Zachovací list Šimona, syna Ambrože Bryzla

Zachování Šimona, syna Ambrože Bryzle ze vsi Krejfdorfské.

[s. 78]

Léta 1578 v pondělí po neděli Reminiscere¹ Faltys Karbar z konšel a Belvl Krystl z obce, jsouce vyslaní na místě všecký obce krejfdorfský, lidé starožitní a dobře zachovalí a víry hodní, přijavše to k svému svědomí a k své víře na místě též obce svrchu psané, před námi vysvědčili, kterak Šimon, nadepsaný, od rodičův, poctivých a dobře zachovalých lidí, otce Ambrože Bryzle, matere Reginy ze vsi Krejfdorfu, v stav svatý manželský podle nařízení církve svaté křesťanské pořádně sešlejš a knězem pořádným oddanejch, na tento svět pošel a zplozen jest. Kteřížto rodičové jeho že sou se po všecky časy i s jmenovaným Šimonem, synem svým, pokudž z mladosti při nich byl a obejval, ctně, chvalitebně a všelikterak dobře tak, jakž na dobré lidi zachovalé náleželo a příslušelo, zachovávali a nic takového, což by jejich dobré pověsti ke škodě aneb k újmě býti mohlo, po sobě že sou nepozůstavili. Stalo se za purkmistra pana Daniele Vichtorejnovýho a primátora pana Matouše Kašparova a jinejš pánův spoluradních léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 24. února.

[51.]

1580, 1. února Zachovací list Jiříka, syna Prokopa Votýpky

Jiříka, syna nebožtíka Votýpky.

[s. 80]

Léta 1580 v pondělí před Hromnicemi¹ Havel Pechů, Toman, Jan Turek z konšel, Vávra Hanzlík, Jan Hejtmánek z obce, stoje v radě oznámili, že sou od rychtáře a konšel, na místě vŕecký obce sádecké, vyslaní a o Jírovi, synu nebožtíka Prokopa Votýpky, /přijavše to k svému svědomí/ vysvědčení dali, že jest od rodičův poctivých a dobře zachovalých, řádem křesťanským v stav svatý manželský sešlých, od otce téhož Prokopa Votýpky a mateře Lídy, dcery nebožtíka Jana Dvořáka z předměstí poličského, pošel a splozen jest. I také dotčení rodičové s týmž Jírou, synem svým, pokudž sou v té obci sádecké obývali, že sou se poctivě a chvalitebně chovali bez ublížení jejich dobré pověsti a poctivosti. Stalo se za purkmistra p[ana] Valentina Cihlářova léta svrchu psaného.

¹ Tj. 1. února.

[52.]

1580, 16. května Výhostní list Belvle Nojkuma

Vejhost Belvle Nojkuma¹ na předměstí.

[s. 81]

Moudrým a Opatrným pánům purkmistru a radě města Poličky, pánům a přátelům mým milým. Službu svou vykazují moudří a Opatrní páni a přátelé moji milí, téhož zdraví i jiného všeho dobrého přál bych Vám věrně rád. Psaní, kteréž mi činíte, přečetši, všemu sem vyrozuměl. I páni a přátelé moji milí, k žádosti Vaší tak činím a téhož Belvle Nojkuma, poddaného Jeho Milosti kníže[te] pána mého, k správě mně náležejícího, Vám k městu a na grunty Vaše i s spravedlností jeho, ač má-li jakou, propouštím. Jsouce té naděje k Vám, že milostivě tolikež, ač kdyby se trefilo, v podobné věci odměniti. S tím milost boží s námi býti ráčí. Dán na Mírově v pondělí po Božím vstoupení² léta 1580.

Kašpar Štysl z Zalšic, úředník na Mírově.

¹ Pravděpodobně počestěná verze německého příjmi Neukum.

² Tj. 16. května.

[53.]

1581, 30. června Zachovací list Anny Fornajny

Anny Fornajny z Kamence.

[s. 82]

Léta 1581 v pátek po památce svatých Petra a Pavla¹ Ondřej Knaknar, rychtář, Blažek Frýdl, konšel, Valentin Krauz z obce ze vsi Karle, na místě všecky obce jsouce vyslaní, stoje na radě a před právem, oznámili i také (přijavše to k svému svědomí) jednomyslně vysvědčili, že jest Anna, dcera Filipa Justova, od téhož otce a matere Kateřiny odtudž z Karle, rodičův poctivých a dobře zachovalých, knězem pořádným oddaných, řádem křesťanským v stav svatý manželský sešlých, pošla a splozena jest. Nicméně² dotčení rodičové, pokudž sou v též obci, v sousedství i s touž Annou, dcerou svou, obejvali, že sou se všickni společně a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivši, ješto by jednomu každému z nich jejich dobré pověsti anebo poctivosti co škoditi mělo nyní i na časy budoucí. Stalo se za purgmistra pana Jiříka Stodoly léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 30. června.

² *Nicmynie*

[54.]

1581, 7. července Zachovací list bratrů Jana Turka a Václava Vaňka

Zachování Jana Turka a Václava Vaňka bratra jeho.

[s. 83]

Léta 1581 v pátek po památce svatého mistra Jana z Husince¹ Matěj, rychtář, Václav Součku, konšel přísežný, Matěj Dvořáků, Václav Bednářů, vše ze vsi Nedvězího, jsouce vyslaní na místě vsi obce Nedvězské, před právem (přijavše to k svému svědomí) vysvědčili, kterak jim v pravdě dobře svědomo jest, že Jan Turek a Václav, jinak Vaněk, bratr jeho, od rodičův, na své cti dobře zachovalých lidí, otce Jana Janka a matere Doroty, v stav svatý manželský řádně sešlých a knězem oddaných, na tento svět pošli a splozeni sou. Kteřížto rodičové jeho i s Janem Turkem a Václavem, syny jich, pokudž z mladosti lét svých při dotčených rodičích svých obejvali, po všechny časy ctně a chvalitebně beze vsí

¹ Tj. 7. července.

ouhony, že sou se chovali [a] do nich že nic jiného nevědí než všecko dobré. Stalo se toto zapsání za purkmistra pana Jiříka Stodoly při přítomnosti Jana Ježíka, Nykodéma Zychova, Pavla Nožíře, Nykodéma Vachače, pánův to spoluradních. Léta svrchu psaného.

[55.]

1582, 15. ledna Zachovací list Lorence Junka

Lorence Junka ze Květný.

[s. 85]

Léta 1582 v pondělí památce ochtábu svatých Tří králův¹ Martin, rychtář, Šimek Filipů z konšel, Jan Straník z obce ze vsi Květný, jsouce vyslaní na místě všechny obce z též vsi Květný, oznámili, stoje při právě zdejší, i také (přijavše to k svému svědomí) jednomyslně vysvědčili, že jest Lorenc Junek od otce Matouše Junka a mateře Kateřiny, rodičův poctivých dobře zachovalých, řádem křesťanským v stav svatý manželský sešlých, na tento svět posel a splozen jest. Nicméně dotčení rodičové, pokudž sou v též obci v sousedství byli, pod jejichžto mocí také dotčený Lorenc byvši, i potomně po smrti rodičův svých jsa v též obci sousedem, že sou se všic[k]ni po všechny časy dobře a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivši, což by jednomu každému z nich k ublížení dobré pověsti anebo poctivosti býti mělo, nyní ani na časy budoucí. Stalo se za purgmistra pana Valentina Cihlářova a primátora pana Matouše Kašparova léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 15. ledna.

[56.]

1582, 23. ledna Zachovací list Petra Šafara

Petra Šafara z Voldřiše.

[s. 86]

Léta 1582 v outerej před památkou svatého Pavla na víru křesťanskou obrácení¹ Václav Roučků, Václav Bednář, Matěj Dvořák /ve vsi Nedvězím/, při soudu před pány vyslanými panem Martinem Plachým, Jeho Milosti císařské rychtářem panem Valentinem Cihlářovým, oznámili, i také (přijavše to k svému svědomí)

v plné obci nedvěžské, jednomyslně vysvědčili, že jest Petr Šafar od otce Jana Šafara a matere Anny v též vsi Nedvěžím, rodičův poctivých, dobře zachovalých, řádem křesťanským v stav svatý manželský sešlých, na tento svět posel a splozen jest. Nicméně dotčení rodičové, pokudž sou v též obci v sousedství byli, pod jejichžto mocí také dotčený Petr byvši, i potomě po smrti rodičův svých, že sou se všickni po vŕecky časy dobře a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivši, což by jednomu každému z nich k ublížení dobré pověsti anebo poctivosti býti mělo, nyní ani na časy budoucí. Stalo se za purkmistra pana Nykodýma Vachačova a primátora pana Matouše Kašparova léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 23. ledna.

[57.]

1582, 14. března Zachovací list Jana, rychtáře ze Sedlišť, jeho manželky Markéty a jejich dětí Matěje a Mikuláše

Jana rychtáře sedlišť[s]kýho, Markéty a dítek jeho.

[s. 87]

Léta 1582 v středu po neděli Reminiscere¹ Jan, rychtář ze vsi Sedlišť, předstoupivši do plné rady naší s lidmi níže psanými, žádajíce nás, abychom týchž lidí dotčených jednomyslné vysvědčení vo sněti manželském téhož Jana, rychtáře, s Markétou, manželkou jeho, též vo splození dítek jejich, i také vo dobrém jich zachování, v knihy naše městské pro budoucí paměť, vložiti a vepsáti dali. Jehožto žádosti slušné pováživše a dotčené lidi přeslechše, toho sme jemu odepřiti nemohli, poněvadž tito lidé všickni níže psaní, dobře zchovalí a víry hodní, sou z jedné každé obce, od rychtáře a konšel na místě vŕecký obce, k vydání takového svědomí vyslaní, před námi jednomyslně (přijavše to k svému svědomí a k své víře) vysvědčili, a zvláště Brychta, Jíra Hrstků, Jan Uchytíl ze vsi Trhonic, poddaní naši, vysvětlivši to, že jest dotčený Jan, rychtář sedlišťský, též poddaný náš, s Markétou, manželkou svou, v stav svat[é]ho manželství podle nařízení církve svatě křesťansky vstoupil a s ní náležitě knězem pořádným oddán jsa. V témž manželství že jest Jana, syna svého, v též vsi Trhonicích splodil. Nicméně

Pavel Buřvalů, Matěj Matějek, Vaněk Loukotků ze vsi Daňkovic, (jsouc z poručení urozeného pána Mikuláše Kytlíře z Rudolce, úředníka pernštejnského vyslaní) vysvědčili, že sou Václav, Viktorýn, Jiřík, od téhož Jana, rychtáře, a Markéty, manželky jeho (byvši v též vsi Daňkovicích v sousedství), na tento svět pořádně a poctivě splození. A také Jan Trpín, Jan Vondrů, Tobiáš Vernousů ze vsi Sedlišť, poddaní naši, jednomyslně seznali, že sou Matěj, Mikuláš, synové dotčených rodičů v též vsi Sedlišťích, v řádném a křesťanském manželstvu na tento svět splození. Nadto nadevšecko dotčení lidé a svědkové ze vsi Trhonic, ze vsi Daňkovic, ze vsi Sedlišť, jedni každí obzvláště vysvědčili, že sou se dotčení rodičové, totiž svrchu psaný Jan, rychtář, a Markéta, manželka jeho, pokudž sou v jedné každé obci v sousedství trvali a mezi nimi obejvali i s dítkami svými prvjmenovanými, dobře, ctně a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivši, což by jednomu každému z nich jejich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi mělo nyní ani na časy budoucí. Stalo se za purkmistra pana Bartoloměje Vocta a primátora zřízeného pana Nykodéma Zychova léta a dne svrchu psaného. [s. 88]

¹ Tj. 14. března.

[58.]

1584, 4. června Zachovací list Jiříka Plížila

Jiříka Plížilova z[e] Semanína.

Léta 1584 v pondělí po památce Těla božího¹ Vavřinec Neškudla, Mikuláš Doležel, konšelé ze vsi Semanína, na místě všecký obce jsouce vyslaní a stoje v radě, při právě zdejším (přijavše to k svému svědomí) jednomyslně vysvědčili, že jest Jiřík, syn nebožtíka Petra Plížila odtudž ze vsi Semanína, od otce vejš psaného Petra Plížila a mateře Doroty, rodičův poctivých, dobře zachovalých, knězem pořádným oddávaných a řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, na tento svět posel a splozen jest. Nicméně dotčení rodičové, pokudž sou v též obci byli, pod jejichžto mocí a správou dotčený Jiřík trvaje, že sou se všickni dobře a chvalitebně chovali a po sobě nic takového nepozůstavivši, což by [s. 89]

jednomu každému z nich k ublížení dobré pověsti a nebo poctivosti býti mělo nyní ani na časy budoucí. Stalo se [za] purkmistra pana Joanesa Hostinského a primátora poručeného pana Nykodéma Zychova.

¹ Tj. 4. června.

[59.]

1591, 18. března Zachovací list Martina, syna Jeremiáše Remše

Martin, syn starého Jeremiáše jinak Remše.

[s. 91]

Léta 1591 v pondělí po neděli Oculi¹ za purkmistra pana Jeronýma Vachačova Petr Ježík a Šimon Slováků, spolusousedé zdejší byvše ku právu od Martina, syna Jeremiáše starého jinak Remše. Ku právu obeslaní k žádosti téhož Martina při právě vysvědčili (přiznavše to na místě přísahy k svému svědomí), že jest dotčený Martin od rodičův poctivých a dobře zachovalých, v stav svatého manželství podle dobrého církevního řádu sňatých, knězem pořádným oddávaných, totiž od otce vejš psaného Jeremiáše jinak Remše a matere Gedruty posel a splozený, také že sou se vejš psaní rodičové, byvše na gruntech zdejších usedlí vždycky dobře a chvalitebně chovali, takže vo nich nic zlého pověditi nevědí, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi mělo, nyní ani na časy budoucí. Actum ut supra.

¹ Tj. 18. března.

[60.]

1592, 2. března Zachovací list Václava Drmelky, jeho manželky Mandaleny a jejich dětí Martina a Havla

Václav Drmelka s Mandalenou, manželkou svou, a Martinem, Havlem, syny svými.

[s. 92]

Léta 1592 v pondělí po neděli Oculi¹ za purkmistra pana Matěje Tobíka Václav Drmelka obeslavše ku právu Petra Ježíka, Šimona Slovákova, Pavla Kousala, sousedy a obyvatele zdejší, aby vo sněti téhož Václava Drmelky s Mandalenou, manželkou jeho, a splození Martina a Havla, dětí jejich, vysvědčili. Kteřížto sousedi a obyvatelé svrchu psáni předvstoupivše před právo a přijavše to na místě

přísahy k svému svědomí, jednomyslně vysvědčili, že jest oznámený Václav Drmelka s dotčenou Mandalenou, manželkou svou, poctivě a řádně v stav svatého manželství vstoupil, knězem pořádným voddán a v témž manželství že jsou vejš psané dítky Martina a Havla splodili. I také pokudž jsou zde v městě obývaly, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně chovali, nic po sobě zlého nepozůstavivše, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí.

¹ Tj. 2. března.

[61.]

1592, 26. října Zachovací list Martina, syna Jakuba Zemana

Martin, syn Jakuba Zemana ze vsi Sádků.

[s. 93]

Léta 1592 v pondělí před památkou svatých Šimona a Judy¹ za purkmistra pana Nykodéma Zychova Jakub Vrabec, Vavřinec Sova, Jan Čermák ze vsi Sádků, sousedé usedlí, předvstoupivše před právo, k žádosti Martina, syna Jakuba Zemana ze vsi Sádků, přijavše to na místě přísahy, k svému svědomí vysvědčili, že jest dotčený Martin od rodičův poctivých a dobře zachovalých, od otce Jakuba Zemana a matere Kateřiny, pošel a splozen, i také že sou se všickni dobře a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivše, jež jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí.

¹ Tj. 26. října.

[62.]

1593, 24. května Zachovací list Václava Čermáka a jeho manželky Kateřiny

Václav Čermák s Kateřinou manželkou svou.

[s. 94]

Léta 1593 v pondělí po Prosebné neděli¹ za purkmistra pana Jana Holečka pan Martin Plachej, Jeho Milost[i] císařské rychtář, pan Nykodém Zychů, pan Nykodém Vachač, pan Jan Čafour, osoby přisežné z konšel, a Petr Ježík, Urban Pešl, Lukáš Turek, Jan Mládek, Jiřík, jinak Jirk, Nožír, Jan Kubeček, všickni spoluměšťané a sousedé zdejší, byvše k tomu pohnání a před právem osobně stoje, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému svědomí)

vysvědčili, že sou se Václav Čermák s Kateřinou, manželkou svou, řádem křesťanským (knězem pořádným oddáni jsouce) v stav svat[é]ho manželství sešli a vtomž manželství Jakuba a Jana, syny své, náležitě splodili, i také že sou se všickni z nich i každý obzvláště dobře a chvalitebně chovali, nic po sobě takového nepozůstavivše což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo nyní i na časy budoucí.

¹ Tj. 24. května.

[63.]

1595, 19. května Zachovací list Martina, syna Václava Holuba

Martin syn někdy Václava Holuba.¹

[s. 95]

Léta 1595 v pátek po památce Seslání Ducha Svatého² za purgmistra pana Havla Pauli Jarošova pan Martin Plachý, Jeho Milosti císařské rychtář, pan Nykodém Vachač, Jan Čafour, Jan Mládek a Lukáš Turek, všickni měšťané a spolusousedé zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Martina, syna někdy Václava Holuba, stoje osobně před právem, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému svědomí) vysvědčili, že jest svrchu psaný Martin od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých, totiž od otce Václava Holuba a matere Johany, pošel a splozen. Kteřížto rodičové, i tudíž nadepsaný Martin, syn jejich, že sou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic po sobě takového nepozůstavivše, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo nyní i na časy budoucí.

¹ Srov. Obr. 7.

² Tj. 19. května.

[64.]

1596, 5. března Zachovací list Jana, syna Václava Slepého

Jan, syn Václava, jinak Vanka Slepého ze vsi Sádků.

[s. 96]

Léta 1596 v outerej po neděli Invocavit¹ při soudu ve vsi Sádků v přítomnosti pana Mikuláše Ploucara, primasa, pana Nykodéma Zychova a pana Nykodéma

¹ Tj. 5. března.

Vachače, pánův na soud vyslaných: Jakub Vrabec, Jan Valů a Jan Havlů ze vsi Sádků, lidé starožitní, víry hodní a dobře zachovalí, přijavše to k své víře a k svému svědomí, jednomyslně vysvědčili, že jest Václav, jinak Vaněk Slepěj ze vsi Sádků, s Ludmilou, manželkou svou, v stav svatého manželství řádně vstoupili a se sešli a v témž manželství Jana, syna svého, křesťansky splodili, i také že sou se vždycky dobře a chvalitebně chovali a nic zlého po sobě nepozůstavili, což by k újmě jich dobré pověsti a poctivosti škoditi chtělo nyní ani na časy budoucí. Toto poznamenání a vepsání do těchto knih městských k žádosti Jana, syna Vaňka Slepého, se stalo v pondělí po neděli Reminiscere léta [15]96² za purgmistra pana Jana Bartova.

² Tj. 11. března.

[65.]

1600, 26. května Zachovací list Václava, syna Baltazara Vačkáře

Václava, syna Baltazara Vačkáře.

[s. 97]

Léta 1600 v pátek po slavné památce Seslání Ducha Svatého¹ za purgmistra pana Václava Kožešníka Lukáš Turek, Šimon Slováků a Jakub Šmalc, měšťané a spolusousedé zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Václava, syna Baltazara Vačkáře, někdy obyvatele zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to k svému svědomí na místě přísahy) vysvědčili, že jest svrchu psaný Václav od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, od otce svrchu psaného Baltazara Vačkáře a matere Anny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i tudíž nadepsaný Václav, syn jejich, že sou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic po sobě takového, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili.

¹ Tj. 26. května.

[66.]

1605, 12. srpna Zachovací list Martina, syna Jiříka Smržky

Martin, syn Jiříka Smržky.

[s. 98]

Léta 1605 v pátek po svat[é]m Vavřinci¹ za purgmistra pana Jana Cígele pan Nykodém Zychů, Jeho Milosti císařské rychtář, pan Daniel Viktorinů, Jiřík, jinak Jirk, Nožír, Šimon Klobása, měšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Martina, syna Jiříka Smržky, někdy souseda zdejšího, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to k svému svědomí na místě přísahy) vysvědčili, že jest svrchu psaný Martin od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých, od otce svrchu psaného Jiříka Smržky a matere Kateřiny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Martin, syn jejich, že sou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic po sobě takového, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstávali. Actum ut supra.

¹ Tj. 12. srpna.

[67.]

1607, 19. března Zachovací list Václava, syna Marka Marečka

Václav, [syn] Marka jinak Marečka.

[s. 99]

Léta 1607 v pondělí po neděli postní Oculi¹ za purgmistra pana Václava Vachače Lukáš Turek, Burian Pleskal, Beneš Melicharů, Martin Hlaváček, sousedé zdejší, byvše od Václava, syna někdy souseda zdejšího, ku právu pohnaní, při témž právě zdejším všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému svědomí) vysvědčili, že jest svrchu psaný Václav od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, knězem pořádným oddávaných, od otce svrchu psaného Marka Marečka a matere Lidmily, pošel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Václav, syn jejich, že sou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi /náleží/, chovali a nic po sobě takového,

¹ Tj. 19. března.

cožby jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní i na časy budoucí nepozůstavili. Actum ut supra.

[68.]

1614, 31. ledna Zachovací list Adama Kobylského

Adam Kobylský z města Krakowa.

[s. 100]

Léta 1614 v pátek po svatým Pavlu na víru obrácení¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Jan Žumberský a pan Jan Felix roudnický, měštěniné zdejší, osoby z prostředků rady, byvše od Adama Kobylského z města Krakowa, obyvatele zdejšího, ku právu pohnaní, při témž právě zdejším oba dva jednomyslně vysvědčili a seznali tak, jakož týž Adam Kobylský, obyvateľ zdejší, v známost jest při právě uvedl, že list jeho zachovací ohněm, kterýž tak z přepuštění božího zde v městě Poličce, vyšel skažen a na nic obrácen jest, protož že týž list zachovací vejš psané osoby spatřili a čtli, kterýž že latině psán byl a dostatečný byl, to přijali k svému svědomí a pro lepší toho důvěrnost i také pro ujiti dalšího všelijakého zaneprázdnění, toto týchž osob vejš psaných seznání v tyto knihy městské jest vepsáno. Actum ut supra.

¹ Tj. 31. ledna.

[69.]

1615, 6. dubna Zachovací list Šimona Felixe

Šimon Felix, syn pana Jana Felixy roudnického.

[s. 101]

Léta 1615 v pondělí po neděli postní Judica¹ za purkmistra p[ana] Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláček, Jeho Milosti císařský rychtář, pan Jan Žumberský, primátor, Jan Sedláčků, měšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Šimona Felixy, syna pana Jana Felixy roudnického, souseda zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to k svému svědomí na místě přísahy) vysvědčili, že jest svrchu psaný Šimon od rodičův poctivejch, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem Šimonem Litomyským oddaných, od otce svrchu psaného pána Jana Felixy roudnického a matere Doroty Šimkovské, pošel

a splozen. A kteřížto rodičové i také nadepsaný Šimon, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili. Actum ut supra.

¹ Tj. 6. dubna.

[70.]

1622, 22. listopadu Zachovací list Samuela, syna Šimona Felixe

Samuel, syn p[ana] Šimona Felixe.

[s. 102]

Léta 1622 v outerej po památce Obětování Panny Marie¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář, /Matěj Malíř/, Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Šimona Felixe, též spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Samuel, syn svrchu psaného pana Šimona Felixe, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Šimona Felixe a matere Alžběty Ploucarovské, pošel a splozen. Kterížto rodičové zůstávají mezi námi v sousedství i také nadepsaný Samuel, syn jejich, /při týchž rodičích svých/ že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivost škoditi mohlo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili.

¹ Tj. 22. listopadu.

[71.]

1609, 7. listopadu Zachovací a výhostní list Tobiáše Bilavinsa

Zachování pana Tobiáše Bilavinsa Chotěbořského, meštěniná v městě Poličce.

[s. 103]

V tomto světě a časném životě, čeho by jeden každý poctivý člověk chrániti a ostříhati jměl, nad dobrou a chvályhodnou pověst nic stálějšího a pamětihodnějšího není, poněvadž všecky věci proměnění berouce k svému skončení, a čili přicházejí, slušné tedy náležité jest, aby paměť vysvědčena

o dobré, zachovalé a chválihodné paměti všechněm lidem v známost uvedena, schválena a listovním řízením ujištěna a pečeti stvrzena byla, a to proto, aby dobrého, poctivého chování lidem nejznamenitějším pokladem, užitkem a mzdou zůstávala k následování dobré pověsti a ctnostného života, obcování příčinu dávala, zlé před dobrými zahanbovala a potupovala i proti všelijakým hanlivým a nařklivým řečem, kteréž by kdy kdekoliv od lidí z domnění mluveny byly a nevinné povstati chtěli, tímto pořádným řízením listovním skončení své berouce, přestávaly a jse přetrhovaly. Tou příčinou všelikterakého důstojenství a vyvešnost lidem buďto duchovního neb světského stavu řádná povýšení bych milostem urozeným pánům, pánům urozeným a statečným rytířům, pánům, vladykům vyšším¹ i nižším i všem vůbec, lidem dobrým kdež koliv obývajícím, jimž tento list ukážou, čten aneb od čtoucího slyšán bude. My, purkmistr a rada města Chotěboře, služby naše povolné a jiné a všecko dobré Vaším milostem a Vám předně vzkazujícíce oznamujeme, že jest před nás do plné rady naší předstoupil Abrahám Bilavins moudlíř a spolusoused náš s Tobiášem, synem svým vlastním, listu tohoto ukazatelem, a jinými přátely svými, zejména těmito: Adamem Rycheckým, spoluradním našim, Janem Zámečnickem a Matějem Liskovým, spolusousedy našimi milými, lidmi starožitnými, víry hodnými a na svých poctivostech dobře zachovalými, nás za to snažně žádajícíce, abychom nadepsanému Tobiášovi, synu téhož Abraháma Bilavinsa, o poctivém snění rodičův, i také o řádném jeho na tento svět splození, svědectví listovní pod pečeti naší městskou na vysvědčení předjmenovaných osob vydali. Vedle čehož přednes jest nám a ku přečtení podal Abrahám Bilavinsa moudlíř list na pergameně psaný od pana purkmistra a plné rady města Brodu Německého, i také pečeti městskou (o pořádném v stav svatého manželství s Kateřinou, manželkou svou, vstoupení) vpečetěný, kterýžto list sobě obsahuje a zavírá slova tato: My, purgmistr a rada Brodu Německého všem vůbec i jednomu každému, a zvláště kdož by toho potřeba nastala a ukazovala, v známost tímto listem našim uvozujem, jakož jsme dožádání od Abraháma Bilavinsa, barvíře a moudlíře cenných pláten, souseda z města Chotěboře a Kateřiny, manželky jeho, abychom jim vysvědčení pod

[s. 104]

[s. 105]

¹ wyžffim

pečetí naší městskou vydali, o jejich podle řádu církve svaté sňatku a oddání. V kteréžto příčině postavili jsou před námi osoby starožité a víry hodné, jmenovitě Ondřeje Hanka, spoluradního našeho, Šimona Krupského staršího, konšela duchovního, a Matěje Sanetorina, služebníka ouřadního, kteréžto osoby jednomyslně snesše se v dobré paměti a přijavše k svému svědomí vysvědčili a seznali, kterak jest jim dobře vědomě a v paměti jistě zůstává, že svrchu psaný Abrahám Bilavins, s Kateřinou manželkou svou, dcery někdy Kryštofa, přijmím Školy mečíře, na onen čas souseda našeho, podle řádu a nařízení církve svaté v stav svatého manželstva řádně se spolu sešli a k témuž stavu manželskému ctihodným knězem Valentinem, toho času správce církve německé, oddáni jsouc, potvrzení přijali i v domě našem radním svatební² veselí vykonali. I pokudž při obci naší zůstávali, že jsou se poctivě a chvalitebně, jakž na dobré lidi náleží, zachovali tak, že nemohou o nich manželích nic jiného pověděti, nežli všecko dobré a poctivé. Kdež my, svrchu psaní purkmistr a rada pro lepší toho jistotu a důvěření k tomuto listu pečeť naší městskou přitisknouti a přivěsiti poručili. Téhož datum v Německém Brodu v středu po památce svatého Michala archanjela Páně, léta šestnáctistého devátého.³ Kdežto my takovou žádost a poctivé vysvědčení o dotčených manželích, řádném v stav svatého manželství vstoupení, poznavše slušnou a spravedlivou býti a ji odepřítí nemohouce. Vyslyše vše předjmenované sousedy naše, kteřížto přijavše to k své duši a dobrému svědomí jednomyslně jsou vysvědčili, že jim to dobré povědomé jest a v jich dobré paměti zůstává, kterak nadepsaný Tobiáš Bilavins, z poctivých ctně a chvalitebně zachovalých rodičův, podle řádu a nařízení církve svaté křesťanské v stav svatého manželstva sešlých, otce Abraha Bilavinsa a matky Kateřiny, jakož z pravého manželského lože splozen jest, kteřížto rodičové jeho k nám i k jednomu každému z obce naší po všecky časy náležitě dobře a poctivě jsou se chovali. Tolikož i dotčený Tobiáš Bilavins, syn jejich, zůstáváje při týchž rodičích svých mezi námi v obci naší i jinde mezi lidmi, kdež se koliv k službám potřebovati dal, jakž o tom vysvědčení poctivá jemu dána a před nás předložena, kteréž jsme my viděli

[s. 106]

[s. 107]

² svadebni

³ Tj. 31. září.

i čísti slyšeli, v sobě obsahují, vždycky všudy jest se jakž na dobrého mládence náleží poctivě věrně a šlechetně choval, nic toho, což by jeho dobré pověsti k újmě a zlechčení býti mohlo, se nedopustivše, po sobě nepozůstavil. Pročež Vašich milostí a Vás i jednoho každého zvláště služebně a přátelsky prosíc žádáme, kdežby se koliv často dotčený Tobiáš Bilavins, jakožto člověk svobodný, mezi Vaše a Vás zahodil, živnost sobě oblíbíc se osaditi umínil, že jej ochotně přijíti k němu lásku, přízeň a jiné všecko dobré prokazovati, ruku ochrannou nad ním držeti a ve všech potřebách jeho sobě poručeného jmíti ráčiti a budete. To učiníce pro rodičův jeho i též samého Tobiáše Bilavinsa poctivé, dobré, ctné a šlechetné chování a pořádné na tento svět splození i pro naši přímluvu a Vaším milostem a Vám i jednomu každému líbeznou odměnu. Pro lepší toho jistotu a důvěrnost s jistým vědomím a dovolením k tomu milostivě a dědičně vrchností naší, jeho milosti vysoce urozeného pána pana Jana Rudolfa Trčky z Lípy na Lipně, Světlý nad Sázavou, Opočně a Smiřících, jeho milosti římského císaře rady a komorníka. Od jehožto milosti jsouce dotčený Tobiáš Bilavins z poddanosti dědičně a člověčenství i s spravedlností jemu, kdy a kdekoliv náležitou propuštěn, jakž téhož propuštění zhostní list (k žádosti slovné a vzácné poctivosti pánův šepmistrův a rady na Horách Kutnách od jeho milosti pána vydaný) to v sobě obsahuje, dali a rozkázali jsme pečeť naší městskou větší k tomuto listu s přitištěním již přivěsiti, jenž jest psán a dán v městě Chotěboři v sobotu po památce všech svatých,⁴ léta od narození pána Krista Spasitele všeho lidského pokolení šestnáctistého devátého počítajíc.

⁴ Tj. 7. listopadu.

[72.]

1615, 7. srpna Zachovací list Jana, syna Václava Šmejsrle

Jan syn pána Václava Šmejsrle, léta 1615.

V pátek po památce Proměnění Krista Pána¹ za purkmistra pána Tobiáše Bilavinsa pan Kašpar Sedláček, Jeho Milosti císařské rychtář, pan Jan Žumberský, primátor, a Jan starší Felix, spoluměšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní,

[s. 110]

k žádosti pana Václava Šmejsrle, též spolumeštěnina zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn svrchu psaného pana Václava Šmejsrle, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného pana Václava Šmejsrle a matere Anny Štočkovy, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že sou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 7. srpna.

[73.]

1616, 8. července Zachovací list Jakuba Martínka

Jakuba Martínkova¹ z Nedvězího.

[s. 111]

Léta 1616 v pátek po památce mistra Jana Husy² Marek Volejník a Marek Bednář ze vsi Ne[d]vězího, poddaní obce zdejší, byvše k tomu potažení, při právě zdejším, přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Jakub, syn Mikuláše Martínkova, v též vsi Nedvězím, od téhož Mikuláše otce a Kateřiny matere, rodičův pořádně v stav svatého manželství sešlých, pošel a splozen, i také že jsou se jak rodičové, tak tento Jakub, syn jejich, vždycky dobře a chvalitebně chovali a ničehož se proti své dobré pověsti a poctivosti nedopustili. Stalo se léta a dne svrchu psaného za purkmistra pana Jana Skočovského.

¹ *Martínkovava*

² Tj. 8. července.

[74.]

1616, 7. října Zachovací list Jana, syna Vavřence Chochola

Jana, syna po Vavřincovi lazebníkovi jinak Chocholovi.

[s. 112]

Léta 1616 v pátek po památce svat[é]ho Františka¹ za purkmistra a primátora pana Václava Johanidesa pan Matěj Truhlář z pánův radních, též Jan Sedláčků a Daniel Faltys, spolusousedé zdejší, přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Jan, syn Vavřince lazebníka, jinak Chocholy, někdy souseda zdejšího, od téhož Vavřince lazebníka otce a Doroty Pacovský matere, rodičův pořádně v stav svatého manželství sešlých, pošel a splozen. Také že jsou se jak rodičové, tak i tento Jan, syn jejich, vždycky dobře a chvalitebně chovali a ničehož se proti své dobré pověsti a poctivosti nedopustili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 7. října.

[75.]

1618, 25. května Zachovací list Cypriána Žumberskýho

Cypriána Žumberskýho.

[s. 113]

Léta 1618 v pátek po památce Božího vstoupení¹ za purkmistra pana Kašpara Šimkova pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář a pan Jan starší Felix, měšťané spoluzdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Cypriána, syna někdy pana Jana Žumberskýho, též spolu meštěnína zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (prijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Cyprián, syn někdy svrchu psaného pana Jana Žumberskýho, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného pana Jana Žumberskýho a matere Zuzany, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Cyprián jejich, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, cožby jich

¹ Tj. 25. května.

dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[76.]

1618, 1. října Zachovací list Bartoloměje Jeřábka

Bartoloměj Jeřábek řemesla tkadlcovského.

[s. 114]

Léta 1618 v pondělí po památce svatého Michala archanjela Páně¹ za purgmistra pana Jiříka Vorlického Bartoloměj, jinak Jeřábek, řemesla tkadlcovského, vyžádavši sobě ku právu vstoupení s Havlem Svobodou, Jakubem Kohoutkem a Martinem Strnadem, sousedy zdejšími, žádal jich za vysvědčení listu svého zachovacího, kterej jemu v domě Havla Kořínka, též souseda zdejšího, léta 1613, v ten těžkej, pod ohně² zde v městě Poličce shořel.³ Kteřížto svrchu psaní spolusousedé zdejší, jsa k tomu obeslaní, při právě jednomyslně vysvědčili, totiž když jest předjmenovaný Bartoloměj Jeřábek na učení řemesla tkadlcovského k Martinovi Strnadovi přijímán byl, tehdáž že jest týž Bartoloměj Jeřábek do cechu jich tkadlcovského list zachovací přednesl a předložil s tím vysvědčením, že jest často jmenovaný Bartoloměj od rodičův poctivých a dobře zachovalých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, od otce Jakuba Schoda a matere Anety, v dědině Vejndole⁴ pošel a splozen. Takový pak list zachovací že sou v cechu svém, svrchu psaném tkadlcovském, přednešený a předložený, léta 1612, očitě viděli, četli a čisti slyšeli. A potom že jest takový list zachovací (jakž svrchu dotčeno) v ten těžkej pod ohně⁵ v domě Havla Kořínka, cechmistra téhož řemesla tkadlcovského, shořel a k skáze přišel. To všecko v pravdě že jest, to sou svrchu psaní sousedé k svému dobrému svědomí jednomyslně přijali.

[s. 115]

¹ Tj. 1. října.

² ohnie

³ Pravděpodobně je zde zmiňován požár Poličky z 15. října 1613, který zasáhl většinu opevněného města a část předměstí.

⁴ Tj. ves Vendolí.

⁵ ohnie

[77.]

1619, 11. ledna Zachovací list Tomáše Smejkalova

Tomáše Smejkalova z Kamenice.

[s. 116]

Léta 1619 v pátek po Třech králích¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře Andrla, starej rychtář Kamenskej, a Matouš Lydin ze vsi Kamenice, poddaní obci zdejší, byvše k tomu potažení při právě zdejším, přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Tomáš, syn Pavla Smejkalova z též vsi Kamenice, od téhož Pavla otce a Anny matere, rodičův pořádně v stav svatého manželství sešlých, pošel a splozen. A také že jsou se jak rodičové, tak tento Tomáš, syn jejich, vždycky dobře a chvalitebně chovali a ničehož se proti své dobré pověsti a poctivosti nedopustili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 11. ledna.

[78.]

1619, 24. února Zachovací list Urbana Stehlíčka

Urban Stehlíček¹ ze vsi Nedvězího.

[s. 117]

Léta 1619 v pondělí po neděli Reminiscere² za purkmistra pana Matěje Malíře Jiřík Hanusů, Jakub Šafarů a Vít Librův ze vsi Nedvězího, poddaní obce zdejší, byvše k tomu potažení při právě zdejším, přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Urban, syn Václava rychtáře Nedvězskýho, od téhož Václava otce a Kateřiny matere, rodičův pořádně v stavě svat[é]ho manželství sešlých, pošel a splozen. A také že jsou se jak rodičové, tak tento Urban, syn jejich, vždycky dobře a chvalitebně chovali a ničehož se proti své dobré pověsti a poctivosti nedopustili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ *stehlczk*

² Tj. 24. února.

[79.]

1619, 28. června Zachovací list Jana, syna Jakuba Unčela

Jan, syn po Jakobovi Unčelovi¹ kramáři.

[s. 118]

Léta 1619 v pátek po svat[ý]m Janu Křtiteli božím² za purkmistra a primátora pana Václava Johanidesa pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Jiřík Vorlický a Pavel Sova spoluměšťané zdejší byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Václava Šmejsrle a Matěje Kavky, poručníkův od pánů zřízených sirotkům po témž Jakobovi Unčelovi zůstalým, ku potřebě Jana, sirotka po Jakobovi Unčelovi, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn po někdy Jakobovi Unčelovi, spoluměštěninu našem, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného pana Jakuba Unčely a matere Zuzany, kteráž po Urbanovi Cígelovi zůstala, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ *Guczellovi*

² Tj. 28. června.

[80.]

1619, 12. července Zachovací list Urbana Čarase

Urban Čarasů ze vsi Voldřiše.

[s. 119]

Léta Páně 1619 v pátek před památkou svaté Markéty¹ za purkmistra a primátora pana Václava Johanidesa Matouš Šlerka, spolusoused náš, a Mikuláš Lorenců, rychtář ze vsi Voldřiše, poddaní naši, byvše ku právu našemu pohnaní, k žádosti /a ku potřebě/ Urbana, syna někdy Petra Čarasa ze vsi Voldřiše, poddaného našeho, stoje osobně při právě a přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Urban, syn Petra Čarasa z též vsi Voldřiše, od téhož Petra

¹ Tj. 12. července.

Čarasa otce a Anny mateře, rodičův pořádně v stav svat[é]ho manželství sešlých, posel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Urban, syn jejich, vždyckni dobře a chvalitebně se chovali a ničeho se proti své dobré pověsti a poctivosti nedopustili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[81.]

1619, 23. září Zachovací list Havla, syna Matěje Kavky

Havel syn Matěje Kavky, léta 1619.

[s. 120]

Léta 1619 v pondělí po svat[é]m Matouši¹ za purkmistra pana Václava Hejle poručeného pan Kašpar Sedláček, [Jeho Milosti císařské] rychtář, a pan Jan starší Felix, spoluměšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Matěje Kavky, též spoluměšťana zdejšího, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to ke svému svědomí dobrému) vysvědčili, že jest Havel, syn svrchupsaného Matěje Kavky, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stavě svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a zachovalých, od otce často psaného Matěje Kavky a mateře Aničky, posel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Havel, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, jež by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 23. září.

[82.]

1619, 28. září Zachovací list Jana, syna Matěje Mlynáře

Jan, syn někdy Matěje Mlynáře ze vsi Sedlišť.

[s. 121]

Léta 1619 v sobotu den svat[é]ho Václava¹ za purkmistra pana Václava Šmejsrle Matěj Štros, Jan Vuchta, jinak holej a Jíra Halvu, vše ze vsi Dalečína, poddaní jeho Milosti urozeného pana Jana Dubského z Třebomyslic a na Jimramově, byvše ku právu našemu obeslaní, k žádosti /Nykodéma Mlynáře sedlišťkýho/ ku potřebě Jana Pastorka a jeho syna, někdy Matěje Mlynáře ze vsi Sedlišť,

poddaného našeho, skrze přímluvné psaní vyžádaný, stoje osobně při právě (přijavše to k svému dobrému svědomí), vysvědčili jednomyslně, že jest Jan, syn po někdy Matějovi Mlynáři ze vsi Sedlišť, od rodičův poctivých, pořádně v stav svat[é]ho manželství sešlých, otce Matěje Mlynáře a Alžběty, matky jeho, posel a splozen. Ktěřižto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že sou se vždyckni dobře a chvalitebně chovali a ničehož proti své dobré pověsti jsou se nedopustil. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 28. září.

[83.]

1620, 13. července Zachovací list Václava Johanida

Pan Václav Johanides, syn Jana Perníkáře, měšťčina zdejšího.

[s. 122]

Léta 1620 v pondělí sv. Markéty¹ za purk[mistra] pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, pan Václav Šmejsrle, osob[y] rad[ní], pan Václav Mládek z starších obecních osob, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Václava Johanidesa, primátora a spoluměštěniná zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest pan Václav Johanides, syn dobré paměti pana Jana Perníkáře, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce svrchu psaného pana Jana Perníkáře a matere Kateřiny Peškové, posel a splozen. Ktěřižto rodičové a také syn jejich pan Václav zůstávaje mezi námi v sousedství se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jejich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili. Actum ut supra.

Léta 1622 v pátek před sv[atou] Alžbětou² za purkmistra pana Jiříka Mydláře svrchu psané osoby i to vysvědčili, že pan Václav Johanides zůstávaje mezi námi zde v sousedství dobře a poctivě se choval a chová.

¹ Tj. 13. července.

² Tj. 18. listopadu.

[84.]

1620, 13. července Zachovací list Samuela Tobíka

Samuel Tobíků.

[s. 123]

Léta 1620 v pondělí den sv[até] Markéty¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, pan Václav Šmejsrle, osoby z rady, a pan Václav Mládek ze starších obecních, měšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Samuela, někdy syna pana Pavla Tobíka, od pana Václava Johanidesa, pana primátora, otčíma téhož Samuele vedle plnomocenství od něho sobě daného, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Samuel, syn dobré paměti pana Pavla Tobíka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného pana Pavla Tobíka a matere Evy, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také syn jejich Samuel že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili. Actum ut supra.

¹ Tj. 13. července.

[85.]

1621 Zachovací list Šimona, syna Ondřeje Makovského

Šimon, syn po Ondřejovi Makovským, jinak Mazákovým zetěm.

[s. 124]

Léta 1621 v pondělí před památkou Třech králův¹ za purk[mistra] pana Matěje Truhláře pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] pan rychtář, a Vít Řezník, mešténíné a sousedé zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti /a ku potřebě/ Šimona, syna někdy Ondřeje Makovského, souseda zdejšího na horním předměstí, stoje osobně při právě a přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Šimon, syn Ondřeje Makovského souseda zdejšího, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného

Ondřeje a mateře Kristýny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové že sou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by /jim nebo budoucím jejím/ škodlivého bylo, proti své dobré pověsti a poctivosti se nedopustili a po sobě nepozůstavili. Actum ut supra.

¹ Tj. 4. ledna.

[86.]

1621, 23. února Zachovací list Jana Procházky

Jan Procházka, syn Martina Cvrčky z Teletcího, tovaryš řemesla mlynářského.

[s. 125]

Léta 1621 v outerej Masopustu¹ za purkmistra pana Václava Šmejsrle Šimon Vrba a Vít Manků, oba dva ze vsi Teletcího poddaní naši, byvše ku právu našemu pohnaní, k žádosti a ku potřebě Jana Procházky, /řemesla mlynářského/, syna někdy Martina Cvrčky ze vsi Teletcího poddaného našeho, stoje osobně při právu a přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Jan Procházka, tovaryš mlynářský, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Martina Cvrčky a mateře Kateřiny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového, což by jim anebo budoucím jejím škodlivého bylo, proti své dobré pověsti a poctivosti se nedopustili a po sobě nepozůstavili.

¹ Tj. 23. února.

[87.]

1621, 17. března Zachovací list Daniela, syna Pavla Příbramského

K žádosti Daniela, syna po Pavlovy Příbramským, někdy v Makově poddaným naším z městečka Dačic.

[s. 126]

Léta 1621 v středu po neděli Oculi¹ za purkmistra pana Jiříka Ploucarovského z Vinné Hory Martin Soušek, rychtář Makovský, a Mikuláš Makůvka, oba dva ze vsi Makova, poddaní naši, byvše ku právu našemu pohnaní, k žádosti a ku potřebě Daniela, syna někdy Pavla Příbramského ze vsi Makova, stoje osobně při právu

a přijavše to k svému dobrému svědomí, vysvědčili jednomyslně, že jest Pavel Příbramský s Annou, vdovou po Stanislavovi Hnátovým zůstala, [ve] vsi Makově (byvše téhož času oba dva poddaní naši) poctivě v stav manželský vešel a knězem pořádně oddán byl. A pokud tu v Makově zůstávali, že jsou se dobře a poctivě chovali.

¹ Tj. 17. března.

[88.]

1621, 23. července Zachovací list Kašpara, syna Jiříka Svobody

Kašpar, syn Jiříka Svobody ze vsi Oujezdce.

[s. 127]

Léta 1621 v pátek po památce Máří Magdalény¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového Jan Vojtíšek, rychtář, a Jakub Dostál, oba dva ze vsi Malého Oujezdce, Jeho Milosti vysoce uro[ze]ného pána pana Karla z Žerotína poddaní, byvše ku právu našemu obeslaní a jsouce ode pana ouředníka jejich vyžádaní ku potřebě Kašpara, syna po Jiříkovi Svobodovi z též vsi Oujezdce zůstaleho, poddaného našeho, stoje osobně při právě, k žádosti jeho, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Kašpar, syn po Jiříkovi Svobodovi ze vsi Oujezdce zůstaleý, od rodičův poctivých a pořádně v stav svat[é]ho manželství sešlých, otce téhož Jiříka Svobody a matere Mariany, pošel a splozen. Kteřížto rodičové zůstávaje mnohá léta v témž Oujezdci s nimi v susedství, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, i také Kašpar, syn jejich, jakž na dobré lidi náleží, se chovali a ničehož proti své dobré pověsti jsou se nedopustili.

¹ Tj. 23. července.

[89.]

1622 11. července Zachovací listy Jiříka a Matouše, synů Martina Fajnemona

Jiřík, syn Martina Fajnemona z Horního předměstí.

[s. 128]

Léta 1622 v pondělí před památkou svat[é] Markéty¹ za purkmistra pana Václava Johanidesa Ondřej Nojpaur, Pavel Fuzntar[!] a Bartoloměj Kraus, sousedé z Horního předměstí zdejšího, byvše k žádosti Martina Fajnemona, též souseda z předměstí Horního, na místě Jiříka, syna jeho, ku právu pohnaní, při témž právě zdejším všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému svědomí) vysvědčili, že jest předjmenovaný Jiřík, syn Martina Fajnemona od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných /a dobře zachovalých/, od otce svrchu psaného Martina Fajnemona a matere Markéty, pošel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Jiřík, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy, nepozůstavili. Actum ut supra. Matoušovi, synu Martina Fajnemona v těch slovech vysvědčení vydáno dne 28. Aprilis A[nno] 1628.

¹ Tj. 11. července.

[90.]

1618 25. října Zachovací list Tobiáše Cichoraea, poličského děkana

Zachování dvojí poctivosti hodného muže kněze Tobiáše Cichoraea, Králohradeckého pana děkana zdejšího. Též vysvědčení o jeho v stav manželský s paní Zuzanou manželkou jeho poctivém a řádném vstoupení.

[s. 129]

Nos Archidecanus caeterique Kuttenbergensi deputati consistorio, ibidem verbi Dei ministri, ac assessores omnibus et singulis cuiuscunque conditionis ac status praesentium lectoribus vel auditoribus per Christum salvere iussis notum facimus honestum virum pietate et doctrina conspicuum Thobiam Cichoraeum Reginae Hradecenum huius nostre dese testimonii exhibitorem, postquam in primaria schola nostra quae est ad S. Jacobi sui probavetur pietis ac indocentis bonis literis diligentia, etiam ecclesie conscribendo sacro ministerio secundum illud Apostoli –

1 Tim 3 p. 10. obtulisse operam ita tamen ut liberum iis adquos pertinet dese reliquerit indicium. Cuius honestae voluntate cognita Prasau misses est ut sibi de autoritate et iudicio ecclesiae ritu Apostolico per pias preces, ac sanctam manuum impositionem commendaretus ministerium cuniquē ibi profectus sui specimen in doctrina caelesti eddisset, ad minus docendi legitime ordinatus est, quod D. Administratoris ac D. Assessorum litterae testantur. Sic ubi minister ordinatus est primitias sacras Deo et Ecclesiae proditu obtulet ad S. Jacobi 8. Maii. Anno Domini 1615. Deinde apud Reverendum virum D. Venceslaum Stephanum Thermettum Archidecanum pie docendo et honeste vivendo biennium cum semisse anni in Diaconatu exegit. Deniquoe honestae Korhovitium vacatus piam et modestam famusque integrae puellani piae memoriae D. Venceslai Sstetkovsky viri consularis Cuttembergensis, filiam Susannam in uxorem dixit nuptiarque cum solenni benedictione per D. Archidecanum celebravit in praesentia utriusque sexus honestarum personarum, nobilis D. Johannis Ulrici Klusak de Kostelec. Reverendi D. Cypriani Pessini Trotezeni parochi Nametensis, Clarissimi D. Venceslai Sixti praetoris caesarei, Humanissimi D. Georgii Lidaver, mercatoris et aliorum. Honestissimarum matronarum Dorotheae conjugis D. Archidecani. Annae D. Cypriani Pessini et Marthae D. Letezeri amitae sponsae et aliarum. Anno Domini 1618. 23. Octobris. Hunc itaque Thobiam Cichoraeum nostro hoc testimonio ad fidem praemissorum exornare volui eius. Ut vero testimonium plus fidei habeat sigillum consistorii appendimus. Datum Kuttembergae Anno Domini 1618. – 25. Octobris. [s. 130]

My, arciděkan a jiní, k Horské konzistoři přináležející a na Horách Kutnách služebníci slova Božího a assessorové,¹ všechněm i jednomu každému jakéhokoli řádu a stavu, před nimiž by tento list čten a nebo čtoucí slyšán byl, v Kristu páni pozdravení vzkazujíc v známost uvádíme, že jest poctivý, pobožný a učený muž Tobiáš Cichoraeis Králohradecký, ukazatel tohoto našeho, osobě své svědectví, kdyžto v přední škole naší, jenž jest u svat[é]ho Jakuba, seznána jest jeho pobožnost, i při cvičení mládeže pilnost, také i v tom, že by v církvi přijmá svatě

¹ vysvětlení pojmu

posluhování, podle řeči apoštola 1. Tim. 3. p. 10² práci vésti a ouřad kněžský přijati chtěl, se prohlásil tak, však aby o té věci soudu tím k kterýmž by to patřilo, zanechal. Jehožto šlechetnou vůli poznavše, do Prahy jsme jej odeslali, aby jemu podle soudu a moci církve Páně řádem apoštolským skrze pobožné modlitby a svaté rukou vzkládání svěcen byl ouřad kazatelský, kdežto on, když v učení božím zkoušen³ a zexaminován, k ouřadu kazatelskému pořádně potvrzen jest, jakž o tom pana administrátora a pánův assessorův list věřící dosvědčuje. Když pak takýž k tomu ouřadu potvrzen, pánu sobě prvotiny prací svých⁴ a církvi jeho pobožným řádem obětoval v kostele svat[é]ho Jakuba 8. máje léta 1615. Potom v dvojí poctivosti hodného muže kněze Václava Stephana, teplického arciděkana, pobožně uče a šlechetně živ, jsa třetího léta v kaplanství strávil. Odtud potomně počestně do Rozhovic povolán, jsa pobožnou, stydlivou a na poctivosti vždycky dobře zachovalou panenkou dobré paměti pana Václava Štětkovského, spoluradního na Horách Kutných, dcerku Zuzanu za manželku pojal a s ní sňatek svadební vyhlášením požehnání Páně skrze dvojí poctivosti pana arciděkana konal v přítomnosti obojího pohlaví poctivých osob. Urozeného pána Jana Voldřicha Klusáka z Ko[ste]lce⁵, dvojí poctivosti hodného kněze Cypriána Pešína Žateckého, faráře Náměstského, slovutného pána Václava Sixta, jeho milosti císařské pana rychtáře, slovutného pána Jiřika Ledera kupce a jiných, item poctivých matron⁶ paní Doroty, manželky pana arciděkana, Anny kněze Cypriána Pešína, Marty pana Ledera manželky a tety nevěsty a jiných léta Páně 1618 23. Octobris. Pročež tomuto knězi Tobiášovi Cichoraeovi pro důvěrnost všeho toho, což oznámeno, toto naše svědectví vydali jsme, aby pak takové svědectví s větší důvěrností přijato býti mohlo, pečeť konzistoře naší k němu přivěsiti jsme dali dáti u Hory Kutný léta Páně 1618, 25. Octobris.

[s. 131]

² Jedná se o 1. list Timoteovi a jeho 3. kapitola o pravidlech církevní správy. Konkrétně 10. verš zní: „*Ať jsou nejdříve vyzkoušeni, a teprve potom, když jim nelze nic vytknout, ať konají svou službu.*“ 1. Timoteovi 3, 10 (dle ČEP).

³ *skussen*

⁴ Text původně obsahuje slova v pořadí *prvotiny svých prací pánu sobě* s očíslováním 3, 5, 4, 1, 2.

⁵ Text je rozptýlý, jasně je čitelný začátek a konec slova.

⁶ vysvětlení pojmu

A[anno] 1622 dne 12. Novembris za purkmistra pana Jiříka Mydláře. Vidění vejpis knězi Tobiášovi Cichoraeovi králohradeckému panu děkanu zdejšímu pečeti městskou vpečetěný.

[91.]

1622, 7. listopadu Zachovací list Ondřeje Makovského

Pan Ondřej Makovský.

[s. 132]

Léta 1622 v pondělí před svatým Martinem¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře Kašpar Sedláček, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář a Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Ondřeje Makovského spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právě všickni jednomyslně (přijavše to k svému svědomí na místě přísahy) vysvědčili, že jest svrchupsaný Ondřej od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce Václava Makovského a matere Barbory, dcery Petra Ježíka, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Ondřej, syn jejich, zůstáváje mezi námi až posavad' v sousedství, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili. Actum ut supra.

¹ Tj. 7. listopadu.

[92.]

1622, 8. listopadu Zachovací list Pavla Melichara Ruspacha

Pan Pavel Melicharů, jinak Ruspach.

Léta 1622 v outerej před svatým Martinem¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář, Jan Sedláčků, měšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Pavla Melicharového, jinak Ruspacha, spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to k svému svědomí na místě přísahy) vysvědčili, že jest svrchupsaný pan Pavel Melicharů, syn dobré paměti pana Beneše

Melichara Ruspacha, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce pana Beneše Melichara Ruspacha a matere Anny, někdy dcery Eliáše Kotka, pošel a splozen. Kteřížto rodičové a také nadepsaný pan Pavel Melicharů, syn jejich, zůstávají mezi námi až posavad v sousedství, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na časy budoucí nepozůstavili.

¹ Tj. 8. listopadu.

[93.]

1622, 8. listopadu Zachovací list Ludvíka, syna Pavla Ruspacha

Ludvík, syn pana Pavla Melicharova.

[s. 133]

Léta 1622 v outerej před svatým Martinem¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláček, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář a Jan Sedláčků, spoluměšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Pavla Melicharového, jinak Ruspacha, meštěnína zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Ludvík, syn svrchupsaného pana Pavla Melicharového Ruspacha, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného pana Pavla Melicharova Ruspacha a matere Anny, dcery někdy pana Jana Hostinského, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Ludvík, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového což by jich dobré pověsti nebo poctivosti nyní ani na budoucí časy škoditi chtělo, po sobě nepozůstavili.

¹ Tj. 8. listopadu.

[94.]

1622, 11. listopadu Zachovací listy Tobiáše a Marty, dětí Tobiáše Cichoraea

Tobiáš a Marta, dívky kněze Tobiáše Cichoraea Králohradeckého, pana děkana [s. 134]
zdejšího.

Léta 1622 v pátek den sv[é]ho Martina¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Václav Johanides, primátor, pan Jiřík Ploucarovský z Vinné Hory, pan Pavel Melicharů a paní Dorota manželka pana Jiříka Mydláře, spoluměšťané zdejší, byvši k žádosti dvojí poctivosti hodného muže, kněze Tobiáše Cichoraea kralohradeckého, pana děkana zdejšího, ku právu pohnaní, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že Tobiáš a Marta, dívky od otce předjmenovaného kněze Tobiáše Cichoraea a matere paní Zuzany, poctivě na svět posli a splozeni byli. Anobř také Tobiáš, syn od kněze Jana Sarkandera Humpoleckýho, faráře Bysterskýho, a Marta, dcera od kněze Mikuláše Heliadesa Netolického, faráře v Novým Městě blíž zámku Pernštejna, vedle nařízení církevního pořádně pokřtěni jsou. Kteřížto rodičové, jako i dívky svrchu dotčené jejich, po ten všecken čas, po kterýž jsou u nás zůstávali, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a ničehož toho, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti nyní a na budoucí časy škoditi chtělo, po sobě nepozůstavili.

¹ Tj. 11. listopadu.

[95.]

1622, 22. listopadu Zachovací list Jana Mládka

Jan, syn Václava Mládka.

[s. 135]

Léta 1622 v outerej po Obětování Panny Marie¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře [Jeho Milosti císařské rychtář] pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, Jan Sedláčků, mešténiné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Václava Mládka, spolusouseda zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn svrchu psaného Václava Mládka, od rodičů poctivých, řádem křesťanským

v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Václava Mládka a mateře Markéty Hnátové, pošel a splozen. /A Jan Mládků s Alžbětou dcerou po Janovi Vajtovi, vstoupivši řádně v manželství, Jana, syna svého, poctivě na svět splodili/. Kteřížto rodičové a také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo nyní ani na budoucí časy, zůstávají mezi námi v sousedství, nepozůstavili.

¹ Tj. 22. listopadu.

[96.]

1622, 22. listopadu Zachovací listy Matouše a Ondřeje, synů Václava Mládka

Matouš a Ondřej, synové Václava Mládka.

[s. 136]

Léta 1622 v outerej po Obětování Panny Marie¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře [Jeho Milosti císařské rychtář] pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, Jan Sedláčků, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Václava Mládka, spolusouseda našeho, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Matouš a Ondřej, synové předjmenovaného Václava Mládka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce svrchupsaného Václava Mládka a mateře Anny, pošli a splozeni jsou. /A Matouš Mládků vstoupil s Markétou, vdovou po Viktorínovi Koláři v stav manželský, z něho Jana, syna svého poctivě na svět splodivši, mezi námi v sousedství dobře se chovali/. Kteřížto rodičové i také nadepsaní synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Actum ut supra.

¹ Tj. 22. listopadu.

[97.]

1622, 22. listopadu Zachovací list Jana Sedláčka

Jan, syn pana Kašpara Sedláčka.

[s. 137]

Léta 1622 v outerej po Obětování Panny Marie¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Václav Šmejsrle, Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Kašpara Sedláčka, [Jeho Milosti císařské] rychtáře, spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právu, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn svrchupsaného pana Kašpara Sedláčka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Kašpara Sedláčka a matere Zuzany Cígelovské, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, cožby jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 22. listopadu.

[98.]

1622, 6. prosince Zachovací list Kašpara, syna Jana Sedláčka

Kašpar, syn pana Jana Kašpara Sedláčka.

Léta 1622 v outerej den svat[é]ho Mikuláše¹ za purkmistra Matěje Malíře pan Václav Šmejsrle a Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Jana, syna pana Kašpara Sedláčka, [Jeho Milosti císařské] rychtáře, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Kašpar, syn svrchupsaného pana Jana, syna pana Kašpara Sedláčka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Jana Sedláčkova a matere Anny, dcery pana Jiříka Tichého, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Kašpar, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali

a nic takového po sobě, cožby jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 6. prosince.

[99.]

1622, 25. listopadu Zachovací list Ondřeje Šindlara a jeho synů Jana a Bohuslava

Ondřej Šindlar, též Jan, Bohuslav a Pavel, synové jeho.

[s. 138]

Léta 1622 v pátek den svaté Kateřiny¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře [Jeho Milosti císařské rychtář] pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, pan Václav Šmejsrle, Václav Vachač, mešténině zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Ondřeje Šindlara, spolusouseda zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Ondřej, syn Štěpána Šindlarova, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Štěpána Šindlara a mateře Kateřiny Peškové, pošel a splozen. A potomně řádně v stav manželský s Lidmilou, dcerou Beneše Nejpoura, vstoupivši, v něm Jana, Bohuslava a Pavla syny poctivě také na svět splodil. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Ondřej, syn jejich /zůstávaje v sousedství zde v městě Poličce/, i dítky jeho, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 25. listopadu.

[100.]

1622, 2. prosince Zachovací list Pavla Rubeculy a jeho syna Pavla

[s. 139]

Pan Pavel trutnovský, jinak Rubecula, písař radní zdejší, též Pavel, syn jeho.

Léta 1622 v pátek po svatém Ondřeji¹ za purkmistra pana Matěje Malíře pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Václav Šmejsrle a Václav Mládek, mešténíné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti pana Pavla trutnovského, jinak Rubeculy, písaře radního, mešténína zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili takto, že jest předpsaný pan Pavel Rubecula, od dobré paměti Fridricha Trutnovského, řemesla kožešnického, na onen čas mešténína zdejšího, otce vlastního a Markéty, dcery též dobré paměti pana Václava Čermáka, na onen čas mešténína a spoluradního města tohoto Poličky, mateře, rodičův jeho poctivých, řádem křesťanským sešlých a v stavu svatého manželství podle ustanovení církve Páně knězem pořádným potvrzených, poctivě a řádně posel a splozen jest. Kteřížto rodičové zůstávají zde v sousedství až do smrti jejich, že jsou se vždycky dobře, ctně a chvalitebně chovali a ničehož po sobě takového, což by jejich čest hyzditi mělo aneb mohlo, nepozůstavili, jedině všickno dobré, ctně a chvalitebné chování. Nicméně i dotčený Pavel, syn jejich, následujícíe hned z mladosti své pobožnosti křesťanské též šlechetného chování rodičův jeho, k týmž rodičům svým poslušnost synovskou jest zachovával. Nadto vejšeji jsouce pořádně k službě písařské za písaře radního do této obce města Poličky povolán, v stav svatý manželský s poctivou pannou Anežkou, vlastní dcerou pana Pavla Krejčího, vedle způsobu křesťanského jest vstoupil a knězem pořádným v témž manželství jsouce potvrzení. V témž poctivém manželství poctivě a řádně Pavla, syna jeho, jsou splodili. A jak v témž manželství, tak i v sousedství a službě písařské zůstávají, ano i Pavel, syn jejich, jsouce při rodičích svých, že jsouce všickni společně i také rozdílně jak rodičové jeho, pana Pavla Rubeculy, tak i on sám s manželkou a Pavlem, synem svým dobře, poctivě a šlechetně chovali a chovají a nic takového, což by jim k újmě jich dobré cti škoditi mělo aneb

[s. 140]

¹ Tj. 2. prosince.

mohlo, po sobě nepozůstavili, nežli také všeckno dobré, ctné a chvalitebné chování, nyní i na časy budoucí. Actum ut supra.

[101.]

1622, 25. listopadu Zachovací list Jana Cympla

Jan Cympl.

Léta 1622 v pátek den svat[é] Kateřiny¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář, Václav Vachač, mešténině zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Jana Cympla, spoluměšténina zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan Cympl od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce Mikuláše Cympla a matere Alžběty Vorlické, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

Nicméně týž Jan Cympl vstoupivši řádně s Marianou dcerou po Jiříkovi Šindlarovi v stav manželský a zůstavaje mezi námi v sousedství, také dobré i poctivé zachování.

¹ Tj. 25. listopadu.

[102.]

1622, 6. prosince Zachovací list Jana, Duchoslava, Kryštofa a Samuela, synů Jana Felixe

[s. 141]

Jan, Duchoslav, Kryštof, Samuel, synové p[ana] Jana Felixe.

Léta 1622 v outerej den svat[é]ho Mikuláše¹ za purkmistra pana Matěje Malíře [Jeho Milosti císařské] pan rychtář Kašpar Sedláčků, pan Jiřík Vorlický, pan Pavel Melicharů, měšténině zdejší, byvše ku právu k žádosti pana Jana Felixe, spolu při právě všickni jendomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému

dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Jan, Duchoslav, Kryštof, Samuel, synové svrchupsaného pana Jana Felixa, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Jana Felixa a matere Doroty Melounové, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v sousedství mezi námi, i také nadepsaní Jan, Duchoslav, Kryštof, Samuel, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 6. prosince.

[103.]

1622, 28. listopadu Zachovací list Martina a Václava, synů Jiříka Vorlického

Martin a Václav, synové pana Jiříka Vorlického.

Léta 1623 v outerej po svaté Kateřině¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář, Václav Mládek, měšťané zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti pana Jiříka Vorlického, spolumeštěnina zdejšího, stoje osobně při právě všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Martin a Václav, synové svrchupsaného pana Jiříka Vorlického, od rodičův poctivých a řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce pana Jiříka Vorlického a matere Kateřiny Šindlarové, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v sousedství mezi námi, i také nadepsaní Martin a Václav, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 28. listopadu.

[104.]

1623, 15. prosince Zachovací list Jana a Václava, synů Václava Vocta

Jan a Václav, synové Václava Vocta.

[s. 142]

Léta 1623 v pátek před památkou Moudrosti boží¹ za purkmistra pana Matěje Malíře pan Pavel Melicharů, Ondřej Makovský, Jakub Sedláčků, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Václava Vocta, spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Jan a Václav, synové svrchupsaného pana Václava Vocta od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce Václava Vocta a mateře Gedruty, dcery po Martinovi Dlouhým, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v sousedství mezi námi, i také nadepsaní Jan a Václav, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 15. prosince

[105.]

1622, 2. prosince Zachovací list Matouše, Jana, Martina, Jiříka a Kašpara, synů Bartoloměje Dvořáka

Matouš, Jan, Martin, Jiřík a Kašpar, synové Bartoloměje pekaře.

Léta 1622 v pátek po svat[é]m Ondřeji¹ za purkmistra pana Matěje Malíře Jiřík Tichej, Jan Sedláčků a Pavel Šnicman, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Bartoloměje Pekaře, jinak Dvořáka, spolumeštěniná zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Matouš, Jan, Martin a Jiřík, synové Bartoloměje pekaře Dvořáka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce Bartoloměje pekaře Dvořáka a mateře Anny Nevěřilové, potomě z druhé mateře Reginy, dcery

Melichara Krejčího, Kašpar na svět, poctivě pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v sousedství mezi námi, i také nadepsaní Matouš, Jan, Martin, Jiřík a Kašpar, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 2. prosince.

[106.]

1623, 18. ledna Zachovací list Konstantina a Tobiáše Felixe, synů Tobiáše Bilavinsa

Konstantin a Tobiáš Felix, synové Tobiáše Bilavinsa.

[s. 143]

Léta 1623 v středu po ochtábu Tří králův¹ za purkmistra pana Václava Hejle pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Václav Johanides, primátor, a pan Pavel Melicharů, jinak Ruspach, meštěniné zdejší, byvše ku právu, k žádosti Tobiáše Bilavinsa, spolumeštěniná zdejšího, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Konstantin a Tobiáš Felix, synové svrchupsaného Tobiáše Bilavinsa, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce Tobiáše Bilavinsa a matere Mariany Tobíkové, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v sousedství mezi námi, i také nadepsaní Konstantin a Tobiáš Felix, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 18. ledna.

[107.]

1623 Zachovací list Jiříka a Adama, synů Matouše Rývaly

Jiřík a Adam, synové Matouše Rývaly.

[s. 144]

Léta 1623 v pátek po památce Hromnic¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového Václav Hejle, Jiřík Čfour a Pavel Záruba, mešténiné zdejší, byvše ku právu, k žádosti Matouše Rývaly, spolumešténina zdejšího, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Jiřík a Adam, synové svrchupsaného Matouše Rývaly, od rodičův řádem křesťanským v stav manželský sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce Matouše Rývaly a matere Doroty, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávaje v témž manželství, taky v susedství mezi námi, ano i nadepsaní Jiřík a Adam, synové jejich, že jsou se dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti škoditi chtělo, nyní i na časy budoucí nepozůstavili.

¹ Tj. 3. února.

[108.]

1623, 28. ledna Zachovací list Jana, syna Václava Perníkáře

Jan, syn po Václavovi Perníkáři.

[s. 145]

Léta 1623 v sobotu po svat[é]m Pavlu na víru křesťanskou obráčení¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového pan Matěj Truhlář, Václav Mládek, Jan Sedláčků, mešténiné zdejší, byvše ku právu, k žádosti Ondřeje Makovského, poručníka sirotka po Václavovi Perníkáři zůstalého, a k žádosti Pavla Záruby, též Mikuláše Mlazovského jakožto švagra jeho, spolumešténina zdejšího, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn po dobré paměti panu Václavovi Perníkáři, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným v kostele oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Václava Perníkáře a matere Anny Turkové, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že

jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 28. ledna.

[109.]

1623, 28. ledna Zachovací list Václava, syna Kašpara Šimka

Václav, syn pana Kašpara Šimkového.

Léta 1623 v sobotu po svat[é]m Pavlu na víru křesťanskou obráčení¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, pan Matěj Truhlář, Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu, k žádosti Václava, syna po dobré paměti pana Kašpara Šimkového zůstalého, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Václav, syn svrchupsaného pana Kašpara Š[im]kového, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného pana Kašpara Šimkového a matere Alžběty Cyplové, posel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Václav, syn jejich, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 28. ledna.

[110.]

1623, 28. ledna Zachovací list Jiříka Kotka a jeho synů Václava, Simeona a Jana

Jiřík Kotek, též Václav, Simeon, Jan, synové jeho.

[s. 146]

Léta 1623 v sobotu po svat[é]m Pavlu na víru křesťanskou obráčení¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář a pan Matěj Truhlář, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní,

k žádosti Jiříka Kotka, spolusouseda zdejšího, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jiřík Kotek, od dobré paměti Simeona Kotka, na onen čas souseda zde v městě Poličce, otce vlastního a mateře Lidmily,² od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, poctivě pošel a splozen jest. Nadto nadevšeckno jak rodičové jeho v sousedství obývání své mezi námi majíce, taky svrchupsaný Jiřík Kotek, syn jejich, byvši z mladosti při týchž rodičích svých a potomě vstoupivši řádně s Zuzanou, dcerou po dobré paměti Ondřejovi Řezníkovi, zůstalou v stav manželský a témž knězem pořádným byli potvrzení a z téhož poctivého manželství poctivě a řádně Václava, Simeona a Jana, syny své na tento svět jsou splodili. A jakž v témž manželství, taky v sousedství zůstávaje, ano i naddotčení synové jejich, jsouce při rodičích svých, že jsou se všickni společně i také rozdílně jak rodičové jeho Jiříka Kotka, tak i on sám s manželkou a Václavem, Simeonem a Janem, syny svými dobře, poctivě a šlechtně chovali a chovají a nic takového, což by jim k újmě jich dobré cti škoditi mělo a neb mohlo, nyní ani na budoucí časy po sobě nepozůstavili.

¹ Tj. 28. ledna.

² Lidmilly

[111.]

1623, 2. února Zachovací listy Tomáše, Pavla, Stanislava a Jiříka

Tomášovi, Pavlovi, Stanislavovi a Jiříkovi, synům Pavla Šnicmana.

[s. 147]

Léta 1623 v čtvrtek den památky Hromnic¹ za purkmistra pana Pavla Melicharového Václav Mládek a Jan Sedláčků, lidé starožitní, poctiví, víry hodní a dobře zachovalí, mešténině zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Pavla Šnicmana, spolumešténína zdejšího, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili a seznali, že jest Pavel Šnicman s Annou, manželkou svou, na onen čas v stav svat[ý] manželský vedle způsobu křesťanského vstoupil a knězem

¹ Tj. 2. února.

pořádným v témž manželství jsouce potvrzení, z téhož manželství jakožto [z] rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, též také dobře zachovalých, že jsou Tomáš, Pavel, Stanislav a Jiřík, synové jejich, poctivě a řádně na tento svět pošli a splozeni byli. Nicméně předjmenovaný Pavel Šnicman s Annou, manželkou jeho, jak v témž manželství, tak i v sousedství zůstává až posavad' mezi námi, ano i svrchu psaní Tomáš, Pavel, Stanislav a Jiřík, synové jejich, byvše z mladosti při týchž rodičích svých a k nim poslušnost synovskou zachovávajíc, že jsou všickni společně i každý obzvláště dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, se chovali a chovají a nic takového, což by k újmě jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi mohlo, nyní i na časy budoucí po sobě nepozůstavili.

Paměť: Na každého syna rozdílně toto vysvědčení aby znělo.

[112.]

1623, 6. února Zachovací list Jiříka a Marka, synů Jakuba Jakela

Jiřík a Marek, po Jakobovi Jakelovi synové.

[s. 148]

Léta 1623, 6. února v pondělí den svaté Doroty¹ za purk[mistra] pana Pavla Melicharového Blažej Hřebců, Ondřej Nojpaurů a Martin Vodička, souseda z Horního předměstí zdejšího, byvše ku právu, k žádosti Jiříka a Marka, synův po Jakobovi Jakelovi pozůstalých, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Jiřík a Marek od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Jakuba Jakele a matere Mandaleny, pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jiřík a Marek, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 6. února.

[113.]

1623, 17. března Zachovací list Víta, Jana a Jiříka, synů Jana Koníčka

Vít, Jan a Jiřík, synové Jana Koníčka.

Léta 1623 v pátek po neděli Reminiscere¹ za purkmistra pana Šimona Felixa Matěj Truhlář, Václav Hejl a Daniel Kučera, sousedé zdejší, byvše ku právu, k žádosti Jana Koníčka, spolusouseda zdejšího, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan Koníček s manželkou svou, na onen čas vdovou pozůstalou po Bartolomějovi,² pořádně v stav svat[é]ho manželství vstoupil. Z kterýchžto rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, že jsou Vít, Jan a Jiřík, synové jejich, poctivě na svět pošli a splozeni byli. Nicméně předjmenovaní rodičové zůstávají mezi námi v sousedství, i také nadepsaní Vít, Jan a Jiřík, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 17. března.

² U něho je uvedené také příjmi, které je zaškrtnané a nejde přečíst.

[114.]

[s. 149]

1623, 24. února Zachovací list Daniela a Pavla, synů Šimona Sládka

Daniel a Pavel, synové po Šimonovi Sládkovi.

Léta 1623 v pátek den svat[é]ho Matěje¹ za purkmistra pana Šimona Felixa pan Kašpar Sedláčků, [Jeho Milosti císařské] rychtář, Matěj Truhlář a Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu, k žádosti Daniela a Pavla, synův po Šimonovi Sládkovi, na onen čas spoluměštěninu našem, pozůstalých, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Daniel a Pavel od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Šimona Sládka a matěře Anny,

¹ Tj. 24. února.

dcery Matouše Tučného, poctivě pošli a splozeni byli. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Daniel a Pavel, synové jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi /náleží/, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

[115.]

1623, 24. února Zachovací list Matěje, syna Matěje Pekaře

Matěj, syn Matěje Pekaře.

[s. 150]

Léta 1623 v pátek den svat[é]ho Matěje¹ za purkmistra pana Šimona Felixa Matěj Truhlář, Václav Mládek, Jan Sedláčků, meštěniné zdejší, byvše ku právu a žádosti Matěje, syna po Matějovi Pekaři na onen čas spoluměštěninu našem pozůstalého, pohnaní, stoje osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Matěj od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Matěje Pekaře a mateře Kateřiny, někdy dcery Jakuba Šmalce, poctivě pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Matěj, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jak na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 24. února.

[116.]

1613, 5. června Zachovací list o vstoupení do manželství Matouše Javůrka a jeho manželky Anny

Zachování a snětí v manželství Matouše Javůrka s Annou, manželkou jeho, též [s. 151]
o poctivém splození dítek z nich pošlých.

My, purkmistr a rada města Chlumce nad Cidlinou, služby naše na před Vaší Milosti a zvláště i jednomu každému vzkazujícíce oznamujem, že jest před nás do plné rady naší Duchoslav Slavík, spolusoused náš, na místě Anny, dcery své,

někdy manželky pozůstalé po nebož[tíkovi] Matoušovi Javůrkovi, tkadlecí při městě Chlumci v susedství zůstávajícího, s Václavem Píseckým, Matyášem pekařem jinak Klučburksým, Jiříkem Sejkorou tkadlcem, Marianou, manželkou Václava Voříška krejčího, susedy v městě Chlumci, lidmi hodnověrnými, předvstoupil, žádaje od nich před námi o poctivém křesťanském, náležitém a pobožném v stav svat[é]ho manželství a k tomu vysvědčení potvrzení a toho od nás pod pečeti naší městskou jistotu vydání. Kdež nadepsaní svědkové nemohouce jeho pobožné křesťanské a poctivé ani spravedlivé a slušné žádosti odepřít, před námi přijavše to k svému dobrému svědomí na místě přísahy takto jsou vyznali a oznámili, že jim to dobře vědomé a v paměti dobré a zdravé zůstává, že nadepsaný Matouš Javůrek nebožtík, manžel její, poctivě, křesťansky, náležitě v stav svat[é]ho manželství s Annou, manželkou svou a dcerou Duchoslava Slavíka, suseda při městě Chlumci, vstoupil, k tomu stav ten manželský poctivým a pořádným knězem dle nařízení církve svaté potvrzen jest. A v tom stavu obývající v susedství mezi námi s dotčenou manželkou svou i s dítkami zplozenými vždycky se dobře, pobožně, náležitě choval tak, že oni i my tolikéž nevíme o nich co nenáležitého a nepravého praviti, než všecko dobré a chvalitebné. Pro lepší toho jistotu pečeť naší menší městskou poručili jsme k tomuto listu přitisknouti vědomě téhož dne v městě Chlumci nad Cidlinou v středu po památce svaté a blahoslavené Trojici¹ léta Páně 1613.

¹ Tj. 5. června.

[117.]

1623, 17. března Zachovací list Jana, syna Blažeje Rajského

Jan, syn po Blažejovi Rajským.

[s. 152]

Léta 1623 v pátek po neděli Reminiscere¹ za purkmistra pana Šimona Felixa Pavel Melicharů, Kašpar Barvíř, Severin Tkadlec a Jan Rezek, mešténině zdejší, byvše k žádosti Marka Jihlavského, suseda zdejšího, poručníka a ujce sirotka po dobré paměti Blažejovi Rajským zůstalého, ku právu pohnaní, stojí osobně při právě, všickni společně a jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému

dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Blažeje Rajského a matere Marty, někdy dcery Mikuláše Jihlavského, poctivě pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 17. března.

[118.]

1601, 26. ledna Zachovací list Matěje Malíře

Zachování pana Matěje Malíře, chrudimského měšťenína v městě Poličce.

[s. 153]

Ačkoliv o dobrých nemůže než dobře smejšleno a mluveno býti a to pravdivé jest, dobrý dobrému neškodí, zlý dobrého v hanbu neuvodí. Avšak aby ctnost všeckněm patrná byla a utrhačové dobré pověsti tím dříve sami zahanbeni byli, chvalitebným způsobem a řádem dobrým to v zvyklost vzato jest, že ctní a šlechetní lidé pro obhájení (jestliže by jim kdy jaká toho potřeba nastala) dobrého jména svého listovním vysvědčením opatření bývají, jež znaje i poctivý mládenec Matěj svobodného umění malířského, syn nebožtíka Matouše Kapsáře, někdy spolusouseda našeho, listu tohoto ukazatel, chvalitebné i prospěšné býti před nás purkmistra a radu města Chrudimě s pány přáteli svými předvstoupil uctivě nás žádaje, abychom jemu takové listovní vysvědčení pod pečeti naší městskou vydaly. Přičemž potáhl se na svědky při právě našem léta devadesátého v čtvrtek po památce svatého Martina¹ zavedené a v knihách našich městských zapsané lidi dobré, starožitné a víry hodné, Jiříka Hájka, souseda našeho a Annu Tobolářku, sousedu naši, kteříž osobně stojíce před námi na místě radním, přijavše to na místě přísahy k své víře a duši i svému dobrému svědomí, jednomyslně vysvědčili, že Matouš Kapsář s Annou, manželkou svou řádně podle chvalitebného způsobu a řádu církevního v stav svat[ý]ho manželský jest vešel a v tom poctivém manželství dítky své splodil, jakž i teház podle toho

vysvědčení list zachovací od nás Janovi Sokolovi, na tento čas souseda v městě Přelouči nad Labem, bratru tohoto Matěje Malíře, vydán byl. A nic jsouce dotčení manželé aneb děti jejich toho po sobě pozůstavili, což by k újmě cti jakýmkoliv způsobem býti mohlo. Pročež žádosti slušně dotčeného Matěje odepřítí nemohouce, za něho se k Vaším milostem a k Vám, kdežby se koliv zahodil, byt a živnost sobě oblíbil a neb se i osaditi umínil přimlouváme, že k němu lásku [s. 154] a přízeň míti, jemu ve všem dobrém nápomocní býti račte a budete pro zvelebení ctnosti, kteráž u všech nabyta v milování a chvále, též pro naši v podobné věci volnou odměnu. Na svědomí a důvěrnost toho všeho pečeť naši městskou dali jsme k tomuto listu přitisknouti vědomě jemuž datumu v svrchupsaném městě Chrudimi v pátek po památce svat[é]ho Pavla na víru křesťanskou obrácení,² léta od narození pána Krista šestnáctistého prvního.

¹ Tj. 15. listopadu

² Tj. 26. ledna.

[119.]

1623, 31. ledna Zachovací list Daniela, syna Matěje Malíře

Zachování Daniele, syna pana Matěje Malíře a snětí i potvrzení v manželství rodičův jeho v něm zejména obsažených.

Poněvadž v tomto světě lidské pokolení obklíčeno jest smrteľností tak, že jako kvítí polní pomíjí a skrze smrt mnohé veliké a znamenité věci v zapomenutí přicházejí, však skutkové lidští od jedněch lidí druhým skrze listy a písma čistá hodno věrných lidí pečetní stvrzena nejlépe v známost uvozování bývají. Neb člověka na světě každého žádná jiná věc, síla, krása, moudrost, umění a bohatství tak neozdobuje, neokrášľuje a vzáctného nečiní jako dobrá pověst, dobří mravové a počestné zachování, jakož nic chvalitebnějšího není jako pravdě svědectví dáti. Protož my, purkmistr a rada města Nového Bydžova, služby naše Vaším milostem, Vám i jednomu každému obzvláště přátelské s vinšováním všeho dobrého od pána Boha všemohoucího předvzkazujícíe známo činíme, že jest náš Matěj Chrudimský malíř skrze připsání přimluvené od Slovatné Opatrnosti pana purkmistra a rady města Poličky nám odeslaného, jakožto mešťenína (neb

sousedu) jich, s předvstoupením do rady naší Jana Pelikána, od téhož Matěje Chrudimského malíře dožádaného žádal, abychom Danielovi, synu téhož Matěje Chrudimského malíře list zachovací jak [o] řádném téhož Matěje Chrudimského k manželství snění a potvrzení, tak téhož Daniele na svět splolení, i také o dobrém jakž rodičův, tak jeho samého, chování neb vysvědčení hodnověrných lidí pod pečeti naší městskou vydali. Kdož jsou před námi v radě naší na rathauze slovní [s. 155] pan Jakub Lancman Jičínský a pan Mikuláš Čeněk, osoby radní, též pan Šimon Čeněk a Jan Karásek, všichni spoluměšťané naši, lidé dobří, poctiví, starožitní a zachovali snesše paměti své a přijavše to vše na místě přísahy k svému dobrému svědomí jednomyslně vysvědčili, že týž Matěj Chrudimský malíř poctivě a řádně s Annou, manželkou svou a někdy manželkou Lukáše malíře Sejkory, jinak knězem pořádným v chrámě Páně oddaní, jsouce v stav svatý manželský vstoupili. A v tom poctivém manželství Daniele, syna svého, listu tohoto ukazatele jako i jiné dítky své a dcerky, tak jakožto knihami našimi městskými pamětními vše zapsáno jest, zůstáváje u nás týž Matěj Chrudimský malíř, s touž Annou, manželkou svou na tento svět splodili, a se vždycky jakž tíž rodičové, tak týž Daniel jako jinší dítky jich dobře a poctivě, bez každé ouhony poctivosti svých, chovali a zachovali, o nichž oni že nic jiného nežli všechno dobré mluvíti neumějí. Kdež také obzvláštní vysvědčení skrze psaní listovní ku právu našemu slovní pan Tobiáš Brůna dašický, měštěnin z města Hradce Králový nad Labem, kdež se téhož Daniele, syna jejich dotýče, že jest při křtu svatém za jednoho rukojmě byl dožádán a jeho v chrámě Páně na rukou svých držel učinil. Kdež také i my do jmenovaných manželův i Daniele, syna jejich, listu tohoto ukazatele nic jiného v pravdě nevíme nežli všechno dobré. Pročež vašich milostí a Vás i jednoho každého obzvláště za to žádáme a se přimlouváme, kdež by se koliv nadepsaný Daniel obrátil živnost svou provozovati a se z vůle pana Boha všemohoucího (přijdouce k létům nyní) osaditi chtěl, že jemu toho přiti jej pod svou ochranu a do své společnosti přijíti, nad ním svou ochrannou ruku ve všem dobrém, náležitém a poctivém jej křesťansky fedrujíc držeti ráčíte a budete pro jeho rodičův tak dobré a poctivé manželské snění jeho na svět splolení, naši žádostivou přimlůvu, i také Vaším milostem a Vám i jednomu každému [s. 156]

v podobré přičině skutečnou odměnu to učiníce. Tomu na svědomí pečet' naši městskou dali jsme k listu tomuto přitisknouti a přivěsiti vědomě. Kteréhož datum v městě Novém Bydžově v outerej po obrácení svat[é]ho Pavla k víře křesťanské, to jest třicátého prvního a posledního dne měsíce ledna, léta od narození syna Božího, Pána a spasitele našeho, tisícího šestistého dvacatého třetího.¹

Actum zapsání svrchu psaných listův zachovacích s povolením práva v outerej po svat[é]m Diviši² léta 1623 za purkmistra pana Václava Hejle.

¹ Tedy 31. ledna.

² Tj. 10. října.

[120.]

1625, 9. září Zachovací list Matěje, syna Jeremiáše Eremky

Matěj, syn Jeremiáše Eremky.

[s. 157]

Léta 1625 v outerej po památce Narození Panny Marie¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře dožádaného pan Matěj Truhlář a Pan Václav Hejl, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Matěje, syna po Jeremiášovi Eremkovy zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Matěj, syn svrchupsaného Jeremiáše Eremky od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce častopsaného Jeremiáše Eremky a mateře Anny, pošel a zplozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Matěj, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Paměť: Stanislavovi, synu Jeremiáše Eremky, vydán vejpis pod pečetí městskou.

¹ Tj. 9. září.

[121.]

1626, 27. února Zachovací list Kašpara Nedvězského

Kašpar Nedvězský.

Léta 1626 dne 27. Februaris za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků a Jan Sežík, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Kašpara Nedvězského, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Kašpar, svrchupsaný syn někdy Václava Kvačara ze vsi Nedvězího, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Václava Kvačara a matere Kateřiny Brychtové pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Kašpar, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[122.]

1625, 4. listopadu Zachovací list Jana a Štěpána, synů Bartoloměje Bryzla

Jan a Štěpán, synové Bartoloměje Bryzle.

[s. 158]

Léta 1625 v outerej po památce Všech svatých¹ za purkmistra pana Jiříka Mydláře pan Kašpar Sedláčků, pan Matěj Truhlář, pan Václav Mládek, meštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní, k žádosti Bartoloměje Bryzle, stoje osobně při právě, jednomyslně všickni (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Jan a Štěpán, synové svrchu psaného Bartoloměje Bryzle, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce předjmenovaného Bartoloměje Bryzle a matere Mandaleny Tučkové, pošli a splozeni. Kteřížto rodičové i také nadepsaní Jan a Štěpán synové, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě,

¹ Tj. 4. listopadu.

což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.²

² Pod textem tohoto zachování se nachází slovo „Paměť“ a přeškrtnutý text „Štěpána Kateřina mateř jest“.

[123.]

1627, 12. října Zachovací list Pavla, syna Václava Fučíka

Pavel, syn po Václavovi Fučíkovi.

[s. 159]

Léta 1627 v outerej před svatým Havlem¹ za purkmistra pana Jana Rezka pan Jiřík Vorlický, primátor, pan Matěj Truhlář z rady a Jan Cafourek, spolumeštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Pavla, syna po Václavovi Fučíkovi, někdy sousedu zdejším zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Pavel, syn svrchu psaného Václava Fučíka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce častopsaného Václava Fučíka a mateře Doroty, někdy dcery po Jana Fučíka, pošel a splozen. Kterížto rodičové i také nadepsaný Pavel, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 12. října.

[124.]

1628, 21. července Nadpis zachovacího listu Jana, syna Jiříka Zívrustka

Jan, syn po Jiříkovi Zívrustkovi.¹

[s. 160]

Léta 1628 v pátek po památce Rozeslání 12 apoštolů Páně² za purkmistra pana Václava Vocta.

¹ Informace o vydání zachovacího listu Janu po Jiříku Zívrustkovi se nachází v Knihách městských žlutých na straně 97.

² Tj. 21. července.

[125.]

1629, 18. června Zachovací list Václava, syna Daniela Štočka

Václav, syn po Danielovi Štočkovi.

[s. 161]

Léta 1629 v pondělí po svat[é]m Vítě¹ za purkmistra pana Václava Rozkošného pan Burian Pekař a pan Jiřík Tichej z rady, spolumeštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Václava, syna po Danielovi Štočkovi, někdy sousedu zdejším zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Václav, syn svrchu psaného Daniela Štočka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Daniela Štočka a mateře Anny, pošel a plozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Václav, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 18. června.

[126.]

1630, 15. března Zachovací list Ondřeje, syna Ondřeje Mlynařika

Ondřej, syn po Ondřejovi Mlynařikovu [ze] Sedliště.

[s. 162]

Léta 1630 v pátek po svat[é]m Řehoři¹ za purkmistra pana Matěje Sedláčka Jan Kamenský a Martin Tobiášů, vše ze vsi Sedlišť, poddaní obce zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Ondřeje, syna po Ondřejovi Mlynařikovi ze vsi Sedlišť zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Ondřej, syn svrchu psaného Ondřeje Mlynařika, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství vzešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Ondřeje Mlynařika a mateře Anny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Ondřej, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě,

což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ni na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 15. března.

[127.]

1631, 17. března Zachovací list Pavla, syna Jiříka Parmy

Pavel, syn po Jiříkovi Parmovi a Jan, druhý syn jeho.

Léta 1631 v pondělí po neděli Reminiscere¹ za purkmistra pana Pavla Záruby pan Václav Hejl a pan Jiřík Pelouch, spolumeštěniné zdejší, byvše ku právu pohnaní k žádosti Jana, syna po Jiříkovi Parmovi, někdy suseda zdejšího zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Jan, syn svrchu psaného Jiříka Parmy, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Jiříka Parmy a matere Mandaleny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jan, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného. Paměť: Pavlovi v těch slovech jest list dán, kromě že z jiný matere jest narozen, Mariany, dcery Filipa Justa.

¹ Tj. 17. března.

[128.]

1631, 4. dubna Zachovací list Jakuba, syna Jiříka Polívky

Jakubovi, synu Jiříka Polívky, rychtáře Sedlišťského.¹

[s. 163]

Léta 1631 v pátek po neděli Laetare² za purkmistra pana Matěje Truhláře Jan Kamenský a Martin Tobiášů, vše z vsi Sedlišť, poddaní obce zdejší, byvši ku právu pohnání k žádosti Jiříka Polívky, rychtáře Sedlišťského, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí)

¹ Srov. Obr. 8.

² Tj. 4. dubna.

vysvědčili, že jest Jakub, syn svrchu psaného Jiříka Polívky, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Jiříka Polívky a matere Doroty, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Jakub, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[129.]

1631, 20. října Zachovací list Matouše, syna Pavla Zahradníka

Matoušovi, synu Pavla Zahradníka, ze vsi Pustýho Rybného.

Léta 1631 v pondělí po svat[é]m Lukáši¹ za purkmistra pana Jana Kašpara Sedláčka Viktorín Kubašů a Pavel Erazýmů, vše ze vsi Pustýho Rybného, k žádosti Pavla Zahradníka z též vsi, jednomyslně při právě, přijavše to k svému svědomí, vysvědčili, že jest Matouš, syn Pavla Zahradníka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce téhož Pavla Zahradníka a matere Doroty, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Matouš, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili.

¹ Tj. 20. října.

[130.]

1632, 24. února Zachovací list Mikuláše, syna Matouše Krejfdorfskýho

Mikulášovi, synu Matouše Krejfdorfskýho ze vsi Sádků.

Léta Páně 1632 v outerej před památkou svatého Matěje apoštola Páně¹ za purkmistra pana Václava Vocta pan Jan Lorenců, měštěnin a spoluradní zdejší, Ondřej Lorenc Šindlář a Benedikt Štofek, sousedé z Horního předměstí při městě Poličce, byvši ku právu pohnaní k žádosti Matouše Krejfdorfskýho ze vsi Sádků,

[s. 164]

stojí osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Mikuláš, syn svrchu psaného Matouše Krejfdorfskýho, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných a dobře zachovalých, od otce často psaného Matouše Krejfdorfskýho a matere Salomeny, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Mikuláš, syn jejich, že jsou se vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré a pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Paměť: Toto svědectví na Michala, druhého syna jeho, také vztahovati se má.

¹ Tj. 24. února.

[131.]

1632, 10. července Zachovací a výhostní list Jiříka, syna Jana Čecha

Jiříkovi, synu Jana Čecha, u nás rychtáři.

[s. 165]

My, purkmistr a rada města Poličky, oznamujeme všem vůbec i jednomu každému, obzvláště kdež tento list čtou nebo čtoucí slyšán bude, že jest před nás /předvstoupil/ do plné rady naší Jiřík, syn někdy Jana Čecha, jinak Navrátila, ze vsi Širokého Dolu, poddaný obce naší, listu tohoto ukazatel, žádajíc nás za to, abychom jemu vysvědčení listovní vo sněti a zachování rodičův jeho, též také vo jeho na tento svět poctivému splodění, s vejhostem pod pečetí naší městskou vydaly. V kteréžto příčině postavil jest před námi osoby starožité, poctivé a dobře zachovalé, přáteli své, jmenovitě Jana Sládka, souseda našeho a Bartoloměje Červenku ze vsi Širokého dolu, poddaného obce naší, kteřížto jednomyslně, snesse se v dobré paměti a přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí, vysvědčili a seznali, že jest svrchu psaný Jiřík od rodičův poctivých a dobře zachovalých, řádně v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, od otce Jana Čecha, jinak Navrátila, a matere Mariany, dcery po Matějovy Červenkovy ze vsi Širokého dolu, poddané obce naší, na tento svět pošel a v též vsi Širokém dole splozen jest. Nadto nadevšeckno jak rodičové jeho, pokud jsou na gruntech obce naší zůstávali, také i jmenovaný Jiřík, syn

jejich, náležitě a dobře se chovali, ani žádné poskvrny, kteréž by jich dobré pověsti nebo poctivosti nyní i na časy budoucí škoditi mohlo po sobě nepozůstavili. Pročež poznávajíce žádost jeho slušnou býti, jemu toto listovní vysvědčení s výhostem propouštějíce jej z poddanosti (pokudž jakou má) vydáváme. K Vaším milostem a k Vám se přimlouvajíce, že jej mezi sebe, kdež by se zahodil laskavě přijíti, k němu přízeň a lásku i jiné všeckno dobré prokazovati i ochrannou ruku nad ním držeti ráčiti budete. Pro naše, Vašich Milostí a Vaši se toho věrně a ochotně odsloužení pro lepší toho jistotu, dali jsme k tomuto listu pečeť naši městskou přitisknouti vědomě. Jehož datum v městě Poličce v sobotu po svatém Prokopu¹ léta našeho 1632.

¹ Tj. 10. července.

[132.]

1632, 26. listopadu Zachovací list Mikuláše a Havla, synů Matěje Kavky

Mikulášovi, synu Matěje Kavky.

[s. 166]

Léta Páně 1632 v pátek po svatě Kateřině¹ za purkmistra pana Pavla Záruby pan Matěj Truhlář a pan Václav Šmejsrle, spoluměštěniné zdejší, byvši ku právu pohnaní k žádosti Matěje Kavky, souseda zde v městě Poličce, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jsou Havel, Mikuláš a Daniel, synové vlastní svrchu psaného Matěje Kavky, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných i také dobře zachovalých, od otce nadjmenovaného Matěje Kavky a matere Aničky, někdy dcery Ondřeje Libišarova, souseda zdejšího, pošli a zplozeni byli. Kteřížto rodičové zůstávají v témž manželství též v sousedství mezi námi, ano i nadepsaní Havel, Mikuláš a Daniel, synové jejich, že jsou se dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi

¹ Tj. 26. listopadu.

náleží chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Paměť: Havlovi tím způsobem vydán výpis.

[133.]

1633, 16. května Zachovací list Kašpara, syna Jana Skutečského

Kašparovi, synu po Janovi Skutečským kováři.

Léta Páně 1633 v pondělí svatodušní¹ za purkmistra pana Ondřeje Šindlara Martin Dědek a Jakub Sedláčků, sousedé zdejší, byvši ku právu pohnaní k žádosti Kašpara, syna po Janovi Skutečským kováři, někdy souseda zdejšího zůstalého, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Kašpar, syn vlastní svrchu psaného Jana Skutečského, od rodičův poctivých, řadem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých a knězem pořádným oddaných, i také dobře zachovalých, od otce nadjmenovaného Jana Skutečského a matere Barbory, pošel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Kašpar, syn jejich, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy nepozůstavili. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹ Tj. 16. května.

[134.]

[s. 167]

1642, 10. ledna Zachovací list Nykodýma, syna Jakuba Vejvody

Nykodým, syn Jakuba Vejvody.

Léta 1642 v pátek po Třech králich¹ za purkmistra pana Matouše Rývolý pan Václav Šmejsrle, Václav Sova a Václav Justů, sousedé zdejší, byvše k tomu od Jakuba Vejvody, souseda zdejšího na Horním předměstí, na místě Nykodýma, syna jeho, ku právu obeslaní, při témž právě zdejším společně a jednomyslně všickni (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že

jest dotčený Nykodým od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých, knězem pořádným oddaných, od otce Jakuba Vejvody a matere Alžběty Štočkové, posel a splozen. Kteřížto rodičové i také nadepsaný Nykodým, syn jejich, že jsou se všickni vždycky dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového po sobě, což by jich dobré pověsti a poctivosti škoditi mělo nebo chtělo, nyní i na budoucí časy nepozůstavili. Actum ut supra.

Vedle téhož vysvědčení jest témuž Nykodýmovi, synu Jakuba Vejvody list zachovací vydán.

¹ Tj. 10. ledna.

[135.]

1662, 16. ledna Zachovací list Jiříka Vocta

Jiřík, syn zůstalý po nebožtík[ovi] Václavovi Voctovi, měštěninu zdejšímu.

[s. 168]

Anno 1662 dne 16. Januariis za purkmistra poručeného pana Mikuláše Mlynářovýho Jeho Milosti císařské rychtář pan Jan Václav Rych, pan Jan Lorenců z přední rady a Tomáš Landškronský, spolumeštěniné zdejší, vysvědčili takto. Jest nám vědomé a v paměti své dobré snášíme, jakož na onen čas dobré paměti pan Václav Vocet, měštěnin a radní, osoba zdejší, zůstávající na vdovské stoličce, že jest sobě oblíbil k stavu svat[é]ho manželství poctivou pannu Alžbětu, dceru vlastní nebožtíka pana Jana Cymple, též spolusouseda radního zdejšího, kteřížto manželé náležitě v stav manželský vstoupíce, pořádným knězem toho času panem farářem zdejšímu katolickým byli oddáni a potvrzeni. Z kterýžto manželův a rodičův tento Jiřík, syn z nich, poctivě byl splozen, a potom po smrti otce jeho zůstanouce mateř jeho ovdovělá, pan Václav Landškronský, soused zdejší za manželku ji Alžbětu vdovu sobě poctivě a pořádně pojal, od kteréhožto pana otčíma svého na učení poctivého řemesla perníkářského do města Litomyšle dán byl, kterémužto náležitě vyuče se dále, potom řemesle se mezi poctivé lidi odebral. A že jak při rodičích svých zůstává, i jinde při učení téhož poctivého řemesla, i dále, kde se potom až posavad zdržoval, aby se některak nepoctivě a nenáležitě chovati měl, nikdy nic slýcháno nebylo, nežli všeckno dobré

a chvalitebné chování, a poctivé na tento svět jeho Jiříka Vocta splození, o tom o všem toto pravdivé vysvědčení dáváme. Čemuž že tak v pravdě jest, to přijímáme k svému dobrému svědomí.

Vedle kteréhožto vysvědčení jest témuž Jiříkovi Voctovi list zachovací vydán k osazení se v městě Českých Budějovicích.

[136.]

1664, 19. února Zachovací list Gregora, syna Jiříka Hledíka

Vysvědčení o poctivém na svět splození Gregora, syna z otce Jiříka staršího Hledíka, souseda na Horním předměstí města Poličky a z matere Lidmily, dcery Adama Frýdle ze vsi Vendole.

[s. 171]

Léta 1664 ve čtvrtek po neděli Devítníku jenž jest 19. dne Februaris za purkmistra pana Matouše Nejpoura Jeho Milosti císařské pan rychtář pan Jan Václav Rych a pan Jan Lorenců, osoby starožitné, dobře zachovalé, měšťané zdejší a spoluradní, byvši ku právu pořádně pohnaní k žádosti Jiříka staršího Hledíka, souseda na Horním předměstí města Poličky, stoje osobně při právě, všickni jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Gregor, syn vlastní svrchu psaného Jiříka staršího Hledíka, od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných i také dobře zachovalých, od otce nadjmenovaného Jiříka staršího Hledíka a matere Lidmily, někdy dcery Adama Frýdle ze vsi Vendole, pošel a splozen. Kteřížto rodičové zůstávají v témž manželství též v sousedství mezi námi, ano i nadepsaný Gregor, syn jejich, že jsou se dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nyní ani na budoucí časy po sobě nepozůstavili.

[s. 172]

[137.]

1664, 1. března Zachovací list Matěje, syna Vavřince Rezka

Matěj, syn Vavřince Rezka.

Léta 1664 v sobotu po neděli Estomihi, jenž jest 1. Martz za purkmistra pana Jiřího mladšího Ploucarovskýho Slovutný muž pan Jan Adalbert Felix, osoba konšelská bývalá a Martin Husarů, oba sousedé města tohoto Poličky, byvše ku právu pořádně pohnaní k žádosti Anny, pozůstalé vdovy po nebožtík[ovi] Vavřincovi Rezkovi, též sousedu někdy zdejším, stoje osobně při právě, jednomyslně (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) vysvědčili, že jest Matěj, syn vlastní dotčeného Vavřince Rezka od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svatého manželství sešlých a knězem pořádným oddaných i také dobře zachovalých, od otce nadjmenovaného Vavřince Rezka a matere Anny, dcery Martina Vraclavskýho, někdy obyvatele zdejšího, posel a splozen, jemuž Matějovi že jsou k žádosti snažně často psaného nebožtíka Vavřince Rezka, otce tohoto Matěje, při křtu svatém za kmotry se postavili. Kteřížto rodičové zůstávají v témž manželství též v sousedství mezi námi, ano i nadepsaný Matěj, syn jejich, že jsou se dobře a chvalitebně, jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic takového, což by jich dobré pověsti nebo poctivosti škoditi chtělo, nikdy až dosavad po sobě nepozůstavili.

[s. 173]

[138.]

1666, 29. ledna Zachovací list Lukáše Jecla

Vysvědčení o poctivém na svět splození Lukáše Jecle z otce Pavla Jecle, souseda na Horním předměstí města Poličky, a z matere Kateřiny, dcery Řehoře Kováře, souseda z téhož předměstí Horního, na pořádné ku právu výš psaného města Poličky Jana Růžičky a Ondřeje Pokornýho, sousedův zdejších, od dotčeného Pavla Jecle do místa radního obeslaní učiněná tak, jakž následuje.

V paměti své to snášíme, že na onen čas Pavel Jecl s Kateřinou, vlastní dcerou Řehoře Kováře, souseda někdy na Horním předměstí zdejším, náležitě v stav manželský jest vstoupil a pořádným knězem katolickým dle nařízení církve svaté oba tito manželé že jsou oddávaní byli, i kterýmžto rodičům Lukáš, syn jejich

poctivě na svět splozen jest, při jejichžto manželství namlouvání, aby svoji býti [s. 174] mohli, Ondřej Pokorný s nebožtíkem Šmejsrlem, sousedem a spoluradním někdy zdejším, jsa k tomu dožádán přítomný jsem byl a já Jan Růžička, když se jich těchto manželův svadební sňatek konal, při veselí za družbu sem sloužil, a potom po poctivém jeho Lukáše z lože manželského na tento svět splození, při křtu svatém za jednoho rukojmí anebo kmotra na snažné toho při mně od Pavla Jecla, otce Lukáše Jecla pohledávání sem se postavil, že tomu tak jest to k svému dobrému svědomí přijímáme. Stalo se dne 29. Januaris léta 1666 za purkmistra pana Jana Votavy, za přítomnosti téhož pana purkmistra, pánův přisežných z přední i z druhé rady města Poličky.

[139.]

1667, 8. června Zachovací list Václava Hejla

Václav, syn Jiříka Hejle.

Anno 1667 ve středu den svat[é]ho Medarda biskupa, to jest 8. Juni za purkmistra pana Jana Kašparovýho pan Mikuláš Sluka, osoba radní, a pan Jan Javůrek, pánův starších obecních, všickni měšténině zdejší, byvše od pana Matouše Nejpoura, konšela radního zdejšího, a pana Matouše Hejle na místě Václava Hejle, jakožto od poručníkův vdově pozůstalé, a jinším sirotkům po nebožtík[ovi] Jiříkovi Hejlovi, někdy sousedu zdejším, nařízených ku právu pořádně obeslaní, při témž [s. 175] právě (přijavše to na místě přísahy k svému dobrému svědomí) jednomyslně vysvědčili, že jest svrchu psaný Václav Hejl od rodičův poctivých, řádem křesťanským v stav svat[é]ho manželství sešlých, knězem pořádným katolickým, jakž také toho paměť v knihách městských druhých města Poličky dne 23. Januarii v létu 1652 zapsána, /v knihách druhých Donationum nuptialem řečených na listu 225/ se vynachází, oddaných, od otce výš psaného Jiříka Hejle a Salomény, zůstalé dcery po neb[ožtíkovi] panu Pavlovi Kubečkovi, někdy měšténině a písaři radním zdejším posel a splozen. Kteřížto rodičové, i také nadepsaný Václav Hejl, syn jejich, že jsou se vždyckni dobře a chvalitebně jakž na dobré a poctivé lidi náleží, chovali a nic, cožby jich dobré pověsti nebo

poctivosti škoditi mohlo a neb chtělo, nyní i na budoucí časy po sobě nepozůstavili.

[140.]

1672, 2. května Zachovací list Alžběty, dcery Bartoloměje Jeřábka

Alžběta, dcera Bartoloměje Jeřábka.

Anno 1672, den 2. May in Zeith deß Burgermeistrambt Heren Simon Pytrle Alß Herr Wentzl Landtschkronsky Ihr Kay: May: Gränitz Zohl gegenhandler vndt Andreaß beyde Bürger der königlichen Leibgedingß Stadt Politschka in dem Rath dem begehren nach von der Elisabeth verbliebenen Tochter nach dem seeligen Bartholomae Gerzabek auch geweßener bey seiner Lebenß Zeith kurzern anstatt deß Eydes haben sie bey Ihren guetten Gewießen bateurent und gezeigt, daß die obbemeldte Elisabeth von Elternrecht den Christlichen Gebch nach beehrgabten Bartholomeo Gerzabek undt Muetter Gerdrudis gewester Tochter nach dem Johan Modry von dem Dorff Staan auß dem ehrlichen Ehebeth herrkomben vndt gebohrn worden, vndt auch bey allhiesiegen Recht gefunds worden, daß abbemeldter Eheleith vndt der Elisabeth Eltern. Anno 1634 den 15. Mai Ehe geschehen. Welches Wir Ihr Kay: May: Riechter, Burgermeister vndt Rath der königl. Leibgedings Stadt Politschka in Königreich Böhmen, daß deme alßo vndt nicht anders seye, alß ob beschrieben haben Wir mit Vnßern Stadt Insiegl allhier wahrhaftig bekräftigen lassen wießentlich. So geschehen in der königlichen Leibgedings Stadt Politschka Anno et die ut supra. [s. 176]

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo vyhotovení výběrové edice poličské tzv. Knihy výhostů a zachovacích listů 1525–1672, která pokrývala agendu města i okolních poddanských vesnic spadajících do poličského panství. Práce se skládá ze dvou hlavních celků. Prvním se zabývá zařazením knihy do kontextu historie města a jeho panství, městské správy, dochovaných písemností a diplomatickým rozбором pramene. Vzhledem k časovému rozmezí vedení pramene městskou kanceláří je první kapitola věnovaná historii města a jeho panství od jeho založení do konce 17. století se zaměřením na 16. a 17. století. V úvodu této kapitoly je shrnut dosavadní výzkum dějin města a je zde zmíněna doposud jediná kriticky zpracovaná edice dochované knihy z fondu Archiv města Poličky. Jedná se o *Knihy městského soudnictví*, jejichž kritickou edici ve své diplomové práci zpracoval Miloslav Hromádko. V následující, druhé kapitole je stručně rozebrán systém městské správy pro vymezení a pochopení pojmů, které se v textech zkoumané knihy vyskytují. Třetí kapitola obsahuje diplomatický rozbor pramene, který umožnil pochopit strukturu vedení pramene i jeho samotnou podstatu.

Druhá část již obsahuje samotný přepis pramene, a to podle zásad vytvořených kolektivem autorů pod vedením Ivana Šťovíčka. Vzhledem ke smíšenému charakteru zkoumané knihy byla vytvořena výběrová edice pramene zaměřená výlučně na texty výhostů, zachování a různých vysvědčení, které jsou v knize zapsány. Jednotlivé texty byly přepsány metodou transkripce, dva cizojazyčné texty pak metodou transliterace. Texty jsou opatřeny poznámkovým aparátem a úvodním registrem, kde je uvedeno pořadové číslo zápisu, datum a jméno člověka, kterému byl daný list vydán. Dále je zde místní a jmenný rejstřík, ve kterém jsou pro rychlejší orientaci tučně zvýrazněna jména těch osob, jejichž výhosty nebo zachování se v knize nacházejí.

Zkoumaná kniha je v poličském inventáři evidována jako *Kniha výhostů a zachovacích listů*. Výzkum ovšem odhalil, že do knihy byly kromě opisů výhostních a zachovacích listů zaznamenávány také zápisy smluvního charakteru, které mezi sebou poličští měšťané nebo poddaní uzavřeli, proto se jedná o knihu se smíšenými zápisy přesněji pojmenovanou jako *Tzv. Kniha výhostů*

a zachovacích listů. Tyto zápisy, jak smluvní, výhostní či zachovací, neměly právní platnost, a to kvůli škrtkům a vpisům, které jsou v textech poměrně časté. V případě zachovacích a výhostních listů, na které se práce zaměřuje, lze předpokládat, že si písař do knihy zapsal koncept listin, které rada měšťanu či poddanému vydávala, nebo jejich opis pro evidenci příchodu a odchodu obyvatel. Tyto opisy však byly důležité nejen pro město, ale také pro vlastníka vysvědčení, což ukázal případ Adama Kobylského, jehož zachovací list shořel během požáru města v roce 1613 a městská rada mu na žádost vydala vidimát jeho vysvědčení a do této knihy písař zapsal opis textu pro uchování jeho znění před dalším poškozením.

Knihy obsahuje zapsaných 6 výhostů a 134 zachování, celkem tedy 140 zápisů, z nichž nejstarší je zachování Olbrechta za rybníkem z roku 1533 a nejmladší taktéž zachování Alžběty, dcery Bartoloměje Jeřábka z roku 1672. Nachází se zde ale i velké množství nepopsaných folií, což nasvědčuje tomu, že původní plán na její využití nebyl naplněn. Stalo se tak pravděpodobně kvůli tomu, že pro původně uvažované zápisy byla nakonec vybrána jiná kniha. Tento záměr nám z dochovaných knih mohou dokládat *Knihy městské žluté* z let 1601–1663, do níž byly zapisovány informace o vydaných nebo přijatých výhostních a zachovacích listech, nikoli však jejich doslovné opisy. Výzkum obsahu této knihy a její komparace se zkoumanou Knihou výhostů a zachovacích listů včetně paleografického rozboru písařů podrobně provedu v plánované diplomové práci. Co se týče frekvence zápisů, zřejmě nepřekvapí fakt, že nejvíce jich bylo do knihy vepsáno v období po bitvě na Bílé hoře. Jen za roky 1618 až 1623 kniha obsahuje 46 zápisů, což dokládá nejen odchod mnoha lidí z města během třicetileté války, ale také nejistotu, kterou v té době lidé pocítovali. Časté průchody vojsk a požáry mohly jednoduše způsobit zničení majetku včetně důležitých listin, jako byly zachování a výhosty.

Knihy výhostů a zachovacích listů je jednou z mála dochovaných knih fondu Archiv města Poličky obsahujících i zápisy z 1. poloviny 16. století. Polička byla malým královským městem s méně obsáhlou agendou, již často postihovaly požáry zachvacující velkou část města, které mohly k torzovitosti

dochovaných knih přispět. Kniha tak nabízí jedinečnou možnost výzkumu městské a vrchnostenské kanceláře města Poličky v tomto období. V jejích zápisech lze vyčíst kromě složení městské rady také příbuzenské vztahy či ze stylu písma rozpoznat jednotlivé písaře a určit jejich úroveň zručnosti. Vypracovaná výběrová edice zpřístupňuje dochované zápisy výhostů a zachování pro další studium nejen poličské kanceláře a městské a vrchnostenské správy, nýbrž i pro studium samotných listů, jejich obsahu a významu v rámci raně novověkého českého města.

Prameny, literatura a internetové zdroje

Prameny nevydané

SOA Hradec Králové, SOkA Svitavy se sídlem v Litomyšli, fond Archiv města Poličky:

Kniha výhostů a zachovacích listů 1525–1672, inv. č. 235;

Knihy městské žluté 1601–1663, inv. č. 69;

Liber memorabilium 1509–1713, inv. č. 234b;

Protokol civilní a trestní 1432–1523, inv. č. 233.

Prameny vydané

Codex Juris Municipalis Regni Bohemiae II, ed. Jaromír ČELAKOVSKÝ, Praha 1895.

Codex Juris Municipalis Regni Bohemiae III, edd. Jaromír ČELAKOVSKÝ – Gustav FRIEDRICH, Praha 1948.

Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Chrudimsko, edd. Lenka MATUŠÍKOVÁ – Alena PAZDEROVÁ, Praha 2017.

Sčítání konzumentů soli v Čechách roku 1702, edd. Eduard MAUR – Dagmar PÍŠOVÁ, *Historická demografie* 18, 1994, s. 7–67.

„...aby se umění malířskému vyučoval“. *Křestní, výuční a zachovací listy z fondu Pražská malířská bratrstva*, edd. Radka TIBITANZLOVÁ – Martina BERANOVÁ, Praha 2009.

Literatura

ADÁMEK, Karel, *Z dějin hospodářství královského věnného města Poličky*, Praha 1906.

ADÁMEK, Karel, *Z kulturních dějin královského věnného města Poličky*, Praha 1901.

BERAN, Zdeněk, *Landfrýdní hnutí v zemích České koruny: snahy o zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti ve středověké společnosti*, České Budějovice 2014.

BLÁHOVÁ, Marie, *Historická chronologie*, Praha 2001.

ČÁŇOVÁ, Eliška, *Prameny k vývoji migrací v Čechách (17. a 18. století)*, *Historická demografie* 10, 1986, s. 145–160.

- DUDEK, Karel, *Polička a zemská stezka Hrutovsko-Trstenická*, Polička 1939.
- ĎURČANSKÝ, Marek, *Nymburk v letech 1629–1634 ve světle městských register a jiných pramenů 2. (Městská kancelář a obsahový rozbor register)*, Středočeský sborník historický 26–27, 2013, s. 15–43.
- HÁJEK, Antonín, *Královské věnné město Polička do roku 1838*, Polička 1890.
- HLAVÁČEK, Ivan – NOVÝ, Rostislav – KAŠPAR, Jaroslav, *Vademecum pomocných věd historických*, Jinočany 1997.
- HOFFMANN, František, *Středověké město v Čechách a na Moravě*, Praha 2009.
- JANÁK, Jan – HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*, Praha 2005.
- JUNEK, David – KONEČNÝ, Stanislav, *Dějiny města Poličky – 750 let*, Polička 2015.
- KEJŘ, Jiří, *Vznik městského zřízení v českých zemích*, Praha 1998.
- KONEČNÝ, Stanislav, *O zakládací listině města Poličky*, Polička 1995.
- KONEČNÝ, Stanislav, *Poličsko. Turisticko-vlastivědný průvodce, obcemi a jejich okolím*, Tišnov 2005.
- MAUR, Eduard, *Problémy studia migrací v českých zemích v raném novověku*, Historická demografie 30, 2006, s. 7–18.
- MICHL, Josef, *Polička, královské věnné město v Čechách*, Praha 1848.
- MICHL, Josef, *Zachovací listy z knih pamětných města Poličky od léta 1525–1667*, Časopis českého musea 21, 1847, č. 1, s. 421–428.
- NAVRÁTIL, František, *Zachovací a výhostní listy v archivu Kamenice nad Lipou*, Časopis rodopisné společnosti Československé 17–18, 1947, s. 97–98.
- Ottův slovník naučný* sv. 14, Praha 1899; sv. 16, Praha 1900; sv. 20, Praha 1903; sv. 27, Praha 1908.
- RICHTER, Miroslav – SEMOTANOVÁ, Eva (edd.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 5. Hradec Králové*, Praha 1998.
- ROUBÍK, František – HAAS, Antonín a kol., *Slovníček archivní terminologie*, Praha 1954.
- RŮŽIČKA, Jindřich – KRUŠINA, Josef, *Dějiny města Poličky*, Hradec Králové 1968.

SEDLÁČEK, Augustus, *Paměti a doklady o staročeských mírách a vahách*, Praha 1923.

SOUKUP, Ladislav, *Vývoj veřejné správy v českých zemích 1. Do roku 1848*, Plzeň 1996.

ŠIMŮNEK, Robert (ed.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 30. Polička*, Praha 2019.

ŠIMŮNEK, Robert (ed.) a kol., *Historický atlas měst České republiky 33. Vysoké Mýto*, Praha 2021.

ŠTEFKA, Jan Václav, *Královské věnné město Polička v přítomnosti a minulosti*, Polička 1893.

ŠTOVÍČEK, Ivan a kol., *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*, Praha 2002.

VOJTÍŠEK, Václav, *O studiu městských knih českých*, Praha 1916.

VOJTÍŠKOVÁ, Jana – ŠEBESTA, Jan, *(Králové)hradecké městské kanceláře do roku 1620*, Hradec Králové – Ústí nad Orlicí 2013.

VOJTÍŠKOVÁ, Jana, *Středověké a raně novověké městské kanceláře: široké téma pro široké využití*, Sborník archivních prací 68, 2018, s. 85–93.

ŽEMLIČKA, Josef, *Přemysl Otakar II. Král na rozhraní věků*, Praha 2011.

Archivní pomůcka

HORNÍČEK, Ladislav – PŮŽA, Bedřich – PŮŽOVÁ, Bohumila – RŮŽIČKA, Jindřich, *Okresní archiv v Litomyšli. Archiv města Poličky. Odd. II. Knihy do 1850 a regulovaný magistrát. Dílčí inventář*, Litomyšl 1965.

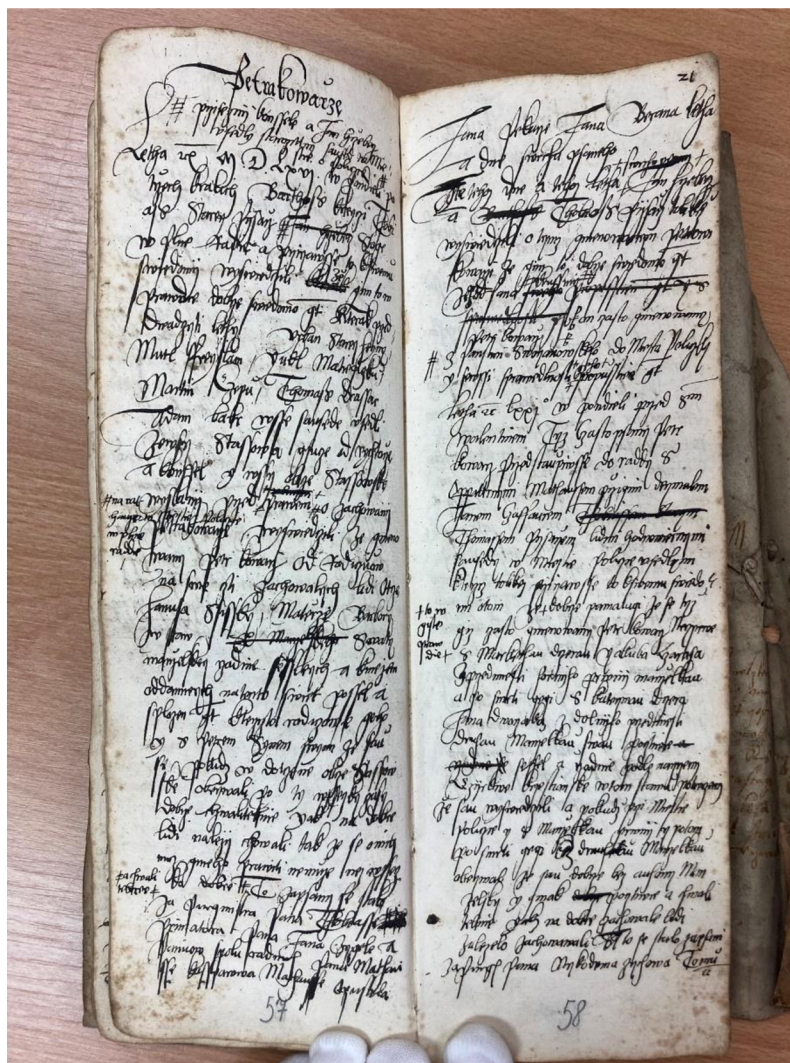
RŮŽIČKA, Jan a kol., *Okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli. Průvodce po fondech a sbírkách*, Hradec Králové 1973.

Internetové zdroje

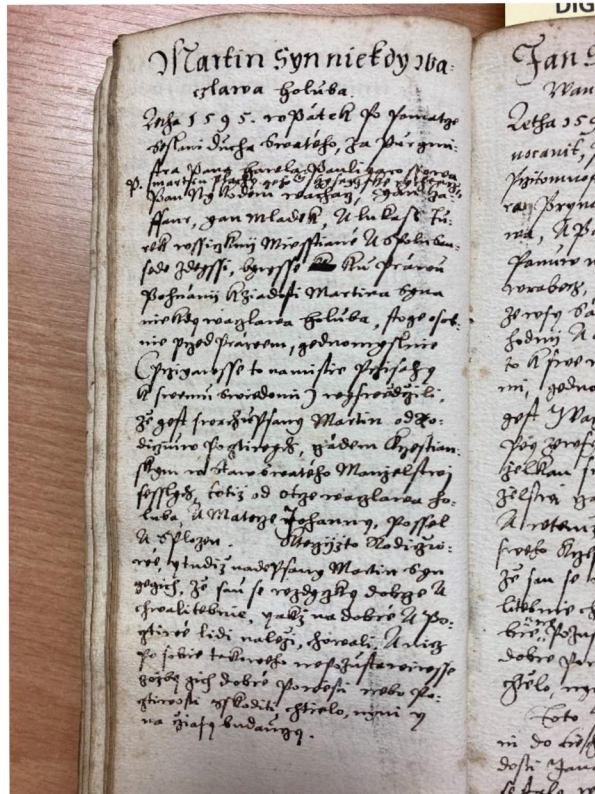
Elektronický slovník staré češtiny [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., oddělení vývoje jazyka 2006–2024 [cit. 20. 4. 2024]. <https://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx>.

MÜLLER, Johann Christoph, *Müllerova mapa Čech z roku 1720: z mapové sbírky Historického ústavu AV ČR* [online]. Praha: Historický ústav AV ČR, 2002. [cit. 20. 4. 2024]. http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul.

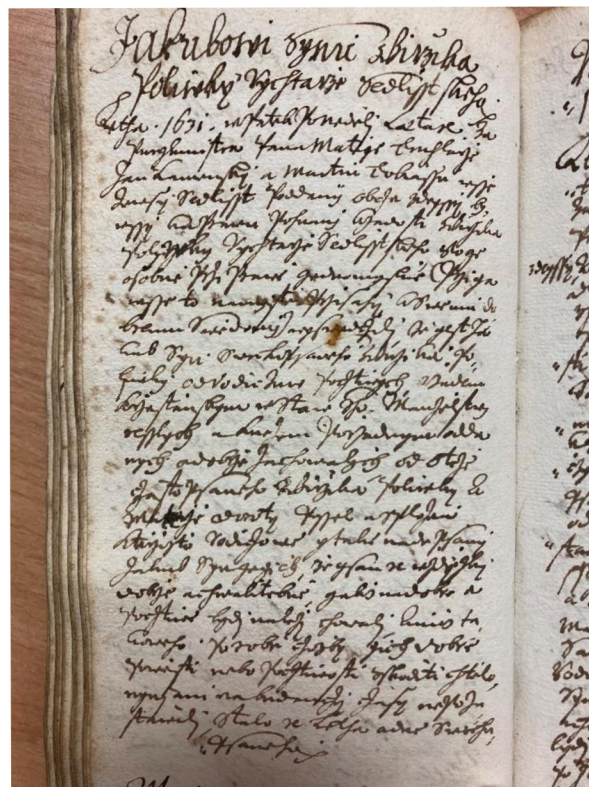
Obrazová příloha

Obr. 6 První zápis zachování Petra Kováře z roku 1566 s jasně viditelnými škrty v textu prokazujícími, že text postrádá právní platnost (foto autor)

Obr. 7 Zachování Martina, syna Václava Holuba, z roku 1595 (foto autor)

Obr. 8 Zachování Jakuba, syna Jiřka Polívky, z roku 1631 (foto autor)

Seznam zkratek

AMP	Archiv města Poličky
CIM	Codex Iuris Municipalis
inv. č.	inventární číslo
HAM	Historický atlas měst České republiky
SOA	Státní oblastní archiv
SOkA	Státní okresní archiv

Jmenný rejstřík

A

Abštorský	
Hanuš.....	42
Adam , syn Matouše Rývaly.....	110
Alžběta , dcera Bartoloměje Jeřábka.....	133
Andreaß.....	133
Andres, zedník.....	67
Andrle	45
Andrle, kamenský rychtář.....	89
Andrle, pohledecký rychtář.....	62
Anna , podruška.....	68
Asatura	
Václav.....	40

B

Babr	
Adam.....	59, 64
Barta	
Jan.....	79
Bartl	
Havel.....	45
Bartoš, manželka Barbora.....	40, 41
Barvíř	
Kašpar.....	116
Bednář	
Marek.....	86
Václav.....	72, 73
Belvl	
Martin.....	55
Beneš, primas.....	46
Beran	
Jan.....	60
Martin.....	52
Bermasso	
Martin.....	68
Bilavins	
Abrahám, manželka Kateřina.....	83, 84
Tobiáš	82, 84, 85, 109
Bílý	
Beneš, manželka Voršila.....	67
Petr , manželka Kateřina.....	67
Bohuslav , syn Ondřeje Šindlara.....	104
Bolec Prokl.....	51

Borek	
Jan	62
Matěj, manželka Anna.....	62
Borovský	
Mikuláš.....	42
Brikcius	41, 42
Brokl	
Prokop	66
Brůna	
Tobiáš.....	119
Brychta.....	74
Brychtová	
Kateřina.....	121
Bryzl	
Ambrož, manželka Regina.....	70
Bartoloměj.....	121
Březovský	
Jan.....	40
Martin.....	41, 42
Buřval	
Pavel.....	75

C

Cafourek	
Jan.....	122
Cendelín	
Jan.....	52
Cígel	
Jan.....	56, 60, 62, 64, 65, 80
Ondřej	57
starý.....	40
Urban, manželka Markéta.....	57, 90
Cígelová	
Zuzana.....	103
Cihlář	
Valentin.....	71, 73
Cichoraeis	
Tobiáš , manželka Zuzana....	96, 97, 98, 99, 101
Cvrček	
Martin, manželka Kateřina.....	94
Cygán	
Pavel	55
Cyml	
Jan , manželka Mariana.....	106, 129
Mikuláš.....	106

Cymplová	
Alžběta	111
Cymprt	
Hanuš.....	51

Č

Čafour	
Jan.....	60, 64, 68, 77, 78
Jiřík	110
Čamprle	
Jan.....	40, 41
Čápal	
Zigmund.....	49, 53, 55, 56
Zych	57, 58
Čapek	
Tomáš.....	51
Čaras	
Jakub.....	60, 64
Petr, manželka Anna.....	90, 91
Urban	90, 91
Čech	
Jan, manželka Mariana	126
Čeněk	
Mikuláš	119
Šimon.....	119
Čep	
Martin.....	59, 64
Čermák	
Ambrož	48
Jan.....	77
Václav , manželka Kateřina ..	58, 59, 70, 77, 78,
105	
Červenka	
Bartoloměj.....	126
Matěj	126
Červený	
Pavel	40, 41

D

Daněk z Lezníka.....	41
Daniel, syn Matěje Kavky	127
Daniel , syn Matěje Malíře.....	118, 119
Daniel , syn Pavla Příbramského.....	94
Daniel , syn Šimona Sládka	114
Dědek	

Martin	128
Dejmal	
Matouš	46, 49, 52, 60, 64
Deml	
Hanus	40, 42
Michal	61
Dláp	
Vašek.....	48
Dlouhý	
Martin	108
Doležel	
Mikuláš	75
Dostál	
Jakub	95
Drašar	
Tomáš	59, 64
Dreml	
Jiřík.....	61
Drmelka	
Václav , manželka Mandalena	76, 77
Dřevěný	
Jílek	57
Dubánek	
Jan.....	52
Dubský	
Jan.....	91
Duchek ze Studence	69
Duchoslav , syn Jana Felixe	106, 107
Dvořák	
Bartoloměj	108
Jan.....	60, 64, 71
Matěj	72, 73

E

Ehl	
Jakub.....	67
Erazým	
Pavel	125
Eremka	
Jeremiáš, manželka Anna.....	120
Ernpargnar	
Tomeš	67

F

Fajnemon	
Martin, manželka Markéta	96
Faltýn z Kunvaldu	51
Faltys z Pohledce	62
Fatýs	
Daniel.....	87
Felix	
Jan starší	81, 85, 87, 91, 106, 107, 131
Šimon	81, 82, 114, 115, 116
Tobiáš	109
Fikar	
Hanuš.....	47
Fiksa	
Matěj.....	44
Filip	
Šimek	73
Foller	
Mertl	39
Forman	
Beneš	47
Fornajinka	
Anna	72
Frejšlam	
Mutl	59, 64
Frýdl	
Blažek	72
Adam.....	130
Fučík	
Václav, manželka Dorota	122
Fuzntar	
Pavel	96

G

Geryser	
Pavel	49
Gregor, syn Jiřika Hledíka.....	130
Groff	
Petr	54

H

Hájek	
Jiřík	117

Hajný	
Hanus	45
Haman	
Jan, manželka Mandalena.....	61
Hanek	
Ondřej.....	84
Hanus	
Bartoš.....	43
Jiřík.....	89
Hanůs, zedník.....	67
Hanzlík	
Vávra	71
Háp	
Jákoab Vajs	40
Háp	
Vencel	41
Harapička	
Valenta, manželka Kunhuta.....	59
Hatz	
Adam.....	54
Havel	
Jan.....	62, 78
Jíra.....	91
Havel ze Čtyř Dvorů.....	61
Havel, syn Matěje Kavky	91, 127, 128
Havel, syn Václava Drmelky	76
Havelka	
Matěj	51
Hegar	
Jokl.....	47
Hegr	
Matouš.....	47
Mutl	48
Hejl	
Jiřík, manželka Saloména	132
Matouš.....	132
Václav	91, 109, 110, 114, 120, 124, 132
Hejný	
Urban, starý	64
Hejtman	
Prokop	47
Hejtmánek	
Jan.....	71
Heliades	
Mikuláš	101
Hipšauf	
Hanuš.....	63
Hlaváček	
Martin	80

Hledík	
Jiřík, manželka Lidmila	130
Hlinecký	
Jakub	65
Hnát	
Stanislav	95
Hnátová	
Markéta	102
Holeček	
Jan	77
Holub	
Václav, manželka Johana	78
Homrych	
Vencl	39
Honc	
Martin	66
Horký	
Tomáš	70
Hostinský	
Jan	70, 100
Joanes	53, 67, 76
Hrnčíř	
Martin	43
Hrstka	
Jíra	74
Hřebec	
Blažek	113
Jan	41, 42, 43, 44, 52, 59, 60, 64
Husar	
Martin	131

Ch

Chlubna	
Jiřík	47
Chochol	
Vavřinec	87

J

Jakel	
Jakub, manželka Mandalena	113
Jakub	
Schod, manželka Aneta	88
Jakub , syn Jiříka Polívky	124
Jakub , syn Martina Nováčka	68
Jakub, syn Václava Čermáka	78

Jan z Pohory	50
Jan , manželka Markéta	74
Jan, manželka Markyta	44
Jan , syn Bartoloměje Bryzla	121
Jan , syn Bartoloměje Dvořáka	108
Jan , syn Blažeje Rajskeho	116
Jan , syn Jakuba Unčela	90
Jan , syn Jana Felixe	106, 107
Jan , syn Jana Koníčka	114
Jan , syn Jiříka Kotka	111, 112
Jan , syn Jiříka Parmy	124
Jan , syn Jiříka Zívrustka	122
Jan , syn Matěje Mlynáře	91, 92
Jan , syn Ondřeje Šindlara	104
Jan, syn Václava Čermáka	78
Jan , syn Václava Perníkáře	110
Jan , syn Václava Slepého	78
Jan , syn Václava Šmejsrle	85
Jan , syn Václava Vocta	108
Jan , syn Vavřince Chochola	87
Janda	
Václav	50
Janek	
Jan, manželka Dorota	72
Martin	41
Pavel	42
Jaroš	
Pavel	57
Jarošov	
Havel Paul	78
Javůrek	
Jan	57, 132
Matouš , manželka Anna	115, 116
Jecl	
Lukáš	131
Martin	55
Pavel, manželka Kateřina	131
Jehl	
Paul	46
Pavel	40
Jeronym , syn Jana Hamana	61
Jeřábek	
Bartoloměj , manželka Gertruda	88, 133
Ježík	
Jan	58, 59, 65, 67, 73
Petr	76, 77, 99
Jihlavský	
Marek	116
Mikuláš	117

Jílek	44
Jílek	
Matěj	52
Jiřík, letovský rychtář	43
Jiřík z Vysokého Mýta	57
Jiřík , syn Bartoloměje Dvořáka	108
Jiřík , syn Jakuba Jakela	113
Jiřík, syn Jana Čecha	126
Jiřík , syn Jana Konička	114
Jiřík , syn Martina Fajněmona	96
Jiřík , syn Matouše Rývaly	110
Jiřík , syn Pavla Šnicmana	112
Jiřík , syn Prokopa Votýpky	71
Johanides	
Václav	87, 90, 92 , 93, 96, 101, 109
Junek	
Lorenc	73
Matouš, manželka Kateřina	73
Just	
Filip, manželka Kateřina	72, 124
Václav	128

K

Kamenský	
Jan	123, 124
Kapsář	
Matouš, manželka Anna	117
Karásek	
Jan	119
Karbar	
Faltys	70
Kašpar	41
Jan	132
Matouš .. 47, 48, 49, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60,	
62, 63, 64, 65, 66, 70, 73, 74	
Kašpar , syn Bartoloměje Dvořáka	108
Kašpar , syn Jana Sedláčka	103
Kašpar , syn Jana Skutečského	128
Kašpar , syn Jiříka Svobody	95
Kavca	
Jan	49
Kavka	
Matěj, manželka Anička	91, 127
Kazda	
Martin	39, 41, 44
Keršpan	
Jokl, manželka Anna	63

Kincl	
Beneš	49
Klobása	
Šimon	80
Klornar	
Martin	40, 42
Klučburský	
Matyáš	116
Knaknar	
Ondřej	72
Kobylský	
Adam	81
Kohotuek	
Jakub	88
Kolář	
Jan	39
Martin	65
Petr	68
Viktorín	102
Koniček	
Jan	114
Konstantin , syn Tobiáše Bilavinsa	109
Kopřiva	
Havel	68
Kořínek	
Havel	88
Košek	
Havel	68
Kotek	
Eliáš	100
Jiřík , manželka Zuzana	111, 112
Simeon, manželka Lidmila	112
Kousal	
Pavel	76
Kovář	
Jaroš	45
Marek	51
Michal	43
Mutl, manželka Magdalena	47
Petr	59, 60, 64
Řehoř	131
Kožešník	
Eliáš	41
Jan	49
Matěj	48, 50
Václav	79
Kraus	
Bartoloměj	96
Krauz	

Valentin	72
Krejčí	
Bartoš	40, 41, 47, 50, 51, 57, 58, 59, 63, 64
Blažek	42
Pavel	105
Krejřndorřský	
Matouř, manželka Salomena	125, 126
Kropáč	
Zdeněk , manželka Dorota	56
Krupský	
řimon	84
Kruřina ze Svojanova	60, 64
Krystl	
Belvl	70
Kryřtoř , syn Jana Felixe	106, 107
Křina	
Hanus	42
Křiva	
Petr	58
Kubař	
Viktorín	125
Kubeček	
Jan	77
Pavel	132
Kučera	
Václav	114
Kulhánek	
Vavřinec	48
Kunc	
Hanuř, manželka Zuzana	51
Kvačar	
Václav	121

L

Lampák	
Jířa	52
Lancman	
Jakub	119
Landřkronský	
Tomáš	129
Václav, manželka Alřběta	129, 133
Lantra	
Jiřík	57
Lavrejn	
Martin	49
Leder	

Jiřík, manželka Marta	98
Leflar	
Klornar, starý	46
Mutl, manželka Kateřina	48
Leslár	
Zyman	42
Libiřar	
Ondřej	127
Linhart	
Vencl	43
Lisej	
Marek	52
Liskový	
Matěj	83
Litomyský	
řimon	81
Lojchr	
Jokl	63
Longvencl	41
Matouř	47, 51
Lorenc	
Jan	125, 129, 130
Mikuláš	90
Loukotek	
Vaněk	75
Louřtík	
Ondřej, manželka Kateřina	49
Luče	
Gregor	49
řimon	49
řtěpán, manželka Dorota	49
Tomáš	49
Ludvík , syn Pavla Ruspacha	100
Lukáš	
Martin	62
Lydin	
Matouř	89

M

Mourek	
Tobiáš	50
Macek	
Václav, manželka Alina	50
Machna	
Jiřík	39, 41
Macholt	
Matěj	69

Makovský	
Ondřej , manželka Kristýna	93, 99, 108, 110
Václav, manželka Barbora.....	99
Makůvka	
Mikuláš	94
Malát	
Jan.....	62
Malíř	
Matěj , manželka Anna...82, 89, 103, 105, 106,	108, 117, 118, 119
Manek	
Vít	94
Manigeltt	
Václav	67
Mareček	
Marek, manželka Lidmila	80
Marek , syn Jakuba Jakela.....	113
Mariana, dcera Filipa Justa	124
Marta , dcera Tobiáše Cichoraea	101
Martin, rychtář.....	73
Martin , syn Bartoloměje Dvořáka.....	108
Martin , syn Jakuba Zemana	77
Martin , syn Jeremiáše Remše	76
Martin , syn Jiříka Smržky	80
Martin , syn Jiříka Vorlického.....	107
Martin , syn Václava Drmelky	76
Martin , syn Václava Holuba	78
Martínek	
Jakub	86
Mikuláš, manželka Kateřina.....	86
Máňa	
Vichta.....	57
Mastný	
Šimon	52, 53
Máša	
Viktorín	61
Mašek	
Martin	69
Matěj, farář u svaté Anny	46
Matěj, rychtář	72
Matěj , syn Jeremiáše Eremky	120
Matěj , syn Matěje Pekaře.....	115
Matěj , syn Vavřince Rezka	131
Matějíček	
Jukl.....	59, 64
Matějka	
Jakub.....	viz Matějíček Jukl
Matěj	75
Matouš , syn Bartoloměje Dvořáka	108
Matouš, syn Martina Fajnemona	96
Matouš , syn Pavla Zahradníka	125
Měchýř	
Tomáš	64
Melichar	
Beneš	80
Pavel, manželka Anna.....95, 101, 106, 108,	110, 111, 112, 113, 116
Melounová	
Dorota.....	107
Micka	
Jílek	59
Mikuláš	51, 59
Staněk	51, 59
Michal, rychtář	66
Michal , syn Matouše Krejfdorfskýho	126
Mlazovský	
Mikuláš	110
Mikuláš, pohorský rychtář.....	41
Mikuláš , syn Matěj Kavky	127
Mikuláš , syn Matouše Krejfdorfskýho	125
Mikulov	
Martin, manželka Marta	69
Mládek	
Jan , manželka Alžběta.....	52, 77, 78, 101, 102
Matouš , manželka Markéta.....	102
Mládek	
Václav, manželka Anna	82, 92, 93, 99, 101,
102, 103, 105, 107, 110, 111, 112, 114,	115, 121
Mlynář	
Albrecht	43
Martin	43, 45
Matěj, manželka Alžběta	91, 92
Mikuláš	129
Nykl, manželka Kateřina	46
Vavřinec	69
Mlynařík	
Ondřej, manželka Anna.....	123
Modrý	
Johan.....	133
Molenda	
Tomáš , manželka Zuzana	46, 57
Vavřinec	56
Motl	
Olbrecht	41
Mydlář	

Jiřík, manželka Dorota ...	81, 82, 89, 92, 93, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 120, 121
Václav	41, 44
Myslivec	
Portl	66

N

Nallara	
Jan	39
Nedvězský	
Kašpar	121
Václav, manželka Kateřina	89
Nojpaup	
Beneš	104
Matouš	130, 132
Ondřej	96, 113
Nerberk	
Štěpán	49
Neškudla	
Vavřinec	75
Nevěřilová	
Anna	108
Nojkum	
Belvl	71
Nováček	
Martin, manželka Magdelina	68
Nožíř	
Jiřík, řečený Jirk	68, 77, 80
Pavel	68, 73
Nycl	
Paul	67
Nykl	
Andres, manželka Barbora	66
Ondřej	42
Nykodým , syn Jakuba Vejvody	128

O

Olbrecht , manželka Kateřina	39
Ondřej, pohorský rychtář	50, 58
Ondřej , syn Ondřeje Mlynaříka	123
Ondřej , syn Václava Mládka	102
Opuštil	
Matouš	48, 58, 59, 60, 64

P

Pacovská	
Dorota	87
Pajkar	
Hanus	40
Park	
Andrle	48
Vencl	46
Parma	
Jiřík , manželka Mandalena	124
Pártl Adamů	61
Pařízek	
Matouš	63
Pastuš	
Mutl	42
Pavel , syn Jiříka Parmy	124
Pavel , syn Ondřeje Šindlara	104
Pavel , syn Pavla Rubeculy	105
Pavel , syn Pavla Šnicmana	112
Pavel , syn Šimona Sládka	114
Pavel , syn Václava Fučíka	122
Pech	
Havel	71
Pekař	
Burian	123
Jan	60, 64
Kašpar	13, 40
Matěj, manželka Kateřina	115
Nikl	39
Staník	40
Šimon	44
Pelíkán	
Jan	119
Pelouch	
Jiřík	124
Permer	
Lorenc	47
Perníkář	
Jan	92
Václav, manželka Anna Turková	110
Pešín	
Cyprián, manželka Anna	98
Pešková	
Kateřina	92, 104
Pešl	
Urban	77
Písař	
Tomáš	52, 57, 60

Písecký	
Václav	116
Plachý	
Martin	44, 56, 73, 77, 78
Pláteník	
Hanus	40
Mikuláš	45
Pleskal	
Burian	80
Plížíl	
Jiřík	75
Petr, manželka Dorota	75
Ploucar	
Jiřík	94, 101
Jiřík, mladší	131
Matouš	52
Mikuláš	78
Ploucarová	
Alžběta	82
Pokorný	
Ondřej	131
Pokuron	
Portl	66
Polívka	
Jiřík, manželka Dorota	124, 125
Pompeš	
Václav	62
Popudka	
Dorota	44
Poukar	
Šimon, manželka Markéta	62
Pour	
Martin	61
Vavřinec, manželka Barbora	61
Procházka	
Jan	94
Prokl Bolec	51
Příbramský	
Pavel, manželka Anna	94
Puchar	
Hanus, manželka Markyta	66
Pytrle	
Simon	133

R

Rajský	
Blažej, manželka Marta	116

Regina, dcera Melichara Krejčího	109
Remš	
Jeremiáš, manželka Gedruta	76
Rezek	
Jan	116
Vavřinec, manželka Anna	131
Rolastovička	
Matěj	44
Rouček	
Václav	73
Rozkošný	
Václav	123
Rubecula	
Pavel , manželka Anežka	105
Ruspach	
Beneš Melichar, manželka Anna	100
Pavel Melichar, manželka Anna... ..	99, 100, 109
Růžička	
Jan	131
Rych	
Jan Václav	129, 130
Rychecký	
Adam	83
Rýmar	
Martin	39
Rýval	
Matouš, manželka Dorota	110
Rývola	
Matouš	128

Ř

Řehák	
Matěj	58
Řezník	
Havel	50, 56
Jákuš	44
Matouš	41
Ondřej	112
Vít	93
Řůnda	
Václav	58

S

Sádlo	
Václav	48

Samuel , syn Jana Felixe	106, 107	Tomáš	89
Samuel , syn Šimona Felixe.....	82	Smržek	
Sanetorin		Jiřík, manželka Kateřina	80
Matěj	84	Sokol	
Sarkander		Jan	118
Jan.....	101	Tomáš	59
Sedláček		Souček	
Jakub.....	108, 128	Václav.....	72
Jan....	81, 87, 99, 100, 101, 102, 108, 110, 112, 115	Soukeník	
Jan , manželka Anna	103	Jindra	41
Kašpar ..	81, 82, 85, 87, 90, 91, 92, 93, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 111, 114, 121, 125	Ondřej.....	44
Matěj	123	Tomáš	44
Sejdk		Vít.	41, 42, 44
Beneš	55	Soušek	
Sejkora		Martin	94
Jiřík	116	Sova	
Lukáš.....	119	Mach	58, 59, 68
Sekera		Pavel	90
Beneš	58, 59	Václav.....	128
Severa		Vavřinec	77
Václav	62	Stanislav , syn Jeremiáše Eremky	120
Sežík		Stanislav , syn Pavla Šnicmana.....	112
Jan	121	Stehlíček	
Simeon , syn Jiříka Kotka	111, 112	Urban	89
Sixta		Stejskal	
Václav	98	Matěj	68
Sklenář		Stephan	
Jiřík	39, 40, 41, 42, 44	Václav.....	98
Skočovský		Stodola	
Jan	86	Jiřík	68, 72, 73
Skutečský		Straka	
Jan, manželka Barbora.....	128	Martin	51
Sládek		Straník	
Jan	126	Jan	57, 73
Mikuláš	68	Václav.....	57, 61
Šimon, manželka Anna	114	Strnad	
Slavík		Martin	88
Duchoslav	115, 116	Svoboda	
Slepý		Havel	88
Václav, manželka Ludmila.....	79	Jiřík, manželka Mariana	95
Slovák			
Šimon.....	76, 79	<hr/>	
Sluk		Š	
Mikuláš	132	Šafar	
Smejkal		Jakub.....	89
Pavel, manželka Anna	89	Jan, manželka Anna	74
		Petr	73, 74
		Šejnoha	

Jan	50, 58
Šíbl	
Václav	54
Šimek	
Kašpar	111
Šimková	
Dorota.....	81
Šimon , syn Ambrože Bryzla	70
Šimon , syn Ondřeje Makovského	93
Šindlar	
Jiřík	106
Ondřej.....	128
Ondřej , manželka Lidmila	104
Paul.....	63
Petr, manželka Kateřina.....	54, 55
Štěpán.....	104
Šindlář	
Ondřej Lorenc	125
Šindlerová	
Kateřina	107
Šiška	
Hanus, manželka Barbora	59, 64
Šlajpar	
Materna	45
Šlerka	
Matouš	90
Šmalc	
Jakub.....	79, 115
Šmejsrle	
Václav .. 86, 91, 92, 93, 94, 103, 104, 105, 127,	
128, 132	
Šmídek	
Antonín	44
Jan.....	57
Šnicman	
Pavel, manželka Anna	108, 112
Šňorek	
Jakub.....	43
Šod	
Hanuš.....	48
Štamberský	
Jan	50
Štejgl	
Matouš, manželka Margareta	51
Štěpán , syn Bartoloměje Bryzla	121
Štětkovský	
Václav	98
Štoček	
Daniel, manželka Anna	123

Štočková	
Alžběta	129
Anna.....	86
Štofek	
Benedikt.....	125
Štros	
Matěj	91
Štrygl	
Matouš.....	55
Štůblman	
Jan, manželka Anna	55
Štyl	
Jiřík.....	39
Švíhel	
Jan	41

T

Tácek	
Vavřinec	52
Tichý	
Jiřík	103, 108, 123
Tkadlec	
Severin	116
Tobiáš	
Martin	123, 124
Tobiáš, radní.....	55, 56
Tobiáš, starý písař	59, 60, 61, 64
Tobiáš , syn Tobiáše Cichoraea	101
Tobík	
Matěj	76
Pavel, manželka Eva	93
Samuel	93
Tobiaš.....	63
Tobíková	
Mariana.....	109
Tobolářka	
Anna.....	117
Toman	71
Tomáš, manželka Kateřiny	45
Tomáš , syn Pavla Šnicmana	112
Trpín	
Jan	75
Truhlář	
Adam.....	57

Matěj ...	82, 87, 92, 93, 99, 100, 101, 102, 104, 106, 107, 110, 111, 114, 115, 120, 121, 122, 124, 127
Trutnovský	
Fridrich, manželka Markéta	105
Tučková	
Mandalena.....	121
Tučný	
Matouš	115
Turek	
Jan.....	71, 72
Lukáš.....	77, 78, 79, 80
Turková	
Anna	110

U

Uchytíl	
Jan.....	74
Ulmon	
Andrle	66
Unčel	
Jakub, manželka Zuzana	90
Urban z Abštorfu.....	66
Urban z Lačnova	63
Urban, starý hejtný.....	59
Urban , syn Jana Hamana	61

V

Vacek	
Václav	57
Václav, manželka Alina.....	58
Václav , syn Baltazara Vačkáře.....	79
Václav, syn Daniela Štočka	123
Václav , syn Jiříka Kotka	111, 112
Václav , syn Jiříka Vorlickýho	107
Václav , syn Kašpara Šimka	111
Václav , syn Marka Marečka.....	80
Václav , syn Václava Vocta.....	108
Vačkář	
Baltazar, manželka Anna	79
Vachač	
Jeroným	76
Mikuláš	46, 49, 50, 51, 52
Nykodém	73, 74, 77, 78
Pavel	39, 41, 42, 44

Václav.....	80, 104, 106
Vajt	
Jan	102
Vala	
Jan	78
Valenta	
Jířa.....	45
Máček	58
Valentin , syn Martina Mikulova.....	69
Vaněk	
Václav	72
Vaniš	
z Lezníka.....	50
Vašek	
Jiřík.....	69
Večeře	
Jan.....	52
Vejvoda	
Jakub.....	128, 129
Vencel, svojanovský rychtář	43
Vernous	
Tobiáš.....	75
Vichtorejn	
Daniel.....	70
Viktorín	
Daniel.....	70, 80
Viktorín z Pohory	58
Viktorín, rychtář	61
Vilím	
Matěj	48
Vít , syn Jana Konička	114
Vlčihrdla	
Jan	57
Vocet	
Bartoloměj	75
Jiřík	129, 130
Václav, manželka Gedruta .	108, 122, 125, 129
Vodička	
Martin	113
Vojtěch, manželka Dorota.....	53
Vojtíšek	
Jan	95
Volejník	
Marek.....	86
Volf	
Bartoloměj.....	47
Vondra	
Jan	75
Vopička	

Ondřej.....	58, 59
Vorlická	
Alžběta.....	106
Vorlický	
Jiřík	88, 90, 106, 107, 122
Voríšek	
Jan	41, 43, 44
Václav, manželka Mariana	116
Votava	
Jan.....	132
Votýpek	
Prokop, manželka Lída.....	71
Vrabec	
Jakub.....	77, 78
Vraclavský	
Martin.....	131
Vrba	
Šimon.....	94
Vuchta	
Jan	91

Z

z Biskupic	
Václav Haugvic.....	59
Z Dubé a z Lipé	
Zdeněk Berka	65
z Ejčínku	
Štefan	69
z Kostelce	
Jan Oldřich Klusák.....	98
z Lípy	
Jan Rudolf	85
z Poličan	
Hašek Bořek.....	69

z Rudolce	
Mikuláš Kytlíř	75
z Valdštejna	
Jiří	54
z Žerotína	
Karel.....	95
Zahradník	
Pavel, manželka Dorota	125
Zach	
Nykodém.....	67, 68
Zámečník	
Jan.....	44, 83
Tomáš	44, 47
Záruba	
Pavel	110, 124, 127
ze Zašic	
Kašpar Štysl	71
Zeman	
Jakub, manželka Kateřina	77
Zívrustek	
Jiřík	122
Zohl	
Gränitz	133
Zych	
Nykodém.....	60, 63, 64, 70, 73, 75, 76, 77, 78, 80

Ž

Žák	
Jáko b.....	45
Žumberský	
Cyprián	87
Jan.....	81, 85
Jan, manželka Zuzana	87

Místní rejstřík

A

Absdorf (Opatov).....66

B

Banín.....47, 48

Borovnice.....62

Bystře.....57, 101

Bystřice.....57

Č

České Budějovice.....130

Čtyřicet lánů.....39, 41

Čtyři Dvory61

D

Dalečín.....91

Daňkovice.....75

Dolní předměstí.....43, 60, 64

H

Hlásnice.....69

Hlinsko.....65

Horní předměstí.....60, 64, 93, 96, 113, 125, 128,
130, 131

Hostinné nad Labem.....53, 54, 55

Hradec nad Labem (Králové) ..96, 97, 99, 119

Hrušová.....53

CH

Chlumeč nad Cidlinou.....115, 116

Chotěboř.....83, 85

Chrudim.....117, 118, 119

J

Jedlová.....43, 45, 61, 62

Jimramov.....91

K

Kaliště.....50, 58

Kamenec/Kamenice.....72, 89

Karle.....41, 72

Kecndorf/Kecldorf (Koclířov).....39, 55

Korouhev.....44

Krakow.....81

Krejčndorf/Grejčndorf (Hradec nad
Svitavou).....40, 49, 70

Kunvald.....51

Kutná Hora.....85, 97, 98

Květná.....45, 57, 61, 73

L

Lačnov.....63

Landšperk.....69

Letovice.....43

Lezník.....41, 50, 58

Lhota.....69

Limberk (Pomezí).....40, 42, 46, 61

Litomyšl.....57, 129

Lubná.....45

M

Makov.....94

Mírov.....71

N

Nedvězí.....72, 73, 74, 86, 89, 121

Německý Brod.....83, 84

Nové Město (na Moravě).....101

Nový Bydžov.....118, 120

O	
Oldřiš.....	73, 90, 98

P

Pohledec.....	62
Pohora.....	41, 50, 58
Polička.....	45, 53, 55, 56, 59, 60, 64, 68, 69, 71, 81, 82, 88, 96, 104, 105, 112, 117, 117, 125, 126, 127, 130, 131, 132
Přelouč (nad Labem).....	118
Pustá Rybná.....	125

R

Radiměř.....	43, 67
Rauštejn (Ostrý Kámen).....	66
Rovečné.....	49
Rudolec.....	75, 85
Rychmburk.....	65

S

Sádek.....	71
Sedliště.....	44, 74, 75, 91, 92, 123, 123
Semanín.....	75

Stašov.....	59, 60, 64
Studenec.....	69
Svojanov.....	43, 60, 64

Š

Široký Důl.....	51, 59, 126
-----------------	-------------

T

Telecí.....	94
Trhonice.....	74, 75

Ú

Újezd.....	95
------------	----

V

Velký Ubušín (Ubušín).....	52, 68
Vendolí.....	66, 88, 130
Vosík.....	42, 48
Vysoké Mýto.....	57